

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/82/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114225344
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2114225344.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Erika Tischlerová a JUDr. Peter Duman, v právnej veci žalobcov: 1/ mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 2/ A. D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX a 3/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, všetci zastúpení: TOKÁR advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Sídlisko Jas 936/5, Galanta, IČO: 36 264 750, proti žalovanému: Fakultná nemocnica Trnava, so sídlom Ulica Andreja Žarnova 7507/11, Trnava, IČO: 00 610 381, zastúpenému: Advokátska kancelária SPÁL & Partners s.r.o., so sídlom Kapitulská 454/12, Trnava, IČO: 54 252 601, za účasti intervenienta: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpeného advokátom: JUDr. Baltazár Mucska, so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 8C/222/2014-828 zo dňa 6. novembra 2024 – žalobcov 1/ až 3/ voči zamietajúcemu výroku V. a žalovaného a intervenienta voči výrokom I. až IV. a VI., t a k t o

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. až V. potvrdzuje.
- II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VI. o trovách konania potvrdzuje s tým, že žalobcom 1/, 2/ a 3/ sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne.
- III. Žalobcovi 1/ v časti nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia sa priznáva voči žalovanému a intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.
- IV. V časti nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy sa priznáva žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi 1/ každému v rozsahu 60 %.
- V. V časti nároku žalobkyne 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy, nemá žiadna zo strán ani intervenient právo na náhradu trov odvolacieho konania.
- VI. V časti nároku žalobcu 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy, nemá žiadna zo strán ani intervenient právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

2114225344

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 228.365 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia zastavil, výrokom II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 120.000 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom III. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 100.000 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 100.000 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, výrokom V. vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a výrokom VI. priznal žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie odôvodnil v časti zastavenia konania aplikáciou ust. § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v ostatnej časti právne ustanoveniami § 415, § 420 ods. 1, 2, 3, § 442 ods. 1, § 444, § 455 ods. 1 zák. č. 40/1964 Z. z. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, ďalej ust. § 1 ods. 1, § 2 ods. 2, ods. 3 písm. a) až c), § 4 ods. 4, § 8 ods. 4, § 10 ods. 4, 7, § 5 ods. 1, 2, § 6 ods. 3 zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, ust. § 2 ods. 1, § 4 ods. 1, 3, 5, § 19 ods. 1, 2, 3, § 22 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

3. Zastavenie konania v časti o zaplatenie sumy 228.365 eur titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej tiež len „SSU“) odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žalobca 1/ zobral svoju žalobu v tejto časti späť, pričom žalovaný a intervenient so späťvzatím žaloby nesúhlasili, preto sa súd podľa § 146 ods. 1 CSP zaoberal existenciou vážnych dôvodov ich nesúhlasu. Dôvodom späťvzatia žaloby žalobcom 1/ bolo, že v tejto časti došlo k zániku uplatneného nároku splnením. Zaplatenie sumy zodpovedajúcej nároku na SSU v uplatnenej výške 228.365 eur zo strany žalovaného a intervenienta na účet právneho zástupcu žalobcu 1/ nebolo v konaní sporné. Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16Ek/284/2020 zo dňa 14.08.2020 vyplýva, že žalovaný navrhol prebiehajúce exekučné konanie zastaviť z dôvodu, že pred začatím exekúcie sumu istiny dobrovoľne uhradil žalobcovi 1/ na účet jeho právneho zástupcu. Nárok žalobcu na náhradu SSU teda zanikol dobrovoľným splnením, pričom neskoršie tvrdenie žalovaného a intervenienta o nedobrovoľnom plnení, vyhodnotil súd ako účelové. Súd tiež poukázal na ust. § 444 ods. 1 CSP, podľa ktorého dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa a nestotožnil sa s názorom žalovaného a intervenienta, že v prípade podaného dovolania neexistoval právny nástroj, ako odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v časti priznaného nároku na SSU. Nepodanie takéhoto návrhu potvrdzuje dobrovoľnosť plnenia v prospech žalobcu 1/. Ak by súd konanie v späťvzatej časti nezastavil a pokračoval by v konaní o tomto nároku, po zistení zániku záväzku splnením, by žalobu v tejto časti zamietol, teda nepristúpil by k riešeniu otázky premlčania, brániacej v priznaní predmetného nároku. Preto žalovaným a intervenientom tvrdenu potrebu vyriešenia sporných otázok nepovažoval za danú. Nestotožnil sa ani s názorom žalovaného o neexistencii dôvodu plnenia bez rozhodnutia súdu, lebo nárok žalobcu 1/ na náhradu SSU vo výške 228.365 eur existoval, jeho prípadnému priznaniu, ak by nedošlo k dobrovoľnému splneniu, by zo strany súdu bránil iba právny záver o jeho premlčaní, keďže v konaní bola vznesená námietka premlčania. Ak je nárok premlčaný, neznamená to že neexistuje, len ho podľa § 100 OZ nemožno priznať. Zastaveniu konania nebráni ani skutková a právna spätosť s obsahom vykonaného dokazovania ku všetkým žalobným nárokom. Keďže zo strany žalovaného a intervenienta bola celkovo na účet právneho zástupcu žalobcu 1/ zaplatená suma 228.365 eur, ktorá zodpovedá svojou výškou uplatnenému nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU, pričom k úhrade tejto sumy došlo tromi platbami v dňoch 12.02.2020, 17.02.2020 a 20.02.2020 potom, ako bol tento nárok priznaný Krajským súdom v Trnave dňa 29.10.2019, považoval súd tvrdenie žalovaného o nespárovanosti sumy 228.365 eur s konkrétnym nárokom za účelové, pretože uhradená suma jednoznačne zodpovedá nárokom žalovaného 1/ na náhradu SSU. Názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/81/2010 zo dňa 29.04.2011, na ktoré poukazoval žalovaný, je všeobecný a hovorí o tom, že dôvody, pre ktoré súd konanie pre späťvzatie žaloby nezastaví, nemusia byť len právne, ale aj závažné etické, morálne, ekonomické a iné motívy závažného charakteru, ktoré žalovaný ani intervenient v predmetnej veci netvrdili a neboli zistené ani zo strany súdu. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/8/2013 zo dňa 27.03.2014 vyplýva názor, že žalovaný nesie dôkazné bremeno existencie vážneho dôvodu, pre ktorý súd konanie nezastaví. Existenciu takého dôvodu však žalovaný v konaní nepreukázal. V prípade nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3065/11 zo dňa 10.04.2012 sa nejedná o totožný prípad, keďže

v tu prejednávanej veci bol dobrovoľne splnený existujúci nárok, priznaniu ktorého bránilo vyriešenie otázky premlčania. V tam prejednávanej veci súdy nedospeli k záveru o existencii uplatneného nároku. Súd uviedol, že v konaní bola preukázaná zodpovednosť žalovaného za spôsobenú škodu, škoda na zdraví žalobcu 1/ nebola sporná, bola tiež preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu 1/. Priznaniu nároku na náhradu SSU žalobcovi 1/ bránilo iba vysporiadanie sa s otázkou jeho premlčania. Aj keby súd dospel k záveru o premlčaní nároku na náhradu SSU, neznamenalo by to, že subjektívne právo žalobcu 1/ zaniklo. Dlžník má vždy možnosť aj po uplynutí premlčacej doby dobrovoľne dlh splniť, pretože aj vtedy plní právne existujúci dlh, pričom v dôsledku takéhoto plnenia v súlade s § 455 ods. 1 OZ, nedochádza na strane veriteľa k vzniku bezdôvodného obohatenia. Keďže žalovaný a intervenient uspokojili právne existujúci nárok žalobcu 1/, ktorý nárok podľa § 559 ods. 1 OZ zanikol splnením, nepovažoval súd dôvody ich nesúhlasu s čiastočným späťvzátím žaloby za vážne, a preto konanie vo výroku I. zastavil.

4. K zodpovednosti žalovaného za poškodenie zdravia žalobcu 1/, súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo zistené, že žalovaný pri prijíme pacientky - žalobkyne 2/ dňa XX.XX.XXXX v prvej dobe pôrodnej nedostatočne monitoroval plod, keď ozvy plodu boli sledované veľmi zriedkavo, čo v priebehu I. doby pôrodnej nie je sledovanie a monitoring lege artis. CTG záznam bol zaznamenaný v I. dobe pôrodnej len jedenkrát od 12:38 hod. do 13:05 hod. (jeho kópia v poskytnutej dokumentácii chýba) a ďalší, ktorý bol zaznamenaný na konci I. doby pôrodnej o 16:50 hod., svedčí o hypoxii plodu, a to všetko napriek tomu, že v podmienkach žalovaného boli tieto vyšetrenia ľahko dostupné, čím žalovaný neodhalil intrauterinnú hypoxiu, ktorej by mohol inak včas zabrániť zvolením iného medicínskeho postupu (včasný pôrod). Počas vedenia pôrodu došlo k pochybeniu zo strany žalovaného, pretože niekedy v dobe medzi 13:05 hod. a 16:50 hod. došlo k intrauterinnej hypoxii plodu, ktorá bola evidentná na CTG zázname v čase o 16:50 hod. a pre intrauterinnú hypoxiu svedčil aj stav novorodenca po pôrode. Tým, že sa žalobkyňa 2/ nedostatočne monitorovala, neboli príznaky hroziacej intrauterinnej hypoxie zistené včas a pôrod nebol ukončený urýchlene skôr, pričom bolo možné hypoxiu plodu u žalobkyne 2/ odhaliť včas. Na základe týchto skutočností dospel súd k presvedčeniu, že medzi protiprávnym konaním žalovaného, ktorý zdravotnú starostlivosť pri vedení pôrodu neposkytol lege artis a poškodením zdravia žalobcu 1/ je príčinná súvislosť. Všetky skutočnosti svedčia tomu, že to bol práve nesprávny spôsob vedenia pôrodu žalovaným, ktorý vystavil žalobcu 1/ intrauterinnej hypoxii počas pôrodu, čo viedlo k ťažkému poškodeniu jeho zdravia. Bez tohto opomenutia žalovaného by k poškodeniu zdravia žalobcu 1/ nebolo došlo, teda medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu 1/ existuje vzťah faktickej kauzality. Zároveň je tu medzi konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu 1/ aj vzťah právnej kauzality, keď podľa všeobecnej povahy obvyklého chodu vecí a skúseností je poškodenie zdravia žalobcu 1/ adekvátnym následkom protiprávneho konania žalovaného, ktorý nesprávnym spôsobom vedenia pôrodu vystavil žalobcu 1/ intrauterinnej hypoxii počas pôrodu. Pre vznik zodpovednosti za protiprávne konanie, vrátane príčinnej súvislosti je podľa § 415 OZ rozhodujúce, že včasná a účinná diagnostika a následný ďalší postup v liečbe boli spôsobilé (mohli) zabrániť, alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na zdraví a živote žalobcu 1/, k čomu nedošlo, pretože jeho zdravotný stav bol zaťažený nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou žalovaného a neeliminované riziko sa naplnilo ťažkým poškodením zdravia žalobcu 1/. Podľa § 415 OZ je každý povinný zachovávať vždy taký stupeň pozornosti, ktorý vzhľadom ku konkrétnej časovej a miestnej situácii možno po ňom požadovať a ktorý je spôsobilý zabrániť alebo čo najviac obmedziť riziko vzniku škody na živote (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/618/2001). Preto nevykonaním riadneho monitorovania plodu v I. dobe pôrodnej ohľadom možného ohrozenia plodu hypoxiou, (t.j. neposkytnutím zdravotnej starostlivosti žalovaným správne) nedošlo k včasnému diagnostikovaniu intrauterinnej hypoxie u žalobcu 1/ a realizácii včasného pôrodu a tak zamedzeniu rizika ťažkého poškodenia jeho zdravia, čím boli naplnené všetky atribúty zodpovednostného vzťahu, vrátane príčinnej súvislosti. Matematické vyjadrenie predpokladu šance na narodenie dieťaťa bez poškodenia zdravia, a teda presné kvantifikovanie teórie pravdepodobnosti, bolo v danom prípade objektívne vylúčené práve z dôvodu, že žalovaný porušil základnú povinnosť riadne monitorovať plod počas I. doby pôrodnej. Ak by žalovaný vykonal riadne monitorovanie plodu počas I. doby pôrodnej a zistil by včas hypoxiu plodu a následne včas vykonal pôrod, mohol by preukázať, že aj napriek postupu lege artis pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti, nemohol zabrániť poškodeniu zdravia žalobcu 1/, čo však v žiadnom prípade nemožno pripísať na ťarchu žalobcov a v prospech žalovaného. Po žalovanom (v rukách ktorého je život pacienta, ktorý má zachrániť) je spravodlivé požadovať, že bude pri liečbe postupovať lege artis, čím si splní aspoň základnú povinnosť predchádzať škodám na živote a zdraví, pretože za jej porušenie nutne musí niesť

zodpovednosť. O nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU súd nerozhodoval, keďže žaloba bola v tejto časti vzatá späť.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na nich vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného. Nemajetkovou ujmou v zmysle § 13 ods. 2 OZ je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby. Takáto ujma sa teda bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby. Treba ju preto dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (§ 16 OZ) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (§ 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ, je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne, a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ), je pokúsiť sa poskytnúť relatívnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia). Záver, že rámec špeciálnej úpravy odškodnenia ujmy na zdraví fyzickej osoby zahŕňa v sebe aj ochranu dôstojnosti osoby dotknutej neoprávneným zásahom i práva na súkromný a rodinný život, nemá oporu v platnej právnej úprave odškodnenia ujmy na zdraví (Najvyšší súd SR R1/2015). Z ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. jednoznačne vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z.z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z.z.), ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloha 1. zákona č. 437/2004 Z.z.) nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieta do psychickej sféry fyzickej osoby. Ako uviedol Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 (právna veta): „Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 OZ bola prispôbena Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 01.01.1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, (sú prejavom ľudskej osobnosti vo vzťahu k ostatným subjektom, t.j. či fyzickým alebo právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením. Výlučné oprávnenie nakladať počas celého života v medziach určených právnym poriadkom s jednotlivými stránkami svojej osobnosti patrí fyzickej osobe, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti (sú časovo neobmedzené počas života fyzickej osoby) sú nezdediteľné (netvorí predmet dedičstva), sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich, majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) OZ upravuje ako jednotné právo (doslovné znenie „fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti“). V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v

tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiac sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu. Ako základné hodnoty osobnosti každej fyzickej osoby uvádza OZ v § 11 výslovne život, zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, ako aj súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. ESLP v rozsudku z 21.06.1988 vo veci Berrhab proti Holandsku konštatoval: „Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“ Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách.“ Rozhodovacia činnosť súdov by o otázkach nemajetkovej ujmy mala pôsobiť preventívno-sankčne a mala sa tak stať nástrojom špeciálnej a generálnej prevencie, čo by vyžadovalo, aby sa rozhodovalo o sankcii s dostatočnou dôraznosťou a primeranosťou i z tohto pohľadu. Pokiaľ je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru (zodpovednosť daná bez ohľadu na zavinenie), je práve otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu pre stanovenie výšky relutárnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 OZ zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú nedbanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých nedbanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť podstatne prísnejšie a takýto zásah by sa mal prejavíť i vo výške stanovenej relutárnej satisfakcie. Inak povedané, potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššia miera zavinenia je vždy neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv zosilnená.

6. V prejednávanej veci bolo potrebné prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V danom prípade sa jednalo o pôvodcu zásahu, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť, že zamestnanci - lekári sú dostatočne kvalifikovaní a ich prístup k pacientom je nielen profesionálny, ale i hlboko ľudský a v súlade s lekárskou etikou. Žalovaný sa dopustil zásahu, ktorým trvalo a vážne poškodil zdravie žalobcu 1/. Spôsobil mu ujmu, ktorá je neodstrániteľná, nie je možné ju napraviť, odčiniť ju je možné iba poskytnutím primeranej satisfakcie. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia „statusu obete“ podľa čl. 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil ESLP v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 06.03.2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade L. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 09.10.2007 sťažnosť č. 7205/02. ESLP uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch. Nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. E. X., PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva, Bulletin SAK 1-2/2015). Ústavný súd ČR konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch (sp. zn. I. ÚS 2844/14), a to nielen v obdobných, ale i v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť.

7. Určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch je predmetom voľného uváženia súdu. Prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, avšak musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život, spôsobený hrubou nedbalosťou svojich zamestnancov predchádzať, a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie. Súd pri určení výšky zadosťučinenia vychádza z úplne zisteného skutkového stavu a opiera sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Keďže pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy je potrebné sa zaoberať aj rozhodnutiami v obdobných veciach, vychádzal súd prvej inštancie z nasledujúcich rozhodnutí: Rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/88/2009 z 10.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 z 02.10.2013, ktorým bol pacientovi, ktorý zostal v bdelej kóme, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 90.000 eur. Rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/58/2017 z 07.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/94/2020 z 24.03.2021, ktorým bol pacientovi, ktorý trpí závažnou formou hypoxicko - ischemickej encefalopatie s postihnutím mozgového kmeňa, detskou mozgovou obrnou, epilepsiou, Westa a Ohtaharovým syndrómom, poruchami spánku, zraku a sluchu, mikrocefáliou,

absenciou sacieho a prehlťacieho reflexu, spasticitou a hypertóniou, celkovou imobilitou s flekčným držaním končatín a trvalo zavedeným PEG a tracheostómiou, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 80.000 eur.

8. Posudzujúc nárok žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie uzavrel, že bezpochyby zavinením žalovaného postupom non lege artis, pri ktorom došlo k trvalému, ťažkému a nenapraviteľnému poškodeniu zdravia žalobcu 1/, zasiahol žalovaný protiprávne tiež do jeho osobnostných práv na súkromie a rodinný život. Vzhľadom na závažnosť zásahu a s prihliadnutím na okolnosti prípadu, tu dokonca došlo k porušeniu práva na súkromie a rodinný život v značnej miere aj s nárokom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch bez ohľadu na to, či žalobcovi 1/ bol priznaný nárok na náhradu SSU. Pri rozhodovaní o nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy súd vychádzal z dvoch kritérií: závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Závažnosť vzniknutej ujmy bola v konaní dostatočne preukázaná a nebola ani sporná. U žalobcu 1/ sa jedná o mimoriadne intenzívnu a súčasne nezvratnú ujmu na zdraví, je absolútne a trvalo ochudobnený o sféru rozvíjania medziľudských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, vnímania každodennej radosti z bytia ako aj vnímania starostí; v dôsledku jeho zdravotného stavu nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií a nebude môcť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti a byť začlenený do bežného života. Pravdepodobne nikdy nezažije citové puto s iným človekom a nespozná lásku svojich rodičov. Od narodenia je hendikepovaný v oblasti mobility, komunikácie, ako aj sebaobsluhy. Trpí detskou mozgovou obrnou - kvadruparetická forma, čo je forma s postihnutím hlavy, trupu, oboch horných i dolných končatín, je nevidiaci a nepočujúci, prijíma potravu prostredníctvom sondy PEG, má najhorší druh epilepsie - Westov syndróm. Je pripútaný na lôžku a jeho okolitým svetom sú pre neho jeho rodičia a neustále absolvovanie rehabilitácií a vyšetrení; je plne odkázaný na starostlivosť inej osoby. Jeho darčekom sú stimulačné, rehabilitačné a kompenzačné pomôcky. Nie je schopný vyjadriť svoje pocity, či bolesť, ktorá je jeho okoliu skrytá. Nemôže samostatne vykonávať úkony bežnej hygieny, obliecť sa, pripravovať si stravu a prijímať ju prirodzeným spôsobom. Prijíma len rozmixovanú tekutú stravu, a to striekačkou cez hadičku priamo do žalúdka. Je nevidiaci a nepočujúci. Poškodenie jeho zdravia je tak fatálne, že u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti. Za rovnako závažné súd hodnotil aj okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu. Pôvodcom zásahu je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, nemocnica, teda miesto, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátne starostlivosť. V konaní nebolo sporné, že A. D. E., ako zodpovedná zdravotníčka pracovníčka žalovaného bol odsúdená za spáchanie obdobného skutku z novembra až decembra 2009, jednalo sa teda o skutok, ktorý predchádzal skutku, ktorým došlo k poškodeniu zdravia žalobcu 1/. Bolo preto potrebné pri rozhodovaní o výške satisfakcie zohľadniť, že v prípade žalovaného sa nejedná o prvý neoprávnený zásah. Berúc do úvahy mimoriadne intenzívnu ujmu na zdraví žalobcu 1/, závažnosť okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do jeho zdravia, obdobie uplynulé od podania žaloby (10 rokov), mal súd za to, že primeranou náhradou, ktorá by mu mohla poskytnúť primerané zadosťučinenie a zmiernenie zásahov do jeho osobnostných práv, je suma 120.000 eur. Pri určení tejto výšky súd zohľadnil už uvedenú rozhodovaciu prax súdov. Zohľadnil tiež skutočnosť, že životná úroveň v krajine sa od obdobia, kedy bolo súdmi rozhodované v porovnávaných veciach zvýšila, ako aj že priznaná výška nebude pre žalovaného likvidačná, keďže je poistený. Do úvahy vzal aj skutočnosť, že na gynekologicko-pôrodnickom oddelení žalovaného došlo pred tu súdeným skutkom už viac krát k obdobným pochybeniam, pričom bol aj prípad s následkom smrti novorodenca. Žalovaný teda neprijal opatrenia smerujúce k predchádzaniu pochybení uvedeného oddelenia. Súdu je zrejmé, že hodnota ľudského života a zdravia je nevyčísliteľná. Preto nie je možné ani vyčísliť nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla na zdraví žalobcu 1/. Je možné iba poskytnúť mu určitú satisfakciu, resp. zadosťučinenie, ktoré iba sčasti dokáže zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu, nedokáže ju však reparovať v celom rozsahu, pretože to je nemožné.

9. Zásah do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/ ako rodičov žalobcu 1/ bol taktiež mimoriadne závažný a naďalej pretrváva. Súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že ujma na zdraví žalobcu 1/ bola veľmi nečakaná vzhľadom na to, že u žalobkyne 2/ sa počas tehotenstva nevyskytli žiadne vážne komplikácie a neboli žiadne indikácie, že by sa mal žalobca 1/ narodiť so zdravotným postihnutím. Rodičia žalobcu 1/ od jeho narodenia prežívali nekonečný strach, úzkosť, zmätenosť, beznádej, žiaľ, nevedeli čo ich bude čakať, čo bude. Behom niekoľkých minút sa im zmenil od základov celý život, rozplynuli sa ich sny, plány, radosť. Všetko sa zmenilo na plač a zúfalstvo. Na situáciu neboli pripravení, nikto im nepomohol, neporadil, všetko sa museli naučiť robiť sami. Žalobcovi 1/ odsávajú hlieny, krmia ho cez PEG, nevedia rozoznať jeho rozpoloženie, keďže neplače, nemá mimiku. Rozhovory rodičov sa zameriavajú iba na

syna, ako mu pomôcť, čo ešte urobiť, čo bude, čo malo a mohlo byť. Neustále je potrebná návšteva lekárov. Vzniknutá situácia poznačila celú rodinu, nemajú žiadny život, žiadne spoločné ani spoločenské kontakty. Nikdy nebudú ako normálna rodina s dieťaťom. Nevedia sa s ním pohrať, zobrať ho na bicykel, na pieskovisko, kúpalisko, nikde. Sú finančne na dne, minuli úspory, snažia sa využívať a žiadať podporu občianskych združení na kúpu pomôcok pre svojho syna. Svoj čas prispôsobujú výhradne synovi, keďže jeho stav im nedovoľuje si robiť vlastný program. Momentálne je u žalobcu 1/ potvrdená predčasná puberta, v dôsledku čoho sa mu zhoršili epileptické záchvaty. Dochádza u neho k sekrécii z bradaviek. Má zhoršené dýchanie, pretože mu nestíhajú odsávať hlieny, z toho dôvodu sa mu zvýšil počet infekcií dýchacích ciest. Medzičasom narástol do výšky, z ktorého dôvodu sa mu zhoršila skolióza. Sondu PEG má vyvedenú na pravej strane, preto sa na túto stranu krčí, v dôsledku čoho mu vytrčá rebro na ľavej strane. Podľa záverov vyšetrenia v Brne je žalobca 1/ iba vo vegetatívnom stave, fungujú mu orgány, nefunguje mozog, je teda v bdelej kóme. Bola mu odporučená paliatívna starostlivosť, keďže jeho stav sa bude iba zhoršovať. Vyžaduje starostlivosť 24/7, stará sa o neho výlučne žalobkyňa 2/, žalobca 3/ sa vzdal zamestnania, stará sa o domácnosť. Za posledných 9 rokov žalobcovia 2/ a 3/ zostarili, vládku oveľa menej, keďže je potrebné žalobcovi 1/ odsávať hlieny žalobkyňa 2/ spáva 2 - 3 hodiny denne. Nemajú žiadny manželský život. Situácia spôsobila aj to, že si netrúfajú splodiť ďalšie dieťa. Syna nemôžu nechať so starými rodičmi, keďže títo sa o neho nedokážu postarať. Situáciu nezvládajú, ich vzájomný vzťah sa zhoršil. Súkromný život rodiny sa tak úplne zmenil a zostal v ňom už len nepatrný priestor pre záľuby, oddych a ostatné voľnočasové aktivity. Z tohto uhla pohľadu potom súd posudzoval aj výšku peňažnej satisfakcie, pričom nepovažoval za správne robiť pri odškodňovaní medzi rodičmi rozdiely, keďže žalobca 1/ žije spolu s oboma rodičmi, ktorí si rozdelili úlohy pri starostlivosti o neho a domácnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, zohľadňujúc aj závažnosť zásahu a okolnosti prípadu, za primerané zadosťučinenie súd považoval sumu 100.000 eur pre každého rodiča. Súd uviedol, že výška, ktorú určil, je vyvodená z nepredstaviteľnej beznádeje, ktorú musia v dôsledku poškodenia zdravia ich maloletého syna žalobcovia 2/ a 3/ znášať od jeho narodenia, pričom tento následok je o to horší, že ho musia vnímať denne a bez prognózy zlepšenia stavu ich syna. Bolesť, ktorú musia rodičia pociťovať, sa nemôže ani časom zmierniť, lebo dennodenne majú pred sebou milovaného syna, ktorý ich nevníma, ktorého musia kmiť, kúpať, prebaľovať, s ktorým sa rozprávajú, ale vedia, že im nemôže odpovedať, pričom mali všetky predpoklady prežiť plnohodnotný život. Zásah do ich práv je nenapraviteľný, veľmi citlivý a duševne hlboký, a to z dôvodu, že stratili možnosť žiť v harmonicky usporiadanej rodine, došlo u nich k narušeniu možnosti plnohodnotne sa zapájať do verejného života. Celý život žalobcov 2/ a 3/ bude determinovaný predovšetkým potrebami syna. Je všeobecne známe, že od doby priznania nemajetkovej ujmy porovnávanými rozhodnutiami sa životná úroveň v krajine zvýšila, došlo k inflácii, v dôsledku ktorej v dnešnej dobe možno za tam priznané nároky zaobstarať menej statkov. Z uvedeného dôvodu súd výšku nárokov priznaných porovnávanými rozhodnutiami považoval pre súčasnosť za nedostatočnú. Súd tiež zohľadnil, že predmetné konanie sa vedie od XX.XX.XXXX, teda skoro 10 rokov. V súvislosti s povahou uplatneného nároku súd túto dobu považuje za neprimerane dlhú a vzhľadom na zdravotný stav žalobcu 1/ vznikali rodine aj zvýšené výdavky. S prihliadnutím na všetky uvedené okolnosti súd dospel k záveru, že suma 120.000 eur pre žalobcu 1/, suma 100.000 eur pre žalobkyňu 2/ a suma 100.000 eur pre žalobcu 3/ titulom nemajetkovej ujmy je súladná s doterajšou rozhodovacou praxou súdov, je primeraná a spravodlivá, preto súd tieto nároky priznal v uvedených výškach. Vo zvyšnej časti súd žalobu o nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

10. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP, keď dospel k záveru, že zastavenie konania v časti nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU zavinili žalovaný a intervenient, keď po podaní žaloby dobrovoľne uspokojili predmetný nárok. V danom prípade nemožno žalobcu 1/ považovať za subjekt zaviňujúci zastavenie konania, keďže v prípade, ak by trval na prejednaní tohto nároku, pristúpil by súd k zamietnutiu žaloby v tejto časti z dôvodu zániku nároku splnením. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, nemožno ich totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcov preto v predmetnej veci bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich

procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Súd preto priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania o náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %, avšak iba z prisúdenej sumy. Rovnaký názor bol vyjadrený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/97/2018 zo dňa 23.10.2018, na ktoré poukazoval sám žalovaný.

11. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal intervenient na strane žalovaného prostredníctvom svojho právneho zastúpenia voči jeho výrokom I. až IV. a VI. odvolanie, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie a odôvodnenie rozsudku považoval za nepresvedčivé, lebo súd sa nevyporiadal so všetkými námietkami žalovaného a intervenienta a za arbitrárne, nakoľko súd bez ďalšieho akceptoval a prevzal vyjadrenia žalobcov bez toho, aby ich konfrontoval s argumentmi žalovaného a intervenienta, pričom súd vec nesprávne právne posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozhodnutie vykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, absentujú jasné a zrozumiteľné odpovede na relevantné právne a skutkové otázky a zároveň obsahuje viaceré procesno-právne vady, ktoré robia napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľným. Súd sa nesprávne vypořiadal s otázkami posúdenia opodstatnenosti nesúhlasu so späťvzatím žaloby a s tým súvisiacou existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nebolo možné zastaviť, s otázkou „presahu“ nároku na ochranu osobnosti nad nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví a opodstatnenosťou nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy a v tejto spojitosti priznaním neprimerane vysokej výšky tejto náhrady. Z vykonaného dokazovania vyplynuli dôvody na zníženie náhrady, ku ktorej súd nechcel pristúpiť, pretože sa skôr riadil etickými princípmi na úkor právneho hodnotenia veci, čím zásadne narušil rovnosť strán a právo na spravodlivý proces.

12. K späťvzatiu žaloby žalobcom 1/ v časti náhrady škody na zdraví spočívajúcej v sťažení spoločenského uplatnenia vo výške 228.365 eur a k zastaveniu konania v tejto časti intervenient uviedol, že sa jednalo o nárok a predmet sporu, o ktorom malo byť opätovne rozhodnuté v zmysle záverov zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022 (v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/93/2022 zo dňa 19. decembra 2022). Ohľadom nesúhlasu so späťvzatím žaloby bola zo strany žalovaného a intervenienta poskytnutá rozsiahla argumentácia s odkazom na relevantnú judikatúru o existencii vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nemožno zastaviť. Avšak v rozhodnutí absentuje akákoľvek zmienka o skutočnostiach tvrdených intervenientom v odôvodnení rozhodnutia, čo indikuje nesprávnosť jeho postupu a prijatie nezákonného rozhodnutia. „Späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie žalovaný. Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku, a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti požiadavky na prejednanie a rozhodnutie veci, môže v konaní pokračovať podľa § 96 ods. 2 O.s.p., v opačnom prípade konanie zastaví.“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. 9. 2010, sp. zn. 4 Cdo 136/2010). V danom prípade existovali vážne dôvody, pre ktoré konanie nebolo možné zastaviť. Zastavením konania sa poprel zmysel mimoriadneho opravného prostriedku dovolania a znemožnilo sa uplatnenie procesných práv žalovaného a intervenienta. Pripustením späťvzatia sa vec po zrušení a vrátení na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v rozpore s právnym názorom vysloveným v rozhodnutí dovolacieho a odvolacieho súdu, nerozvinula do opätovného prejednania veci, pretože každý „úspešný“ žalobca (v pôvodnom konaní) by po zrušení a vrátení veci na nové rozhodnutie prirodzene vzal žalobu späť s tým, že mu už bolo plnené. Takýto postup by neprípustným spôsobom zvyhodňoval žalobcu a naopak

znevýhodňoval stranu sporu, ktorá dosiahla zrušenie právoplatného rozhodnutia, no vzápätí stratila možnosť na nové správne a zákonné prejednanie a rozhodnutie. Tým sa zmaril, resp. nenaplnil účel dovolacieho konania. Právoplatné skončenie konania meritórnym rozhodnutím vydaným vo veci samej bude tvoriť podstatný a neodmysliteľný podklad prípadného konania vedeného proti žalobcovi 1/ o vrátenie poskytnutého plnenia na základe zrušeného právoplatného rozhodnutia. Najvyšší súd SR v rozhodnutiach sp. zn. 5M Cdo 17/2009, sp. zn. 9Cdo 85/2013, sp. zn. 8Cdo 30/2017 a Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 18/2016 sa zaoberali otázkou vzniku bezdôvodného obohatenia v prípade poskytnutia plnenia, na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo neskôr v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku zrušené. Súdna prax je jednotná v tom, že zrušenie právoplatného rozhodnutia deklaratórnej povahy, nezakladá bez ďalšieho právo strany v konaní na vrátenie poskytnutého plnenia, lebo rozhodujúce je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotno-právnom základe. Zrušením rozhodnutia, na základe ktorého bolo plnené, by došlo k bezdôvodnému obohateniu toho, komu bolo plnené len vtedy, ak by právny dôvod plnenia reálne nespočíval v hmotnom práve. Vo všetkých prípadoch, keď bolo poskytnuté plnenie, na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktoré bolo neskôr v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku zrušené, môže dôjsť k novému prejednaniu veci a k vydaniu rozhodnutia, ktoré je buď totožné alebo iné, než rozhodnutie pôvodné, ktoré bolo dôvodom pre plnenie a splnenie si hmotno-právnej povinnosti. Tento právny dôvod trvá aj v prípade zrušenia rozsudku, ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá rozhodnutie o uplatnenom nároku. Preto je nárok žalovaného/intervenienta na vrátenie plnenia (bezdôvodného obohatenia) podmienený meritórnym rozhodnutím v predmetnom konaní. Skutočnosť uvádzaná žalovaným a intervenientom spĺňali požiadavku príslušnej závažnosti, nakoľko majú vplyv na ich hmotnoprávne postavenie. Žalovaný a intervenient plnili výlučne na základe povinnosti uloženej im rozhodnutím súdu, ktorý bol následne zrušený, a preto s ohľadom na oprávnené záujmy účastníkov konania, s poukazom na závery zrušujúceho rozhodnutia - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022 a uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/93/2022 zo dňa 19. decembra 2022 - bolo v konaní ďalej potrebné zaoberať sa tou skutočnosťou, či právny dôvod „sporného“ plnenia spočíva na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Z dôvodu právnej istoty, vzhľadom na dĺžku trvania sporu, doterajší priebeh, záväzný právny názor vyslovený v rozhodnutí dovolacieho a odvolacieho súdu a sporné hmotnoprávne otázky, bolo v záujme žalovaného a intervenienta, aby bolo vo veci rozhodnuté meritórne. Zastavením konania pre späťvzatie žaloby súd odňal možnosť žalovanému a intervenientovi konať pred súdom, čím zasiahol do ich základných práv na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

13. Ďalej videl intervenient zásadné pochybenie súdu prvej inštancie v tom, že priznal nemajetkovú ujmu napriek tomu, že nárok na ňu nebol preukázaný a skutočnosť, že priznal nemajetkovú ujmu na pokrytie dopadu do spoločenského a rodinného života žalobcu 1/, ktoré majú byť odškodnené cez iné inštitúty právneho poriadku. Žalobcovi 1/ bola prvotne priznaná náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia v súlade s ust. zák. č. 437/2004 Z. z. Žalobca 1/ si uplatňoval aj náhradu nemajetkovej ujmy, avšak na podporu svojich tvrdení žalobcovia uvádzali len skutočnosti jeho zdravotného stavu, ktoré by mu mali byť odškodnené v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia. Súd sa nedostatočne vyporiadal so skutočnosťou, že náhrada škody na zdraví a náhrada nemajetkovej ujmy sú dva samostatné nároky, ktorých dôvod náhrady musí byť odlišný. Jednotlivé zložky práva, ktoré si žalobca 1/ uplatňoval v konaní titulom náhrady nemajetkovej ujmy, by mu mali byť odškodnené inštitútom určeným na pokrytie týchto nárokov. Tým, že súd žalobcovi 1/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy na základe totožných tvrdení s tými, ktoré sú rozhodujúce pre náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, došlo k duplicitnej náhrade tých istých nárokov, a teda k porušeniu zásady „ne bis in idem“. Sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a má slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných škodou na zdraví. Ide o náhradu poskytovanú za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom spoločenskom živote, t.j. náhrada za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom ale napríklad aj športovom živote, teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia. V konaní preukázané skutočnosti je možné subsumovať pod náhradu škody na zdraví, ktorá sa nahrádza prioritne inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia, upraveným v § 444 a nasl. OZ, ako aj v osobitnom zákone č. 437/2004 Z. z. Náhrada nemajetkovej ujmy je v týchto prípadoch len výnimočnou alternatívou, kedy by v konkrétnom prípade došlo aj k iným zásahom do

sféry poškodeného za aké nebol už odškodnený; tie musí preukázať a zdôvodniť. Došlo k nesprávnemu posúdeniu veci súdom; nie je možné prijať záver, že ak sa náhrada ujmy uplatňuje z tých istých dôvodov, tak ju postačuje znížiť, lebo ak sa náhrada nemajetkovej ujmy opiera o rovnaké dôvody/dôsledky ako náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, tak treba náhradu nemajetkovej ujmy nepriznať; resp. ak by boli v konaní osvedčené iné dôvody (od náhrady spoločenského uplatnenia), potom rozhodovať o výške nemajetkovej ujmy, ale len na základe týchto dôvodov. Žalobcovia v konaní nijako neodôvodnili nárok na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ a snažili sa suplovať inštitútom nemajetkovej ujmy sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobcovia počas celého konania neuviedli žiadne nové skutočnosti, ale snažili sa len inak pomenovať to, čo už žalobcovi 1/ odškodnené bolo. Súd náležite nezistil, či v rámci uplatnenia nároku nejde o kompenzáciu následkov zásahu do totožných osobných, osobnostných, zdravotných, rodinných, sociálnych prípadne ďalších relevantných prvkov (zložiek) ochrany práv žalobcu 1/, teda, či náhrada sa netýka totožných dôsledkov, ktoré boli i predmetom kompenzácie v rámci náhrady škody na zdraví vo forme za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia. Súd dôsledne neodlíšil inštitúty náhrady škody na zdraví a nemajetkovej ujmy a náležite nevyhodnotil aj existenciu osobitných predpokladov pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti žalobcu 1/ - jediná zmienka v bode 82. odôvodnenia je nedostatočná. Absentuje akékoľvek logické odôvodnenie, z ktorého by vyplývalo vysporiadanie sa s argumentáciou žalovaného a intervenienta. Rozhodnutie súdu a jeho zdôvodnenie nekorešponduje vykonaným dôkazom a zistenému skutkovému stavu, je vysoko prekvapivé a nedostatočne zdôvodnené. Súd logicky a zrozumiteľne nevysvetlil, prečo bolo odôvodnené priznať žalobcom tak neprímerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd nemôže namiesto žalobcov sám zostavovať tvrdenia a sám konštatovať, aký dopad malo poškodenie zdravia žalobcu 1/ na žalobcov. Súd len popísal skutkový stav, resp. následok u žalobcov podľa ich subjektívnych tvrdení bez toho, že by bolo zrejmé, ako následne k predmetnej sume dospel, resp. ako túto ovplyvnili jednotlivé úvahy súdu prvej inštancie. Súd sa neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality a nedostatočne zohľadnil jednotlivé kritériá, ktoré sú rozhodné pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Závery súdu sú s poukazom na hodnotenie skutkového stavu, dôkazov a právne posúdenie veci vnútorne rozporné, protirečivé a argumentačne neudržateľné. Je v rozpore so zákonom, judikatúrou a súdnou praxou, aby súd subsumoval pod individuálne okolnosti prípadu, okolnosti ako dĺžka vedenia sporu (10 rokov), obdobné pochybenia žalovaného, a v neposlednom rade súd nezohľadnil výšku nárokov priznávaných v porovnateľných právnych veciach, nakoľko tú považoval s ohľadom na infláciu pre súčasnosť za nedostatočnú. Výsledkom týchto postulátov je neprímerané zvýhodnenie žalobcov.

14. Intervenient namietal tiež to, že konanie má i inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to odňatie možnosti konať pred súdom a nedostatočné a chybné odôvodnenie rozhodnutia. Súd v rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie je teda nepreskúmateľné. Vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces. Intervenient preto navrhoval, aby odvolací súd rozhodol tak, že späťvzatie žaloby o zaplatenie sumy vo výške 228.365 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sa neprípúšťa, žaloba sa v celom rozsahu zamietá a žalovaný a intervenient majú voči žalobcom nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

15. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie tiež žalovaný, a to voči jeho výrokom I. až IV. a VI., rovnako z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. V odvolaní zároveň uviedol, že v zmysle § 360 ods. 2 CSP udeľuje intervenientovi na strane žalovaného súhlas s podaním odvolania voči rozsudku, s odvolaním intervenienta sa v celom rozsahu stotožňuje a zotrváva na všetkých doterajších v spore prezentovaných prednesoch, skutkových tvrdeniach a celkovej právnej argumentácii. Rozsudok ako celok vykazuje znaky svojvoľe, arbitrárnosti, absentujú jasné a zrozumiteľné odpovede na relevantné právne a skutkové otázky a zároveň obsahuje viaceré procesno-právne vady, ktoré robia rozsudok nepreskúmateľným. Súd v celom rozsahu odignoroval, že žalovaný uplatnený žalobný nárok žalobcu 1/ z titulu SSU nikdy neuznal a ani dobrovoľne neplnil. Plnil výlučne pod hrozbou exekúcie a za účelom zastavenia exekučného konania s aktívnym využitím mimoriadnych opravných prostriedkov. Podmieňovanie využitia práva žalovaného na odklad vykonateľnosti v dovolacom konaní nemení nič na nedobrovoľnosti plnenia v exekučnom konaní, pričom toto právo žalovaného v dovolacom konaní je nenárokovateľným. Ak žalovaný navrhol exekučné konanie zastaviť z dôvodu úhrady nedobrovoľne uhradenej exekvovanej pohľadávky, tak to automaticky

neznamená, že by sporný nárok žalobcu 1/ z titulu SSU takýmto nedobrovoľným plnením pod hrozbou exekúcie automaticky zanikol, alebo bol bez zohľadnenia právnych a skutkových okolností vecí uhradený ako premlčaný alebo plnený dobrovoľne. Súd účelovo povyberal skutkové okolnosti vecí, ktoré boli vhodné pre zastavenie konania podľa účelového návrhu žalobcu 1/, čo má výrazne negatívny dopad na objektivnosť, spravodlivosť, správnosť a arbitrabilitu tohto rozhodnutia. Súd dospel k nesprávnym zisteniam, že žalovaný mal plniť dobrovoľne a jeho nesúhlas so späťvzatím žaloby bol nesprávne právne vyhodnotený ako účelový. Žalovaný naďalej tvrdí, že súd nesprávne skutkovo hodnotí nárok žalobcu 1/ uplatnený z titulu SSU, ktorý žalovanému nepriamo avšak nezákonným spôsobom zastavením konania potvrdil, keď opomenul neustálenosť momentu vzniku nároku pre účely namietaného premlčania žalovaným. V zmysle odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Ek/284/2020 zo dňa 14.08.2020, bolo cieľom návrhu žalovaného na zastavenie exekučného konania iniciovaného žalobcami minimalizovať exekučné trovy, ktoré bez ohľadu na nezákonnosť rozhodnutia mohli vzniknúť a aj žalovanému vznikli. Naopak konanie žalobcov bolo zjavne účelové, keď od momentu nedobrovoľného plnenia napriek vydaniu uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 232/2020 zo dňa 29.06.2022 pokračovali v protiprávnom konaní bez toho, aby vrátili nedobrovoľné plnenie intervenienta, a to napriek výzve žalovaného zo dňa 14.10.2022. Žalobca 1/ napriek tejto výzve pokračoval v súdnom konaní so žalovaným ohľadom nároku z titulu SSU, čo potvrdil účasťou na pojednávaní dňa 20.11.2023 a rovnako požiadal o odročenie pojednávania za účelom mimosúdnej dohody. Žalobca po viac ako 2 rokoch od nedobrovoľného plnenia, sa účelne rozhodol zmeniť svoj názor a vzal žalobu v predmetnej časti žalobného nároku z titulu SSU späť. Súd bez akéhokoľvek racionálneho odôvodnenia konštatuje, že bolo dobrovoľne zaplatené žalovaným a účelovo namietané, čím výlučne potvrdzuje spornosť svojich prijatých postupov a právnych záverov. Žalovaný namieta, že nárok na SSU neplnil v zmysle odôvodnenia zastavenia konania dobrovoľne a ani nikdy nezmenil svoj právny názor na uplatnený nárok, ktoré navodzuje účelovo žalobca 1/ pri späťvzatí. Súd naďalej nevyriešil skutkovo spornú otázku ustálenia momentu vzniku nároku žalobcu 1/ z titulu SSU, ktorá bola predmetom ako dovolacieho, tak aj odvolacieho konania, z ktorého konkrétneho dôvodu dovolací a odvolací súd vrátil konanie pred súd prvej inštancie na ďalšie doplnenie dokazovania.

16. Žalovaný sa nestotožňuje s celým právnym posúdením vecí súdom v rozsudku. Súd odignoroval právnu argumentáciu žalovaného, nielen vo výklade uplatneného titulu SSU žalobcom, ale aj jeho súvislosť a skutkové prekrytie s ďalším uplatneným nárokom žalobcov z titulu nemajetkovej ujmy. Žalovaný sa nestotožňuje s právnym posúdením súdu k odôvodneniu zastavenia konania v súlade s navrhovaným späťvzatím v tejto časti žaloby žalobcom 1/. Žalobca 1/ napriek vykonanej exekúcii aktívne pokračoval v tomto konaní, a to viac ako 2 roky, čo preukazuje nielen neskorú reakciu súdu „ako by mal postupovať, keby boli naplnené procesné predpoklady pri zastavení konania“ ale aj zjavnú účelovosť späťvzatia žalobcom 1/ v tejto časti žaloby. Súd prvej inštancie vydal exekučný právny titul žalobcovi 1/ nezákonným spôsobom, na základe ktorého sa žalobca v exekučnom konaní domohol neoprávnene prospechu. Súd sa zúžil výlučne k právne nesprávnemu konštatovaniu, že nárok žalobcu 1/ na náhradu SSU vo výške 228.365 eur existoval, jeho prípadnému priznaniu, v prípade ak by nedošlo k dobrovoľnému splneniu, by zo strany súdu bránil iba právny záver o jeho premlčaní, keďže v konaní bola vznesená námietka premlčania, avšak ak je nárok premlčaný neznamená to, že neexistuje, len ho podľa § 100 OZ nemožno priznať, pričom zastaveniu konania nebráni ani skutková a právna spätosť s obsahom vykonaného dokazovania ku všetkým žalobným nárokom. Súd opomína, že nárok síce existoval, avšak vyplýva výlučne z nezákonného exekučného titulu, ktorý bol v dovolacom konaní zrušený a vrátený späť na ďalšie konanie. Odvolací súd potom vrátil vec až na súd prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie za účelom doplnenia dokazovania vykonal ďalšie dôkazy, ale žiaden z vykonaných dôkazov nepreukazuje skutkovú existenciu žalobného nároku z titulu SSU. Súd mal zistiť moment ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/. Žalobca 1/ však v doplňujúcom dokazovaní za týmto účelom dôkazy vôbec neprodukoval, čím odignoroval znášanie svojho dôkazného bremena o ustálení momentu zdravotného stavu pre účely nároku z titulu SSU (ako pre účely správnosti určenia výšky koeficientu za príslušný rok, tak aj vo vzťahu k posúdeniu premlčania). Súd neuvádza správne právne závery, že bol nárok žalobcu z titulu SSU dôkazne ustálený, a to ani v hmotnoprávnej rovine, pretože jeho výška sa odvíjala práve od momentu ustálenia jeho vzniku. Žalovaný resp. intervenient plnil nedobrovoľne, čo vylučuje aplikáciu ustanovenia § 100 OZ. Súd rovnako odignoroval aktivitu ako žalobcu 1/ v predmetnom konaní vo vzťahu k žalobnému nároku z titulu SSU, tak aj aktivitu žalovaného vo vzťahu k dosiahnutiu právneho súladu v dovolacom konaní, v predmetnom konaní, ako aj v nadväzujúcom konaní iniciovanom intervenientom. Žalobca svoje čiastočné späťvzatie žaloby založil na nesprávnych skutkových a právnych záveroch. Súd ich v celom rozsahu prevzal a v celom rozsahu im vyhovel, čím žalobcu 1/ procesne neproporčne

zvýhodnil. Súd pritom ešte dňa 14.10.2024 vo veci samej pojednával a napriek skoršiemu späťvzatiu poskytol aj žalobcom priestor vyjadriť sa k uplatnenému žalobnému nároku z titulu SSU. Účelovosť a neodlučiteľnosť uplatnených nárokov z titulu SSU a nemajetkovej ujmy pritom vyplýva aj z doplneného dokazovania priamo na pojednávaní dňa 14.10.2024, kedy žalobkyňa 2/ mala vypovedať k vzniknutej nemajetkovej ujme z časového odstupu, pričom výpoveď až do usmernenia súdom smerovala výlučne k nároku z titulu SSU. Vo zvyšnej časti bola výpoveď žalobkyne 2/ smerovaná k nemajetkovej ujme s poukazom na časové trvanie následku, k čomu sa žalovaný vyjadruje osobitne ako subjektívnemu ukazovateľu pri hodnotenej nemajetkovej ujme z pohľadu časového odstupu. Mimosúdna dohoda dňa 23.09.2015 vo veci F. G., ako ďalší nový dôkaz predložený na pojednávaní dňa 14.10.2024, je rovnako neaplikovateľná, pretože vo vzťahu k nároku z titulu SSU nepreukazuje moment ustálenia uplatneného nároku žalobcu 1/ a vo vzťahu k nároku z titulu nemajetkovej ujmy objektívne neodzrkadľuje zákonom požadované predpoklady u žalobcov, ktoré naďalej absentujú. Súd bez relevantného zhodnotenia skutkového a právneho stavu nemôže prevziať bez náležitého odôvodnenia závery prijaté v mimosúdnej dohode v skutkovo a právne odlišnej veci. SSU je náhradou tzv. nemateriálnej ujmy a má slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných škodou na zdraví. Ide o náhradu poskytovanú za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom spoločenskom živote, t.j. náhrada za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom ale napríklad aj športovom živote, teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia. Súd konanie zastavil na základe neustáleného skutkového a právneho stavu, preto žalovanému nie je zrejmé konštatovanie súdu, že „v predmetnom konaní bola preukázaná zodpovednosť žalovaného za spôsobenú škodu, škoda na zdraví žalobcu 1/ nebola sporná, bola tiež preukázaná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného a poškodením zdravia žalobcu 1/. Priznaniu nároku na náhradu SSU žalobcovi 1/ bránilo iba vysporiadanie sa s otázkou premlčania. Aj keby súd dospel k záveru o premlčaní nároku na náhradu SSU, neznamenaloby to, že subjektívne právo žalobcu 1/ zaniklo. Dlžník má vždy možnosť aj po uplynutí premlčacej doby dobrovoľne dlh splniť, pretože aj vtedy plní právne existujúci dlh, pričom v dôsledku takéhoto plnenia v súlade s § 455 ods. 1 OZ, nedochádza na strane veriteľa k vzniku bezdôvodného obohatenia.“ Konštatovanie súdu, že v predmetnom konaní mali byť preukázané výlučne niektoré obligatórne náležitosti žalobného nároku žalobcu 1/ k nároku z titulu SSU, automaticky nezakladajú predpoklad pre konštatovaný záver v absolútnom preukázaní a priznaní nároku z titulu SSU. Prijaté právne závery sú minimálne v rozpore so zásadou kontradiktórnosti sporu, zásadou rovnosti a priečia sa právu na spravodlivý proces. Súd okrem samotného namietania premlčania žalovaným nevie skutkovo a právne potvrdiť ani správnosť výšky nároku z titulu SSU. Moment ustálenia vzniku nároku z titulu SSU je podmienkou pre správne určenie koeficientu, na základe ktorého sa má samotný nárok priznať. Je otázka, ako vie súd porovnať čo i len skutkový stav veci bez ustálenia nároku z titulu SSU s priznaným nárokom z titulu nemajetkovej ujmy. Skutkovo neustálený stav, ktorý bol medzi stranami sporný a ktorý zaťažoval žalobcu 1/, sa mal preto doplniť. Ak naopak svoj žalobný nárok v časti SSU vzal žalobca späť, mal súd v tejto časti rozhodnúť v prospech žalovaného. Žalovaný zároveň nevie preukázať premlčanie skutkovo neustáleného a právne nepreskúmateľného žalobného nároku z titulu SSU, preto prípadná otázka premlčania bola až sekundárnou procesnoprávnou skutočnosťou, ktorú mal súd v predmetnej veci riešiť. Žalovaný sa výslovne ohradzuje voči prijatým právnym záverom súdu o dobrovoľnosti plnenia a o účelovosti tvrdení žalovaného a zotrváva na tvrdení, že nárok žalobcu 1/ z titulu SSU je premlčaný. Súd tiež priznal späť ako skutkovú, tak aj právnu medzi žalobnými nárokmi z titulu SSU žalobcom 1/ a nemajetkovej ujmy žalobcov. Súd sa mal buď zaoberať skutkovým ustálením momentu vzniku nároku, na čo nadväzovalo objektívne ustálenie výšky tohto nároku, ako aj posúdenie námietky premlčania vznesenej žalovaným, kde žalovaný predpokladá právny záver v zamietnutí žaloby ako premlčaného nároku. Alternatívne nemal do vykonania dokazovania zasahovať vôbec a mal postupovať výlučne v zmysle navrhnutých dôkazov. V takom prípade by skutkový stav týkajúci sa žalobného nároku z titulu SSU zostal skutkovo sporný a súdom prvej inštancie právne nepreskúmateľný, čo by viedlo k zastaveniu súdneho konania v tejto časti, alebo zamietnutiu tejto časti žaloby. Závery o existencii dlhu, záväzku a dobrovoľnosti plnenia na účely aplikácie ustanovenia § 455 ods. 1 OZ žalovaný v celom rozsahu odmieta, pretože nevyplývajú zo skutkového a právneho stavu veci. Žalovaný neplnil dlh dobrovoľne, neuznal dlh čo do obsahu, neplnil záväzok, ktorý by bol v súlade so zákonom (exekučný právny titul bol zrušený ako nezákonný), tak aj aktívne vyvíjal procesnú obranu za účelom dosiahnutia objektívneho a spravodlivého rozhodnutia vo veci samej. Žalovaný rozporuje záver súdu, že žalovaný a intervenient mali uspokojiť existujúci nárok žalobcu 1/, ktorý podľa § 559 ods. 1 OZ mal zaniknúť splnením, prečo súd odmietol nesúhlas žalovaného so späťvzatím a nedôvodne zastavil

konanie a dôrazne odmieta, že by uspokojil nárok žalobcu 1/ z titulu SSU dobrovoľne a že by takýto nárok ako svoj dlh uznal. Žalovaný bol nezákonným spôsobom nútený k úhrade neuznaného dlhu pod hrozbou začatého exekučného konania.

17. Súd odignoroval komparáciu a prekrytie hodnotiacich kritérií skutkového a právneho charakteru pre uplatnený žalobný nárok z titulu SSU žalobcom 1/, s paralelne uplatneným nárokom z titulu nemajetkovej ujmy žalobcami. Podstatné bolo, či boli uplatnené na rovnakom skutkovom základe (čo boli), a ako sa predmetné právne nároky svojím obsahom prekryvali, pričom, ak by aj nevznikol vzhľadom na žalovaným namietané nedostatky nárok z titulu SSU, súd bol povinný odlíšiť, čo možno subsumovať pod zákonné ustanovenia upravujúce titul SSU a čo pod zákonné ustanovenia upravujúce nemajetkovú ujmu. Súd v bodoch 58. až 73. čiastočne opisuje hodnotiace kritériá, ktoré však aplikoval ako na nárok z titulu SSU (viď bod. 56 rozsudku), tak aj na nárok z titulu nemajetkovej ujmy (viď bod. 74 rozsudku). Odôvodnenie nároku z titulu nemajetkovej ujmy súdom je pomerne zmätočné. Pokiaľ ide o stanovenú výšku nemajetkovej ujmy, nebol skutkový stav zistený dostatočne vzhľadom na paralelne uplatnený nárok žalobcu 1/ z titulu SSU, ktorý nebol skutkovo a právne ustálený v otázke momentu vzniku, od čoho sa odvíja výška tohto nároku z titulu SSU modifikujúca posúdenie nároku z titulu nemajetkovej ujmy. Navyše samotné hodnotiace kritériá, ktoré si súd napr. pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy stanovil, sú zjavne právne nesprávne aplikované. Súd nesprávne zohľadňuje skutočnosť o odsúdení A. D. E. ako zodpovednej zdravotníckej pracovníčky žalovaného, ktorá mala byť odsúdená za spáchanie obdobného skutku z novembra až decembra 2009. Žalovanému nie je zrejmé, ako trestnoprávna zodpovednosť 3. osoby v iných skutkových okolnostiach v inom časovom období súvisí s posúdením objektívnosti určenia výšky náhrady z titulu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/. Súd neodôvodňuje, čo je myslené mimoriadne intenzívnou ujmou a aké kritériá sú objektívne pre jej finančné zadosťučinenie. Súd uvádza, že zohľadnil pri stanovení výšky, trvanie samotného súdneho konania, avšak žalovaný nie je zodpovedný za dĺžku trvania súdneho sporu a ani svojím procesným konaním nezapríčinil prieťahy v tomto konaní. Túto skutočnosť súd prevzal z nesprávne aplikovaného rozhodnutia ESLP, kde súdny spor prebiehal medzi poškodeným a štátom zodpovedajúcim za aplikovanú právnu úpravu. Súd zjavne nesprávne prevzal odporúčanie odvolacieho súdu z rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019, kde boli spomínané iné objektívne kritériá, na ktorých sa mala výška nemajetkovej ujmy objektívne hodnotiť. Rovnako nie je objektívnym hodnotiacim kritériom to, že sa životná úroveň od podania žaloby zvýšila, táto objektívna okolnosť, by nemala byť posudzovaná na ťarchu žalovaného. Vo vzťahu ku konštatovaným skorším porušeniam na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného nie je zrejmé, o aké konkrétne prípady a v akej súvislosti so žalobným nárokom ako nárokom súkromného práva a nie verejného práva, má súd objektívne spájať s posúdením výšky nemajetkovej ujmy. Ak je tým namietaná súvislosť s porušením A. D. E., tak žalovaný odmieta akúkoľvek preukaznosť súvislosti, ktoré ani obsahovo nesúvisia s predmetom tohto súdneho konania. Trestné konanie vedené voči A. D. E. bolo skončené uznaním A. D. E. za vinnú, čo žalovaný nemá možnosť procesnoprávne rozporovať, avšak je z trestného konania zrejmé, že žalobcovia (ako poškodení) sa vzdali uplatnenia nároku na náhradu škody voči A. D. E., keďže im bolo zadosťučinenie v podobe písomného ospravedlnenia doktorkou adresované pred skončením tohto trestného konania (viď rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn.: 9T/46/2017 zo dňa 17.01.2022). Z tohto účelového rozhodnutia žalobcov je zrejmé, že res iudicata sa už rozhodlo v trestnom konaní o nároku na náhradu škody spôsobenej trestným konaním A. D. E., kde ako zadosťučinenie žalobcovia prijali náhradu škody v podobe písomného ospravedlnenia. Preto nie je v zmysle prekážky rozhodnutej veci možné opätovne rozhodovať o nároku v civilnom konaní voči škodcovi, v danom rozsahu aj nepriamo voči žalovanému v tomto konaní. Nárok na náhradu škody v trestnom konaní a nárok na náhradu škody v predmetnom konaní sú skutkovo totožné, avšak napriek tomu, že voči zistenému páchatelovi v trestnom konaní žalobcom postačuje z titulu náhrady škody písomné ospravedlnenie, tak voči žalovanému ako zamestnávateľovi tohto zdravotníckeho pracovníka, žalobcovia požadujú iný druh satisfakcie, a to finančné zadosťučinenie. Je zrejmé, že napriek prijatému zadosťučineniu žalobcami od A. D. E. ako zodpovednému zdravotníckemu pracovníkovi žalovaného, je ich civilnoprávna sporová aktivita zameraná voči žalovanému výlučne z dôvodu nadobudnutia finančného prospechu, čo súd prvej inštancie vôbec nevyhodnotil. Táto okolnosť mala byť riešená ako predbežná otázka, a to ako res iudicata, resp. mala byť objektívnym znižujúcim kritériom pri určovaní primeranosti výšky náhrady škody, kde si žalobcovia voči trestnoprávne zodpovednej fyzickej osobe uplatnili nárok v podobe písomného ospravedlnenia (s vlastným subjektívnym hodnotením ako dostatočným zadosťučinením) a voči nepriamo zodpovednému zdravotníckemu zariadeniu – žalovanému ako zamestnávateľovi tejto priamo zodpovednej fyzickej osoby požadujú neúmerne a neprimerane vysokú náhradu vyčíslenú v

peňažných prostriedkoch. Pokiaľ ide o výšku výpočtu nemajetkovej ujmy u žalobcov 2/ a 3/, tá je dotknutá totožnými právnymi vadami spočívajúcimi v nesprávnom právnom posúdení objektívnych okolností uplatnených nárokov, ako aj vo vzťahu k ich samotnej existencii, resp. proporcionalite, ak v trestnom konaní boli nároky na náhradu škody uplatnené v odlišnom rozsahu. Žalovaného, rovnako ako A. D. E. v trestnom konaní vzniknutá situácia úprimne mrzí, žalovaný vyjadruje úprimnú ľútosť nad zistenými skutočnosťami v trestnom konaní voči A. D. E., za čo žalobcom opakovane vyjadruje ospravedlnenie, avšak nemôže prijať zodpovednosť ako za každú skutočnosť, tak ani za každú okolnosť, ktorú si žalobcovia v predmetnom žalobnom nároku skutkovo vymedzili. Žalovaný v predmetnej veci už skôr namietal odôvodnenosť, ako aj proporcionalitu a objektívnosť priznanej výšky nemajetkovej ujmy vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 8C/222/2014-480 zo dňa 09.10.2018. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi 2/ z titulu nemajetkovej ujmy 50.000 eur a žalobcovi 3/ 50.000 eur, preto sú závery v novom rozsudku prekvapivé. Napriek tomu, že odvolanie a spochybnenie proporcionality, objektívnosti a odôvodnenosti výšky nemajetkovej ujmy bolo predmetom odvolacieho prieskumu iniciovaného práve žalovaným, pričom tieto boli v odvolacom konaní (rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019) smerované k zníženiu priznania žalobného nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, tak súd bez výraznejšieho dokazovania prekvapivo rozhodol smerom k dvojnásobnému zvýšeniu skôr stanovenej sumy.

18. Žalovaný ďalej namietal nesprávne právne posúdenie úspechu v spore a priznaniu trov konania vo výroku VI. rozsudku, ktorým súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vzhľadom na čiastočné zastavenie konania, je povinný znášať trovy konania vo vzťahu k uplatnenému žalobnému nároku z titulu SSU výlučne žalobca 1/. Vo vzťahu k uplatnenému nároku z titulu nemajetkovej ujmy, sú rovnako vzhľadom na nesprávnosť odôvodnenia súdu prvej inštancie povinní znášať trovy konania žalobcovia, buď v celom rozsahu alebo minimálne v rozsahu, ktorý zodpovedá podielu neúspechu v žalobnom nároku, pričom žalovaný predpokladá, že žalobný nárok z titulu nemajetkovej ujmy bude buď zamietnutý v celom rozsahu, alebo bude pomerne, proporčne znížený tak, že bude z jeho výšky možné vypočítať podiel úspechu/neúspechu žalobcov vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku. Sám súd pritom konštatuje čiastočný neúspech v zamietnutej časti žaloby žalobcov, pritom podiel tohto neúspechu nebol pri percentuálnom výpočte úspechu v trovách konania zohľadnený.

19. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces žalovaný uvádzal, že súd svojím nesprávnym procesným postupom prakticky znemožnil realizáciu procesných práv žalovaného, keď očividne nesprávnymi, zmätočnými, vzájomne si protirečiacimi a logicky sa vylučujúcimi, skutkovými a právnymi zisteniami vniesol do rozhodovacej činnosti ústavne neakceptovateľnú arbitrárnosť a svojvoľu; nevysporiadal sa s relevantnou argumentáciou žalovaného (najmä s otázkou správnosti vyhodnotenia zistených skutkových okolností, otázkou aplikácie verejnoprávnej a súkromnoprávnej ako aj civilnoprávnej úpravy ex officio, otázkou posúdenia preukázanosti žalobných nárokov, posúdenia nesporných tvrdení žalovaného ako aj posúdenia nesporných tvrdení žalobcu v prospech žalovaného - nároky na náhradu škody dosiahnuté v paralelne vedenom trestnom konaní voči tretej osobe, otázkou prenesenia dôkazného bremena na žalobcov, otázkou proporcionality, kontradiktórnosti a rovnosti strán sporu a pod.), čím sa stal rozsudok zmätočný a nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov; ďalej nerešpektovaním celého obsahu zákonnej úpravy porušil ústavný princíp právnej istoty žalovaného.

20. K námietke iných väd konania žalovaný uviedol, že v prípade, ak odvolací súd bude mať za to, že niektoré zo žalovaným uvedených dôvodov subsumovaných pod iné odvolacie dôvody (nevyporiadanie sa s relevantnými tvrdeniami žalovaného, zmätočnosť a arbitrárnosť odôvodnenia rozsudku, nesprávne skutkové zistenia súdu, nesprávne právne posúdenie súdom, a pod...) možno považovať za tzv. inú vadu konania, žalovaný žiada, aby boli takto posudzované. Ide pritom o také závažné vady konania, ktorých bezprostredným a priamym následkom je nesprávne rozhodnutie vo veci.

21. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že vo výroku I. späťvzatie žaloby v časti SSU nepripustí a žalobu v tejto časti zamietne, vo výrokoch II. až IV. žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100 %.

22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali prostredníctvom svojho právneho zastúpenia voči jeho výroku V. odvolanie tiež žalobcovia 1/ až 3/, a to z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Dôvodili, že pokiaľ ide o posúdenie neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov, ako aj o posúdenie závažnosti

vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo, sú skutkové závery súdu správne, avšak takto zistený skutkový stav odôvodňuje vo vzťahu k žalobcom 1/ až 3/ priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu. Pokiaľ náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia by mala slúžiť na to, aby si žalobca mohol obstaráť náhradné požitky na vyrovnanie prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení, je tu daný celkom zrejmy rozdiel medzi trvalými následkami poškodenia zdravia žalobcu 1/ a stratou akejkolvek možnosti realizácie práva na ochranu osobnosti, realizácie akéhokolvek osobného, súkromného a rodinného života žalobcu 1/, ktorý vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Vo vzťahu k žalobcovi 1/ ide o stratu možnosti realizácie akýchkolvek jeho osobnostných práv. Žalobca 1/ nedokáže vôbec nijakým spôsobom realizovať osobnostné práva prislúchajúce každej ľudskej bytosti, a to v celom rozsahu a od okamihu narodenia až do okamihu jeho smrti. Ak teda má žalobca právo na ochranu osobnosti, právo na osobný, súkromný a rodinný život a ak je ľudskou bytosťou, potom vzhľadom na zistený skutkový stav veci, kedy je v realizácii týchto osobnostných práv pozbavený (neoprávneným zásahom, za ktorý zodpovedá žalovaný) v celom rozsahu a po celú dobu svojho života, priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy, pokiaľ má byť primeraným zadosťučinením, má predstavovať maximálnu možnú výšku náhrady, akú je možné za zohľadnenia kritérií stanovených právnym poriadkom v čase rozhodovania súdu vôbec ľudskej bytosti priznať. Požiadavku na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu, ako v iných prejednávanych veciach, tak na jednej strane vo vzťahu k závažnosti vzniknutej ujmy predstavuje na strane žalobcu 1/ (ale aj na strane žalobcov 2/ a 3/) tá skutočnosť, že žalobca nemal a nemá možnosť v dôsledku neoprávneného zásahu za ktorý zodpovedá žalovaný nikdy a v nijakom rozsahu, po celú dobu života realizovať svoje osobnostné práva, za ktoré sa náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch priznáva. V tomto smere ide o maximum možných následkov neoprávneného zásahu vo vzťahu k osobnostným právam živej ľudskej bytosti, a preto aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako primerané zadosťučinenie, by mala odrážať maximálnu mieru pozbavenia osobnostných práv žalobcu 1/ a žalobcov 2/ a 3/.

23. Pokiaľ ide o okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu prišlo, sú tu dané (a aj súdom prvej inštancie správne zistené) skutočnosti odôvodňujúce oproti iným obdobným veciam priznanie vyššej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zo strany žalovaného totiž celkom jednoznačne a preukázane neprišlo k jednorazovému vybočeniu z inak správnej činnosti poskytovania zdravotnej spravodlivosti. Bolo preukázané, že sa nejedná len o výnimočne chybne vykonaný úkon ošetrojúceho lekára s prijatím patričných následkov a opatrení žalovanou. Naopak, ide o až nepochopiteľné zlyhanie všetkých riadiacich štruktúr žalovanej, a to tak predtým ako k neoprávnenému zásahu prišlo, počas tohto obdobia, ako aj po ňom, dokonca aj po celú dobu trvania sporu vo veci. A. D. E., napriek pochybeniam pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti ešte predtým, ako prišlo k pôrodu žalobcu 1/ (spáchanie trestného činu ublíženia na zdraví, usmrtienia) nebola zo strany žalovanej, ktorá o týchto pochybeniach mala vedomosť žiadnym spôsobom postihnúť, v rámci pracovnoprávneho vzťahu upozornená, neboli vyvodené žiadne závery ani vo vzťahu k jej činnosti, ani vo vzťahu k činnosti žalovanej ako organizačného celku pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Žalovaný absolútne nereflektoval na už skoršie pochybenia A. E. majúce trestnoprávne následky, neprijal žiadne opatrenia na predchádzanie obdobným pochybeniam a navyše A. E. hodnotil z hľadiska výkonu jej činnosti výsostne pozitívne. Táto absolútna neschopnosť žalovaného reagovať smerom dovnútra na vlastné pochybenia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, vyústila aj do ďalších následných pochybení majúcich závažné následky (viď. mal. F. G.). Žalovaný nepochopiteľne po celú dobu vedenia sporu odmieta akúkoľvek zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/ a napriek opakovane prejavenej vôli žalobcov riešiť spor z mierom a mimosúdnu dohodou, opakovane odďaľoval konanie za účelom uzatvorenia mimosúdnej dohody, ku ktorej nikdy neprišlo, jeho konanie teda bolo iba formálne. Žalovaný po celú dobu vedenia sporu z poškodenia zdravia žalobcovi 1/ nedokázal vyvodit' absolútne žiadnu nápravu. Na strane žalovaného potom ide o celkom mimoriadne okolnosti, pretože tu ide o opakované systémové zlyhanie, prejavujúce sa v úplnej neschopnosti riadiacich štruktúr žalovaného, a to aj s odstupom rokov, akokoľvek a čo i len sčasti reagovať na pochybenia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a jeho neschopnosť a nedostatok akejkolvek snahy takýmto pochybeniam predchádzať. Okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov prišlo, preto odôvodňujú mimoriadne navýšenie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože sa nejednalo o mimoriadne vybočenie z inak správne vykonávanej činnosti, ktoré by bolo adekvátne vyhodnotené s prijatím primeraných prostriedkov nápravy, ale naopak. Poškodenie zdravia žalobcu 1/ predstavuje opakovaný a žiaľ aj očakávateľný následok neschopnosti a nedostatku vôle žalovaného akýmkoľvek spôsobom reagovať na nesprávne postupy a pochybenia pri vlastnej činnosti. Žalobcovia 1/ až 3/

navrhovali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku V. zmenil a rozhodol v súlade s podanou žalobou.

24. K odvolaniu žalobcov a žalovaného podal písomné vyjadrenie intervenient, ktorý uviedol, že sa stotožňuje s odvolaním žalovaného a jeho argumentáciou. Pre konanie bolo zásadné to, ako preukáže a zdôvodnia uplatnenú výšku samotní žalobcovia, ktorí si uplatňovali individualizovaný nárok za zásah do práva na ochranu osobnosti. Pre priznanie určitej výšky odškodnenia nepostačuje len existencia zásahu ako takého, ale je potrebné preukazovať všetky skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému inštitútu. Nárok uplatnený žalobcami je v celom rozsahu nedôvodný a nepreukázaný. Súd akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy žalobcov bez toho, aby ich konfrontoval s argumentmi žalovaného a intervenienta a zároveň nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok. Žalobcovia vo svojom odvolaní neuvádzajú žiadne nové argumenty, ku ktorým by sa intervenient už nevyjadril. Súd sa pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u žalobcov dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nezohľadňuje osobitosti daného prípadu, čoho dôsledkom je vybočenie z rámca priznaných náhrad v porovnateľných prípadoch. Zásah do osobnostných práv ako nehmotný prvok sa preukazuje obťažnejšie ako iné občianskoprávne vzťahy, avšak táto skutočnosť nemá mať za následok absolútnu rezignáciu na elementárne požiadavky preukaznosti uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcami produkované tvrdenia všeobecnej povahy nie sú spôsobilé založiť podmienku priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

25. K odvolaniu žalobcov podal písomné vyjadrenie žalovaný, ktorý uviedol, že mu nie je zrejmé, aké konkrétne nesprávne skutkové zistenia žalobcovia v odvolacom konaní so zreteľom na napadnutý výrok V. rozsudku napádajú. Sám však mal za to, že závery prijaté v rozsudku súdu sú predčasné, najmä s poukazom na nerozlišovanie medzi viacerými žalobnými nárokmi žalobcov v merite veci, ktoré sú striktne odlišiteľné, avšak skutkovo nerozlučne založené na rovnakom základe. Žalovaný odmieta všetky tvrdenia žalobcov v ich odvolaní a zotrváva na svojich tvrdeniach o spornosti a nepodloženosti uplatneného nároku na náhradu škody na zdraví z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcom 1/, pričom vykonanie skutkovo nedostatočného dokazovania zaťažuje dôkazne práve žalobcov a nie žalovaného. Z trestného konania zrejme, že žalobcovia sa ako poškodení vzdali nároku na náhradu škody voči A. D. E., keďže im bolo zadosťučinenie v podobe písomného ospravedlnenia doktorkou žalovaného adresované pred skončením tohto trestného konania. Z tohto účelového rozhodnutia žalobcov zrejme, že o nároku na náhradu škody spôsobenej trestným konaním A. D. E. sa ako res iudicata rozhodlo už v trestnom konaní, kde ako zadosťučinenie žalobcovia prijali náhradu škody v podobe písomného ospravedlnenia, preto nie je možné opätovne rozhodovať o tomto nároku v civilnom konaní voči žalovanému v tomto konaní. Žalovaný rovnako odmieta ničím nepodložené a nesúvisiace tendenčné tvrdenia týkajúce sa interných pracovnoprávných záležitostí medzi žalovaným a A. D. E.. Rovnako tak žalovaný odmieta akúkoľvek súvislosť čiastkových tvrdení z trestných konaní. Žalovaný sa stotožňuje so záväznými časťami uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 232/2020 zo dňa 29.06.2022 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/93/2022 – 676 zo dňa 19.12.2022 pre toto súdne konanie. Preto navrhoval, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

26. K odvolaniu žalovaného podali žalobcovia 1/ až 3/ písomné vyjadrenie, v ktorom poukázali na spôsob vedenia sporu žalovaným a intervenientom, ako aj na životnú situáciu žalobcu 1/ od podania žaloby XX.XX.XXXX, so zvýraznením okamihu právoplatného odsudzujúceho rozsudku A. E. v trestnom konaní za ublíženie na zdraví žalobcovi 1/, ktorým bolo súdom právoplatne rozhodnuté, že A. E. spáchala trestný čin, ktorým žalobcovi spôsobila poškodenie jeho zdravia. Žalobca 1/ celý svoj život prežíva v utrpení, jeho zdravotný stav je nepriaznivý a veľmi komplikovaný. Od pôrodu uplynulo už viac ako 13 rokov. Zdravotný stav žalobcu, ako aj jeho prognóza sú nepriaznivé, pričom v prvom rade vďaka obetavosti a starostlivosti jeho rodičov, žalobcov 2/ a 3/, je žalobca 1/ stále na žive, avšak vôbec nie je samozrejmé, že sa dožije ukončenia súdneho sporu a riadneho uspokojenia všetkých jeho nárokov, ktoré sú osobnej povahy. Poskytnuté plnenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi 1/ pomáha zlepšiť kvalitu života. Žalovaný by mal mať maximálny záujem na zlepšení kvality tej časti života, ktorý ešte žalobcovi 1/ zostáva a sám iniciatívne vyvinúť maximálnu snahu, aby náhrada škody pomohla žalobcovi 1/ vtedy, keď to potrebuje, aby bol žalobcovi 1/ zlepšený čas, ktorý na svete má a ktorý mu ostáva. Naopak, predstavou žalovaného je, že žalobca 1/ by mal poskytnuté plnenie vrátiť (hoc právo je dané a súdne

rozhodnutie je deklaratórne) a niekoľko ďalších rokov, či desaťročí ďalej, bez akejkoľvek kompenzácie a pomoci trpieť, čakať, že raz túto cez exekučné konanie vymôže. Nie je možné žalovanému uprieť využitie všetkých dostupných prostriedkov obrany proti žalobou uplatnenému nároku, avšak je nielen slobodnou voľbou, ale aj zodpovednosťou žalovaného, či sa k utrpeniu žalobcu 1/, ktoré trestným činom spôsobila jeho zamestnankyňa postaví tak, že sa mu pokúsi pomôcť a v čo najväčšej miere zmierniť následky činu za ktorý zodpovedá, alebo či sa rozhodne využitím všetkých dostupných prostriedkov zabrániť tomu, aby takúto pomoc bol povinný poskytnúť pod hrozbou štátneho donútenia. Z povahy zdravotného stavu žalobcu 1/ a jeho prognóz je daná dôvodná obava, že prevažnú časť svojho života prežije vedúc súdny spor o odškodnenie s tým, že je otázne, či sa takéhoto odškodnenia vôbec dožije. Vo vyspelej spoločnosti by prioritným cieľom žalovaného bola snaha o zlepšenie kvality zostávajúceho života žalobcu 1/ a nie snaha o maximálne možné oddialenie, či zmarenie uspokojenia jeho nárokov a takéto krajne nehumánne konanie, by pre žalovaného predstavovalo reputačné riziko. Žalovaný je naopak názoru, že žalobca 1/ koná protiprávne, keď si plnenie náhrady škody titulom SSU ponechal. Dňa 17.12.2015 prebehlo medzi stranami osobné rokovanie, ktorého sa zúčastnili právny zástupca žalobcov, právny zástupca žalovaného, žalovaný v zast. riaditeľom a námestníkom riaditeľa. Zo strany žalovaného prišlo k priznaniu zodpovednosti a prejavu ľútosťi za poškodenie zdravia žalobcu 1/ a k ponuke na uzatvorenie mimosúdnej dohody s poskytnutím plnenia žalobcom 1/ až 3/ vo výške 480.000 eur s tým, že vec bola predpokovaná s poisťovateľom žalovanej. Žalobcovia tento návrh žalovaného akceptovali e-mailom zo dňa 05.01.2016. E-mailom z 27.01.2016 zasla žalovaný žalobcom na pripomienkovanie návrh mimosúdnej dohody v predpokovanom znení, ktoré znenie bolo obratom potvrdené. E-mailom dňa 15.02.2016 právny zástupca žalobcov na ich výslovnú žiadosť zasla žalovanému ako aj jeho právnenému zástupcovi list, v ktorom ho požiadal o urýchlenie konania vo veci mimosúdnej dohody s ohľadom na vopred prezentované stanoviská. E-mailom zo dňa 10.03.2016 bolo žalobcom oznámené, že poisťovateľ žalovaného nepristupuje k uzatvoreniu mimosúdnej dohody a túto nie je možné uzatvoriť. Na pojednávaní dňa 20.11.2023 žalobcovia znova uverili v prezentovanú fiktívnu snahu žalovaného riešiť vec zmiernom, avšak žiadneho zmieru, či dohody o urovaní sa nedočkali. Celkovo tak mimosúdne rokovania trvali 14 mesiacov, počas ktorých žalobcovia jedenkrát akceptovali návrh žalovaného, ktorý ho však sám následne odmietol podpísať a jedenkrát žalovaný napriek prezentovanému záujmu riešiť spor zmiernom ani len nenavrhol pre neho prijateľný spôsob usporiadania sporu.

27. K odvolaniu žalovaného žalobcovia uviedli, že ním požadované rozhodnutie odvolacieho súdu nie je prípustné a predstavovalo by postup, ktorým by bolo žalobcovi 1/ odňaté právo konať pred súdom, bola by porušená dvojinstančnosť konania a bolo by v rozpore so zákonom, pretože ak by zo strany odvolacieho súdu prišlo k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, že by späťvzatie žaloby nepripustil a zároveň by vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietá, neexistovalo by meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré by mohlo byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu v odvolacom konaní. Pokiaľ žalovaný namietal nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie, tak žalobcovia poukázali na to, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Pokiaľ žalovaný namietal, že súd v celom rozsahu odignoroval tvrdenie žalovaného, že uplatnený nárok žalobcu 1/ z titulu SSU nikdy neuznal a ani dobrovoľne nikdy neplnil, tak súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody svojho rozhodnutia, ako aj skutkový stav veci, ako bol ním v konaní ustálený a dôkazy o ňom. Žalovaný uvádza, že plnil výlučne pod hrozbou exekúcie a za účelom zastavenia exekučného konania s aktívnym využitím mimoriadnych opravných prostriedkov, avšak v čase keď mu to procesne vyhovovalo o totožnom plnení tvrdil, že plnil dobrovoľne. Žalovaný pritom plnil v časti 500 eur dňa 12.02.2020 a v časti 170.898,75 eura dňa 17.02.2020, pričom poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdnemu exekútorovi vydané až dňa 24.02.2020, podľa upovedomenia o vykonaní exekúcie predmetom exekúcie bola len pohľadávka v časti 56.966,25 eura a pred vydaním upovedomenia o začatí exekúcie 28.02.2020 žalovaný plnil dňa 25.02.2020 v zostávajúcej časti 56.966,25 eura. Žalovaný v návrhu na zastavenie exekúcie z 10.03.2020 uvádzal, že upovedomenie o začatí exekúcie (už len na neplnenú časť 56.966,25 eura) mu bolo doručené dňa 02.03.2020, a že pred začatím exekúcie 20.02.2020 dobrovoľne uhradil na účet oprávneného sumu 56.966,25 eura. Nielenže žalovaný v podanom odvolaní, ako aj vo vyjadrení k čiastočnému späťvzatiu uvádza tvrdenia, ktoré sú

v priamom rozpore s jeho skoršími tvrdeniami v návrhu na zastavenie exekúcie z 10.03.2020 o tom, že plnil dobrovoľne, ale tieto jeho nové tvrdenia o nedobrovoľnosti plnenia sú aj fakticky nemožné. Žalovaný nemohol plniť pod hrozbou vedenej exekúcie, nakoľko v časti plnil ešte v čase, keď exekúcia neprebíhala. Neplnil ani za účelom zastavenia exekučného konania, nakoľko o tom, že je voči nemu vedené, sa dozvedel až po tom, ako plnil. Že plnil dobrovoľne, tvrdí sám žalovaný v návrhu na zastavenie exekúcie z 10.03.2020, kde tiež uvádza, že dlžnú sumu uhradil pred začatím exekúcie. V podanom odvolaní tvrdí, že plnil pod hrozbou vedenej exekúcie a za účelom jej zastavenia, teda žalovaný uvádza rôzne skutkové tvrdenia podľa toho, ako mu to procesne práve vyhovuje. Tvrdenia, že plnil pod hrozbou vedenej exekúcie a za účelom jej zastavenia sú v rozpore s dátumami jednotlivých plnení a úkonov v exekučnom konaní a dôvodom, pre ktoré žalovaný navrhoval zastavenie exekúcie, bola dobrovoľná úhrada pred začatím exekúcie. Samotná otázka, či žalovaný plnil alebo neplnil dobrovoľne pritom nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia vo výroku I., ktorým súd konanie zastavil. Rovnako je v tomto smere irelevantné, či sa žalobca zúčastnil pojednávania 20.11.2023, na ktorom súhlasil s návrhom žalovaného na odročenie pojednávania za účelom mimosúdnej dohody. Navyše hoci žalovaný v podanom odvolaní namieta zastavenie konania pre späťvzatie žaloby v časti nároku na SSU, sám nenavrhoval pokračovať v konaní prerušenom súdom uznesením č.k. 8C/222/2014-747 z 30.04.2024, hoci následkom by bolo zastavenie konania. V zmysle § 146 ods. 1 CSP nie je podstatná skutočnosť, či žalovaný plnil dobrovoľne, ale či žalovaný preukázal existenciu vážnych dôvodov, pre ktoré so späťvzatím žaloby nesúhlasí. Vážne dôvody sa strane žalovaného, či intervenienta nie sú dané. Totiž aj v prípade záveru súdu o dôvodnosti nároku žalobcu, by musela byť žaloba zamietnutá, nakoľko takéto rozhodnutie súdu by predstavovalo neprípustný exekučný titul na plnenie, ktoré už bolo plnené. Pri predchádzajúcom zrušenom právoplatnom rozhodnutí súdu o nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU, nešlo o konštitutívne rozhodnutie, zrušením ktorého by odpadol právny dôvod tohto plnenia a vzniklo by bezdôvodné obohatenie na strane žalobcu 1/. Právo na náhradu škody na zdraví nevzniká až rozhodnutím súdu. Preto, pokiaľ si žalobca predmetné plnenie ponechal, neznamená to, že sa bezdôvodne obohatil, a že koná protiprávne. V súlade so zásadou procesnej ekonomie by tieto skutočnosti ani neboli predmetom skúmania a rozhodnutia súdu ak by k zastaveniu konania v tejto časti nedošlo, nakoľko súdu by pre rozhodnutie o zamietnutí žaloby stačilo len nesporné skutkové tvrdenie strán spolu, že plnenie náhrady SSU už bolo žalobcovi 1/ poskytnuté. Pokiaľ sa žalovaná, či intervenient domnievajú, že žalobca sa na ich úkor bezdôvodne obohatil, je na nich, aby sa domáhali vydania bezdôvodného obohatenia (čo napokon intervenient učinil žalobou, o ktorej konanie prebieha pred Okresným súdom Trnava pod sp.zn. 107C/134/2024.) Aj v prípade meritórneho rozhodnutia súdu, ktorým by súd žalobu žalobcu 1/ o plnenie SSU zamietol, by žalovaný či intervenient museli následne žalobcu 1/ žalovať o vydanie bezdôvodného obohatenia. Prípadné prejednanie veci a zamietnutie žaloby z dôvodu zániku žalovaného práva plnením, by neznamenalo ani záver o tom, že toto právo nebolo dané a neexistovalo, ani by nezakladalo exekučný titul, ktorý by ukladal žalobcovi 1/ povinnosť poskytnuté plnenie vrátiť. Žalovaný pritom nevyužil možnosť podať vzájomnú žalobu v predmetnom konaní, hoc nesporne na to mal dlhý časový priestor, čo by zakladalo povinnosť súdu o takejto žalobe konať. Právne posúdenie nároku na náhradu SSU nemá vplyv na vecnú správnosť výroku I. napadnutého rozsudku. Súd vychádzal zo skutočnosti, že žalované právo žalobcu 1/ zaniklo v celom rozsahu splnením. Žalovaný nevyužil možnosť podať vzájomnú žalobu na plnenie voči žalobcovi 1/, kedy by súd musel vec prejednať a rozhodnúť o nej, ani nepodal voči žalobcovi 1/ samostatnú žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie nemal pred vydaním rozhodnutia o zastavení konania povinnosť zisťovať okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu a na vecnú správnosť rozsudku vo výroku I. o zastavení konania nemá vplyv ani právne posúdenie okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu, premlčania a výšky nároku žalobcu na SSU, ale zistenie, že žalované právo zaniklo splnením. Bolo povinnosťou žalovaného uviesť rozhodujúce skutočnosti o ním tvrdenom premlčaní práva žalobcu na náhradu SSU a tieto skutočnosti aj preukázať, pričom preukázaním uvedenej skutočnosti mylne zaťažuje žalobcu. Pritom podľa znaleckého posudku znaleckej organizácie forencic.sk, Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o. dňa 07.10.2014 ešte hodnotenie SSU žalobcu 1/ nebolo aktuálne a uplatniteľné. Žalovaný preto neuniesol dôkazné bremeno o ním vznesenej hmotnoprávnej námietke premlčania nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU a preukázanie tejto skutočnosti nemá vzťah k vecnej správnosti ktoréhokoľvek z odvolaní napadnutých výrokov rozhodnutia. Žalobca 1/ nekonal protiprávne a poskytnuté plnenie bolo riadnym plnením dlhu žalovanej 1/ titulom náhrady škody na zdraví, ktorý bol daný aj bez deklaratórneho rozhodnutia súdu.

28. Žalobcovia ďalej uviedli, že SSU nebolo predmetom rozhodovania súdu prvej inštancie, keď SSU žalobcu 1/ posudzoval súd do tej miery, že žalované právo zaniklo splnením. Sťaženie spoločenského

uplatnenia žalobcu v rozsahu 12.500 bodov spočíva v nasledovných položkách poškodenia zdravia - Hlboká duševná zaostalosť a poúrazová epilepsia - Strata reči centrálného pôvodu - Píšťala pažeráka - Strata pohyblivosti všetkých končatín - Strata sexuálnych funkcií. Z rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie vo vzťahu k nároku žalobcu 1/ na náhradu SSU mal za preukázané, že žalobca 1/ je absolútne a trvalo ochudobnený o sféru rozvíjania medziľudských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, o vnímanie každodennej radosti z bytia ako aj vnímania starostí. Nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií a nebude môcť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti, byť začlenený do bežného života. Pravdepodobne nikdy nezažije citové puto s iným človekom a nespozná lásku svojich rodičov. Nie je schopný vyjadriť svoje pocity či bolesti, ktorá je jeho okoliu skrytá. V danom prípade je teda celkom zrejмый rozdiel medzi skutkovým vyjadrením nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu a skutkovým vymedzením jednotlivých položiek trvalého poškodenia jeho zdravia. Pokiaľ prišlo pri výkone činnosti A. E. ako zamestnanca žalovaného k spáchaniu viacerých trestných činov usmrtenia a ublíženia na zdraví a žalovanému nie je zřejmým ako trestnoprávna zodpovednosť voči tretej osobe súvisí s posúdením objektívnosti určenia výšky náhrady z titulu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/, tak súd prvej inštancie dostatočným a akceptovateľným spôsobom odôvodnil aplikáciu § 13 ods. 3 OZ na zistený skutkový stav veci, a to tak vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj okolnosti za ktorých k porušeniu práva prišlo. Z podaného odvolania nevyplýva, že žalovaný namieta aj nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie v tejto časti. Samotná dĺžka konania z procesného hľadiska nie je sankcionovaná, avšak správanie zodpovedného subjektu, ktorý uzná svoju zodpovednosť za vznik ujmy a v rámci svojich možností vykoná všetko preto, aby nahradil škody a kompenzoval negatívne dosahy svojho neoprávneného zásahu, predstavuje rozdiel od správania žalovaného, ktorý svoju zodpovednosť popiera a poškodených svojím postupom sekundárne viktimizuje a zvyšuje tak závažnosť a nepriaznivé dôsledky ujmy spôsobenej poškodeným. Pokiaľ ide o zohľadnenie životnej úrovne voči životnej úrovni, za ktorej boli prijaté skoršie obdobné rozhodnutia o priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy, tento postup je plne v súlade s princípom primeranosti náhrady priznávanej nemajetkovej ujmy, keď primeranosť sa určuje v súlade so zásadou spravodlivosti v danom čase a mieste. Je samozřejmým, že s meniacou sa životnou úrovňou sa mení aj všeobecné vnímanie toho, čo je v danom čase primerané a spravodlivé. Žalobcovia sa voči A. E. nevzdali žiadneho práva na náhradu škody, takéto právo im nikdy s ohľadom na § 420 ods. 2 OZ nevzniklo. Nejedná sa ani o účelové konanie žalobcov ani o res iudicata a o žiadnom nároku na náhradu škody voči A. E. sa v trestnom konaní nerozhodlo a konštrukcia, že tak nie je možné rozhodovať o nároku voči škodcovi v civilnom procese, a teda ani voči žalovanému v tomto konaní, je vrcholom právnej argumentácie v podanom odvolaní. Rozsudok Okresného súdu Trnava č.k. 8C/222/2014-486 z 9.10.2018 bol vo výrokoch III., IV. a V., týkajúcich sa nárokov náhrady nemajetkovej ujmy 1/, 2/ a 3/ zrušený odvolacím súdom. Odvolací súd zamietajúci výrok vo vzťahu k žalobcovi 1/ zrušil z dôvodu, že na rozdiel od súdu prvej inštancie mal za to, že nie je vylúčený súbeh nároku na náhradu škody na zdraví a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vo vzťahu k žalobcom 2./ 3./ boli uvedené výroky zrušené z dôvodu nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie odvolacieho súdu teda nebolo smerované k zníženiu priznania žalobného nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie č.k. 8C/222/2014-486 z 9.10.2018 zrušil aj v jeho zamietajúcej časti vo výroku V., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá. Žalobcovia teda žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a IV. potvrdil, vo výrokoch II., III., IV. a V. zmenil v súlade s podaným odvolaním a priznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania.

29. Žalobcovia 1/ až 3/ podali tiež písomné vyjadrenie k odvolaniu intervenienta, v ktorom uviedli, že intervenientom navrhovaný výrok rozhodnutia odvolacieho súdu je v zmysle CSP nemožný, nakoľko ak by aj odvolací súd teoreticky späťvzatie žaloby nepripustil, nie je možné, aby rozhodol meritórne ako odvolací súd, lebo by bola porušená dvojinštančnosť konania, nakoľko by neexistovalo meritórne rozhodnutie súdu prvej inštancie o nároku žalobcu 1/ na zaplatenie sumy 228.365 eur, ktoré by bolo predmetom prieskumu odvolacieho súdu. K námietkam intervenienta o arbitrárnosti napadnutého rozsudku žalobcovia uviedli, že za vadu konania nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany. Intervenient ani žalovaný pritom nepreukázali existenciu vážnych dôvodov, pre ktoré by súd nemal pripustiť späťvzatie žaloby. Žalovaný ani intervenient boli s prípadným zastavením konania uzročením, lebo nepodali návrh na pokračovanie v konaní po jeho prerušení súdom prvej inštancie, čo by malo zo zákona ten následok, že konanie by bolo zastavené §163 ods. 2 CSP. Zastavením konania neprišlo k popretiu zmyslu dovolania. K plneniu nároku žalobcu 1/ titulom SSU prišlo pred rozhodnutím dovolacieho súdu. Po zrušení dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, mal žalovaný možnosť podať vzájomnú žalobu, ktorou by sa domáhal od žalobcu 1/

zaplatenia už poskytnutého plnenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Rovnako tak žalovaný či intervenient môžu voči žalobcovi 1/ podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom intervenient takúto žalobu už aj podal (sp.zn. 107C/134/2024). Súd by v každom prípade musel žalobu zamietnuť, nemohol by jej vyhovieť, lebo by tým neprípustne založil nový exekučný titul na už splnený záväzok. Nárok žalovaného/intervenienta na vrátenie plnenia (bezdôvodného obohatenia) nie je podmienený meritórnym rozhodnutím v predmetnom konaní, nakoľko v prípade zastavenia konania nie je daný meritórný výrok predstavujúci prekážku už rozhodnutej veci. Súd konajúci o žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia si môže otázku, či prišlo k plneniu existujúceho záväzku, alebo či sa žalobca 1/ bezdôvodne obohatil, vyriešiť napriek rozhodnutiu o zastavení konania v prejednávanej veci ako predbežnú, kde v súlade so zásadou procesnej ekonómie môže vyhodnocovať aj ďalšie stranami uplatnené prostriedky procesného útoku a obrany. Naopak, ani prípadné rozhodnutie súdu o tom, že jeho žalobu na náhradu SSU zamietla, nebude zakladať povinnosť žalobcu 1/ bezdôvodné obohatenie vydať. Tak, či onak budú musieť žalobca, či intervenient, pokiaľ by boli názoru, že žalobca 1/ sa na ich úkor bezdôvodne obohatil, podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia a rovnako tak sa bude musieť súd v konaní o tejto žalobe vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu 1/ v procesnom postavení žalovaného o tom, že sa bezdôvodne neobohatil, nakoľko bol plnený existujúci záväzok na náhradu škody. Zastavením konania pre späťvzatie žaloby preto konajúci súd nemohol odňať možnosť žalovanej a intervenientovi konať pred súdom a zasiahnuť tak do ich základných práv na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces. V súlade so zásadou procesnej ekonómie niet dôvodu neprípustiť späťvzatie žaloby žalobcu 1/ o náhradu SSU a naopak, nie sú dané vážne dôvody na neprípustenie späťvzatia, keď ani prípadné meritórne rozhodnutie nebude žalobcu 1/ ukladať povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie a nepredídne sa tak ďalšiemu prípadnému súdnemu konaniu. Súd prvej inštancie celkom jasne vyjadril, čo bolo podkladom pre jeho rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy za porušenie osobnostných práv žalobcu 1/ a uvedené skutkovo, ako aj právne odlíšil od jednotlivých položiek trvalého poškodenia zdravia majúcich svoj výraz v bodovom hodnotení SSU vykonanom podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z. z. Náhrada škody za sťaženie spoločenského uplatnenia je priznávaná za jednotlivé a konkrétne položky poškodenia zdravia, ktorá existencia trvalého následku poškodenia zdravia nemusí nevyhnutne znamenať rovnaký zásah do osobnostných práv poškodeného, ako ich zistil súd u žalobcu 1/. Táto poskytnutá náhrada sťaženia spoločenského uplatnenia (napr. náhrada za položku strata reči centrálného pôvodu) nie je zároveň aj primeraným zadosťučinením za zásah do osobnostných práv poškodeného, ktorých rozsah a intenzita sa môžu prípad od prípadu líšiť. Hoci žalobca 1/ má rovnaký nárok na odškodnenie za trvalý následok – stratu reči, ako iná takto poškodená osoba (v rozsahu ustanoveného bodového ohodnotenia), neznamená to, že u oboch príde aj k rovnakému zásahu do ich osobnostných práv, najmä práva na osobný súkromný a rodinný život, a že poskytnutým plnením za odškodnenie tohto konkrétneho trvalého následku je už preventívne poskytnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do osobnostných práv ktoréhokoľvek poškodeného, bez ohľadu na to, či k nemu naozaj prišlo, ako aj bez ohľadu na rozdielnu závažnosť celkovej vzniknutej ujmy ako aj okolnosti, za ktorých k nej prišlo. K námietke neprimerane vysokej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovia uviedli, že súd jej výšku odôvodnil tak vo vzťahu k závažnosti vzniknutej ujmy, ako aj vo vzťahu k okolnostiam za ktorých k nej prišlo, poukázal aj na relevantnú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov. Nemožno prehliadnuť ani to, čo v inej obdobnej veci žalovaný považoval za primerané, ako ani to, čo sám v rámci mimosúdnych rokovaní žalobcom navrhoval, hoc k podpísaniu mimosúdnej dohody neprišlo. Otázku primeranosti a spravodlivosti je treba, najmä pokiaľ ide o jej finančné vyjadrenie, posudzovať vždy k okamihu vyhlásenia rozhodnutia, nakoľko to, čo sa javilo ako primerané a spravodlivé v minulosti, už nemusí v čase vyhlásenia rozhodnutia, za zmenených spoločenských podmienok, predstavovať primeranú a spravodlivú nápravu a naopak. V tomto smere žalobcovia poukazujú na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/125/2019 z 27.08.2019, podľa ktorého pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe“. Nestačí ani schématicky priemerovať výšku priznávanej náhrady nemajetkovej ujmy z iných konaní, bez zohľadnenia osobitostí prejednávanej veci, či zmeny spoločensko-ekonomických pomerov.

30. K vyjadreniu žalobcov k odvolaniu žalovaného podal žalovaný písomné vyjadrenie (dupliku) v ktorom uviedol, že odmieta subjektívne tvrdenia žalobcov smerované voči jeho osobe, žalovaný a ani intervenient nikdy nevyvíjali žiadnu aktivitu smerujúcu k účelnému predĺžovaniu súdneho konania,

príčom majú rovnako záujem na tom, aby sa predmetná vec vyriešila čo najskôr. Je však v záujme žalovaného (ako subjektu financovaného z verejných zdrojov) splniť si povinnosť každý svoj výdavok riadne zdôvodniť a podložiť relevantnou dokumentáciou. Konanie žalovaného je založené výlučne na racionálnych podkladoch bez subjektívneho postoja voči ktorémukoľvek zo žalobcov a má záujem výlučne na objektívnom posúdení veci nezávislým a nestranným súdom (tu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Nc 30/2012 zo dňa 23.05.2012). Pánom sporu (dominus litis) sú žalobcovia, ktorí výlučne znášajú zodpovednosť za procesné úkony a ich následky v podobe predlžovania súdneho konania, pričom už pri podaní žaloby museli počítať s tým, že súdne konanie vzhľadom na uplatnené nároky a ich rozsah bude určitý čas trvať. K tvrdeniu o „nezákonnosti“ navrhovaného postupu a rozhodnutiu odvolacieho súdu žalovaný uviedol, že odvolací súd už v súdnom konaní rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmal a vrátil na ďalšie konanie, pričom v odvolacom konaní sa uplatní civilnoprávna zásada „jeden krát a dost“ v zmysle § 390 CSP. Žalovaný striktnie odmieta tvrdenia žalobcov, že by dobrovoľne plnil ich žalobou uplatnené nároky, pričom svoje vyjadrenia o dobrovoľnosti plnenia smeroval výlučne vo vzťahu k zníženiu trov exekučného konania. V dovolacom konaní bol potom procesne úspešným, čo by však nemalo žiadny, ani procesnoprávny a ani hmotnoprávny vplyv na ďalší priebeh súdneho konania. Vady odôvodnenia priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré boli už skôr konštatované Krajským súdom v Trnave v rozsudku č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29. októbra 2019 a následne aj Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 2Cdo 232/2020 zo dňa 29. júna 2022 neboli v odôvodnení napádaného rozsudku odstránené. Žiadny z nárokov žalobcov uplatnený v tomto konaní vyplývajúci z subjektívnych práv nemohol nikdy zaniknúť, ak žalovaný nikdy takýto nárok žalobcov dobrovoľne neplnil. K namietanému premičaniu nároku na náhradu SSU boli práve žalobcovia zaťažení dôkazným bremenom, že ich subjektívne právo nie je premičané. Ak by súd procesno-formálne mal vyhovieť čiastočnému späťvzatiu žaloby žalobcami v časti nároku z titulu SSU, konanie vo veci nároku z titulu SSU by sa v časti nároku intervenienta na strane žalovaného presunulo do paralelne vedeného súdneho konania, pričom však rozsah nároku a jeho výška, ako aj všetky okolnosti podstatné pre posúdenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy by zostali nezodpovedané a neurčitého rozsahu v tomto konaní. Rovnako je potom sporné aj rozhodnutie o nároku na náhradu trov, ak je zrejmé, že žalovaný ako ani intervenient na strane žalovaného nezapríčinili zastavenie konania. Z rozsudku nie je vôbec zrejmé ako boli totožné skutkové okolnosti týchto nárokov súdom posúdené ako individuálne skutočnosti, tak aj v ich vzájomnej súvislosti, pričom ich charakter k jednotlivým žalobným nárokom je právne a skutkovo odlišný. Nárok z titulu nemajetkovej ujmy je separátnym nárokom, ktorý sú žalobcovia povinní náležite preukázať. Vykonané dokazovanie sa prevažne zameriavalo na nároky z titulu SSU, pričom nárok z titulu nemajetkovej ujmy bol výlučne marginálnym predmetom súdneho konania. Žalovaný poukazuje na absenciu skutkového a právneho odôvodnenia obligatórnych náležitostí v podobe príčinnej súvislosti medzi porušením a škodou, ako aj na absenciu skutkového a právneho odôvodnenia samotnej škody a jej proporčného vyčíslenia v určení výšky zodpovedajúcej škody. Súd nesprávne právne vyhodnotil skutočnosti týkajúce sa trestného konania. Žalobcovia ako poškodení, si môžu v trestnom konaní v rámci adhézneho konania uplatňovať aj nároky voči obvinenému, ak ich v tomto konaní včas vymedzia. Z rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn.: 9T/46/2017 zo dňa 27.01.2022 nemožno vyvodzovať negatívne následky voči žalovanému v tomto súdnom konaní, ale naopak sú v jeho prospech tým, že sa žalobcovia v rámci trestného konania (adhézneho konania) domáhali voči obžalovanej nároku zodpovedajúceho nároku z titulu nemajetkovej ujmy (morálneho zadosťučinenia) v podobe žiadosti o písomné ospravedlnenie. Obžalovaná z trestného konania má analogicky vlastnosti subjektu, ktorý vo vzťahu k nemajetkovej ujme má znášať spoluzavinenie so žalovaným v tomto konaní (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 zo dňa 31.03.2022). Súdna prax pri určení výšky škody musí mať ustálené aké subjektívne právo sa má chrániť. V súdnej praxi sa častokrát v civilných sporoch pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy analogicky spomína trestnoprávna úprava zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalovaný tiež poukazuje na právne závery prijaté v Náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“ Rozhodnutie o výške škody nemajetkovej ujmy, ktorá by mala podľa žalobného nároku žalobcov spočívať v práve na ochranu zdravia by nemala prevyšovať výšku škody nemajetkovej ujmy zodpovedajúcej ochrane života. Napádané rozhodnutie sa tak hrubo vymyká akýmkoľvek predpokladom, ktoré by zodpovedali súdnej praxi v obdobných veciach so závažnejším následkom ako bol žalobcami v konaní prezentovaný. Žalovaný poukázal na obdobné rozhodnutia,

ktoré svojou závažnosťou zásahu do základných práv prevyšujú právnu ochranu žalobcami uplatneného subjektívneho práva z titulu nemajetkovej ujmy, a to rozhodnutia týkajúce sa nemajetkovej ujmy priznanej pri smrti dieťaťa: a) Najvyšší súd SR, sp. zn. 6Cdo/92/2015 v spojení s Krajským súdom Bratislava sp. zn. 6Co/217/2014 a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 18C/76/2012 priznal za smrť dcéry 2 x 40.000 eur za zásah do práv rodičov; b) Krajský súd Nitra sp. zn. 5 Co/264/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 6C/143/2015 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť dcéry 25.000 eur za zásah do práv matky; c) Krajský súd Nitra sp. zn. 6Co/176/2016 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp. zn. 17C/22/2015 priznal 1x 20.000 eur za smrť plnoletého syna za zásah do práv matky d) Krajský súd Prešov sp.zn. 17Co/212/2015 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Humenné sp. zn. 12C/60/2011 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť syna 2 x 20.000 eur za zásah do práv rodičov, e) Krajský súd Prešov sp. zn. 7Co/137/2018 z 28.2.2019 priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur za smrť dcéry; f) Krajský súd Bratislava sp. zn. 4Co/470/2011 zo dňa 20.2.2013 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému z rodičov po 24.895,44 eura za smrť dcéry; g) Krajský súd Trnava sp. zn. 24Co/479/2012 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 12C/71/2009 priznal pozostalému otcovi náhradu nemajetkovej ujmy 25.000 eur za smrť 18 ročného syna; h) Krajský súd Trnava sp. zn. 24Co/479/2012 zo dňa 13.11.2013 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal náhradu nemajetkovej ujmy rodičovi 25.000 eur za smrť syna; i) Krajský súd Trnava sp. zn. 9Co/56/2019 priznal rozhodnutím zo dňa 10.9.2019 náhradu nemajetkovej ujmy každému z rodičov po 20.000 eur za smrť (18 ročnej) dcéry a 10.000 eur bratovi za stratu sestry; j) Krajský súd Žilina sp. zn. 9Co/61/2010 z 31.3.2010 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 7C/59/2008, ktorým bolo každému z rodičov priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 17.000 eur za smrť dcéry; podľa odôvodnenia súd pri určení nemajetkovej ujmy vzal do úvahy, že žalobcovia sú dobre situovaní a že zásah nemal následky v ich finančnej situácii; k) Okresný súd Čadca sp. zn. 14C 31/2010 z 16.2.2011 priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému z rodičov 25.000 eur za stratu dieťaťa. Nemajetková ujma priznaná pri smrti súrodenca: a) Krajský súd Prešov sp. zn. 10Co/5/2018 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 1 x 10.000 eur za zásah do práv brata; b) Krajský súd Košice sp. zn. 9Co/462/2016 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 2 x 10.000 eur za zásah do práv súrodenca; c) Krajský súd Prešov sp. zn. 20 Co 183/2014 potvrdil náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 1 x 5.000 eur za zásah do práv brata. Aj vzhľadom na ustálenú súdnu prax považuje žalovaný odvolaním napádaný rozsudok za prekvapivý, aj vzhľadom na skôr prijaté závery odvolacieho a dovolacieho súdu v tomto súdnom konaní.

31. K vyjadreniu žalovaného a intervenienta, podali žalobcovia 1/ až 3/ písomné vyjadrenie (duplika), v ktorom uviedli, že žalobcovia podané odvolanie odôvodnili podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j., že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Skutkové tvrdenia žalobcov vo vzťahu k početnosti a charakteru pochybení tak žalovanej ako aj A. E., ako ani skutočnosť uzatvorenia mimosúdnej dohody žalovanou vo veci F. G. a výšky dobrovoľne poskytnutého odškodnenia žalovanou, či vlastného návrhu žalovanej na mimosúdne vyrovnanie žalobcom v prejednávanej veci, neboli v priebehu konania pred súdom prvej inštancie sporné, žalovaný skutkové tvrdenia uvádzané žalobcami účinne nepoprel, ani neuviedol vlastné tvrdenia o predmetných skutočnostiach. Žalobcovia sa odvolali čo do zamietajúceho výroku vo vzťahu požadovanej náhrade nemajetkovej ujmy, hoci žalovaný sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov vyjadruje k náhrade škody. Pokiaľ ide o námietku žalovaného res iudicata, v trestnom konaní nebolo vo vzťahu k právam poškodeného vydané žiadne meritórne rozhodnutie. A. E. ako zamestnanec žalovanej nie je pasívne vecne legitimovaný. Nie je daná totožnosť subjektov (A. E. – FN Trnava), a nie je daná ani totožnosť uplatneného nároku, o ktorom navyše ani nebolo meritórne rozhodnuté. Žalobcovia súhlasia so skutkovým tvrdením intervenienta v jeho vyjadrení z 18.12.2024, kde uvádza, že má za to, že súd prvej inštancie sa pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u žalobcov dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nezohľadňuje osobitosti daného prípadu. Práve uvedené skutočnosti boli dôvodom, pre ktorý podali žalobcovia vo veci odvolanie, nakoľko majú za to, že okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, a teda k poškodeniu zdravia žalobcu 1/ nesprávne poskytovanou zdravotnou starostlivosťou prišlo, odôvodňujú mimoriadne navýšenie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom poškodenie zdravia žalobcu predstavuje následok neschopnosti a nedostatku vôle žalovaného akýmkoľvek spôsobom reagovať na nesprávne postupy a pochybenia pri jeho vlastnej činnosti. Ak má žalobca 1/ právo na osobný, súkromný a rodinný život a ak je ľudskou bytosťou, potom vzhľadom na zistený skutkový stav veci, kedy je v realizácii týchto osobnostných práv pozbavený v celom rozsahu a po celú dobu svojho života, má priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy predstavovať maximálnu možnú výšku náhrady, akú je

možné za zohľadnenia kritérií stanovených právnym poriadkom v čase rozhodovania súdu vôbec ľudskej bytosti priznať.

32. K vyjadreniu žalobcov podal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že odvolací dôvod žalobcov pozostávajúci výlučne na nesprávnom právnom posúdení súdom prvej inštancie neobstojí. Žalovaný rozporuje skutkové tvrdenia žalobcov vo vzťahu k početnosti a charakteru pochybení tak žalovaného, ako aj A. E., ako aj skutočnosti uzatvorenia mimosúdnej dohody žalovaným vo veci F. G. a výšky nedobrovoľne poskytnutého odškodnenia žalovaným, či vlastného návrhu žalovaného na mimosúdne vyrovnanie žalobcom v prejednáwanej veci. Žalovaný a ani intervenient nepovažujú vo vzťahu k svojim odvolacím dôvodom skutkový stav merita veci za dostatočne skutkovo ustálený. Žalovaný v súvislosti s trestným konaním vedeným voči A. E. poukazoval najmä na subjektívnosť v argumentácii žalobcov, ktorí si voči obžalovanej uplatnili nižšiu mieru zadosťučinenia, pričom voči žalovanému sa domáhajú poskytnutia vyššej miery satisfakcie a podporne uvádzajú skutočnosti z trestného konania, za ktoré im už bola satisfakcia poskytnutá priamo obžalovanou A. E., a to pre nich v dostatočnej miere. Žalobcovia na jednu stranu uvádzajú, že trestné konanie má preukazovať ich tvrdenia v civilnoprávnom konaní voči žalovanému, na druhú stranu trestné konanie podľa ich názoru nie je totožné ani v subjektoch ani v nárokoch a k právam poškodeného nemalo byť ani vydané žiadne meritórne rozhodnutie v trestnom konaní. Žalobcovia rovnako ako žalovaný a intervenient na strane žalovaného namietajú primeranosť a proporcionalitu v napádanom rozsudku vydanom súdom prvej inštancie. Odvolací dôvod žalobcov pozostávajúci na nesprávnom právnom posúdení veci súdom nie je žalobcami vôbec odôvodnený.

33. K vyjadreniu žalovaného podali žalobcovia 1/ až 3/ písomné vyjadrenie, v ktorom uviedli, že ak by odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania a späťvzatie žaloby by nepripustil, potom niet prvostupňového meritórneho rozhodnutia, ktoré by mohol odvolací súd v odvolacom konaní preskúmať a vydať žalovaným želané rozhodnutie o zamietnutí žaloby. Pokiaľ žalovaný odmieta tvrdenia žalobcov, že by dobrovoľne plnil ich žalobou uplatnené nároky, tak tu nejde o tvrdenia žalobcov, ale o citáciu tvrdení žalovaného samotného. Plnenie a dobrovoľnosť plnenia sa týkajú iba a výlučne nároku na náhradu škody žalobcu 1/. Žalovaný v konaní podával dovolanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu o priznaní náhrady škody žalobcovi 1/ vo výroku I. rozsudku odvolacieho súdu a vo výroku III o trovách konania. Rozhodnutie dovolacieho súdu sa nedotýkalo uplatnených nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcov 1/ - 3/, nakoľko odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Otázka, či prišlo k splneniu záväzku dobrovoľne, alebo nedobrovoľne, nie je pohľadu hodnotenia, či záväzok mohol zaniknúť, rozhodujúca. Tvrdenie žalovaného, že „žiadny z nárokov žalobcov uplatnený žalobou v tomto konaní vyplývajúcich zo subjektívnych práv nemohol nikdy zaniknúť, ak žalovaný nikdy takýto nárok žalobcov dobrovoľne neplnil“ nemá oporu v právnej úprave zániku záväzkov. Pokiaľ žalovaný bol tou stranou, ktorá vzniesla voči žalobou uplatnenému nároku hmotnoprávnu námietku premlčania, bolo jeho povinnosťou uniesť bremeno tvrdenia, ako aj dôkazné bremeno o ňou tvrdených skutočnostiach. Žalobcovia sa nevyjadrili, že si vzhľadom na prejavenu ľútosť A. E. neuplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy (A. E. nie je pasívne vecne legitimovaná), a ani sa nikdy nevyjadrili, že takáto účelovo prejavená ľútosť v trestnom konaní pred vyhlásením odsudzujúceho rozsudku predstavuje ich pomyselnú mieru predstavy satisfakcie. Rovnako nesprávna je argumentácia úpravou zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a judikatúrou vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch osobám blízkym usmrteným pri dopravných nehodách. Pokiaľ žalovaný uvádza, že rozhodnutie o výške škody nemajetkovej ujmy, ktorá by mala podľa žalobného nároku žalobcov spočívať v práve na ochranu zdravia by nemala prevyšovať výšku škody nemajetkovej ujmy zodpovedajúcej ochrane života, ide o argumentáciu vyplývajúcu z nepochopenia judikatúry, na ktorú žalovaný poukazuje. Táto nepredstavuje určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za ochranu života, ale za zásah do osobnostných práv osôb blízkych (neusmrtených) obetiam. Táto náhrada nemajetkovej ujmy nevyjadruje hodnotu života obete, ale má za úlohu zmierniť negatívne následky v osobnostnej sfére poškodeného, spôsobené stratou blízkej osoby a nijakým spôsobom nelimituje výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v prejednáwanej veci, spočívajúcej na odlišných skutkových okolnostiach.

34. V odvolacom konaní podala napokon samostatné vyjadrenie žalobkyňa 2/, ktorá uviedla, že vyjadreniami žalovaného a intervenienta je pobúrená a znechutená, pričom ich odvolanie je postavené na riešení výšky škody, na vrátení sumy, ktorá bola vyplatená dobrovoľne, pričom malo tiež po dva krát dôjsť k mimosúdnej dohode. Má za to, že žalovaný a intervenient naťahujú čas. Dôkazy jednoznačne

preukazujú, že skutok sa stal, pochybila lekárka, napriek tomu sa vec ťahá 12 rokov, pričom sa žalobkyňa musí prizerať na to, ako jej dieťa, ktoré sa malo narodiť zdravé, každý deň viac a viac trpí, nemá život bez utrpenia a bolesti. Na toto sa ako rodičia pozerajú každý deň, pričom ich spoločenský, pracovný, milenecký či manželský život skončil pred 12 rokmi chybou lekára. Syn chodí celý život rehabilitovať a na podporné terapie, čo mu spôsobuje pôžitok, dokonca v tom má spoločenské vyžitie, tak mu aj uľaví od bolesti a napriek tomu že nevidí a nepočuje, chodia s ním všade tam, kde sa cíti pokojný a dobre.

35. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

36. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania žalobcov 1/ až 3, žalovaného a intervenienta boli všetky podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektmi – zároveň stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie v nimi napadnutých častiach vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že všetky podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (žalobcovia podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP a žalovaný a intervenient rovnako podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi podaných odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné priznať úspech, keď rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

37. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol na základe vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci vecne správne, pokiaľ pripustil späťvzatie žaloby žalobcom 1/ v časti uplatneného nároku na náhradu za SSU a konanie v časti o zaplatenie sumy 228.365 eur zastavil; žalovanému uložil zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ v sume 120.000 eur, žalobkyni 2/ v sume 100.000 eur a žalobcovi 3/ v sume 100.000 eur a vo zvyšku žalobcami uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy zamietol, keď dospel k záveru, že dôvody nesúhlasu žalovaného a intervenienta so späťvzatím žaloby v časti SSU nemožno považovať za vážne; že bolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov zodpovednosti žalovaného v zmysle § 415 a § 420 ods. 2 OZ za škodu na zdraví žalobcu 1/, a to osobitne pokiaľ ide o preukázanie (v konaní medzi stranami spornej) príčinnej súvislosti medzi poskytnutím zdravotnej starostlivosti pri vedení pôrodu žalobcu 1/ spôsobom non lege artis medicinae a poškodením jeho zdravia; pričom ten istý skutkový dej založil v danom prípade aj nárok žalobcov 1/ až 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože zavineným protiprávnym konaním žalovaného došlo k takému poškodeniu zdravia žalobcu 1/, ktoré zasiahlo tiež do jeho osobnostných práv, práva na súkromný a rodinný život, a to v značnej miere, keďže u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti, pričom vzhľadom na posudzované okolnosti prípadu vyhodnotil súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ v sume 120.000 eur; rovnako došlo k mimoriadne závažnému zásahu do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/ ako rodičov žalobcu 1/, pretože poškodenie zdravia ich syna malo hlboký dopad na ich osobný, rodinný, spoločenský aj pracovný život, ktorý je v celom rozsahu determinovaný potrebou celodennej starostlivosti o syna, pričom vzhľadom na okolnosti prípadu súd za primeranú a spravodlivú považoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur pre každého.

38. Žalobcovia 1/ až 3/ v podanom odvolaní namietali, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je nedostatočná a žiadali ju priznať v žalobou požadovanom rozsahu. Žalovaný a intervenient na strane žalovaného v podaných odvolaniach zhodne nesúhlasili so závermi súdu prvej inštancie pokiaľ ide o posúdenie opodstatnenosti ich nesúhlasu so späťvzatím žaloby v časti nároku na náhradu za SSU, pričom mali za to, že uviedli vážne dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby a zastavením konania v tejto časti, ďalej nesúhlasili so závermi súdu o súbehu nároku na náhradu škody na zdraví titulom SSU s nárokom na ochranu osobnosti žalobcu 1/, ako aj celkovo s opodstatnenosťou nárokov žalobcov 1/ až 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy a ich súdom priznanou výškou.

39. Odvolací súd po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozsahu a z dôvodov podaných odvolaní sporových strán a intervenienta dospel v danej veci k záveru, že súd prvej inštancie zistený skutkový stav vyhodnotil správne, ako aj vec správne právne posúdil pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcami uplatneného nároku na náhradu škody na zdraví žalobcu 1/ a náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 3/ za zásah do ich osobnostných práv zavineným protiprávnym konaním žalovaného poskytnutím zdravotnej starostlivosti žalobcovi 1/ postupom non lege artis a svoje rozhodnutie aj dostatočne, zrozumiteľne a logicky odôvodnil, pričom zbral do úvahy všetky pre vec podstatné skutočnosti.

40. V prvom rade má odvolací súd za to, že otázka zodpovednosti žalovaného za poškodenie zdravia žalobcu 1/ nebola už v odvolacom konaní sporná, pretože žiadna zo strán ani intervenient, závery súdu prvej inštancie (v ods. 56. a 58. – 73. odôvodnenia) ohľadom preukázania predpokladov jeho zodpovednosti (t. j. 1/ existencia protiprávneho úkonu – porušenie povinnosti žalovaného poskytnúť zdravotnú starostlivosť pri vedení pôrodu žalobcu 1/ v zmysle princípu de lege artis medicinae; 2/ vznik škody na zdraví žalobcu 1/; 3/ existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vzniknutým škodlivým následkom a 4/ zavinenie zdravotníckeho pracovníka – tu navyše preukázané odsudzujúcim rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 9T/46/2017 z 27.01.2022) v podaných odvolaniach nenamietali. Odvolací súd ohľadom naplnenia všetkých atribútov zodpovednostného vzťahu v danej veci poukazuje tiež závery vyjadrené už v jeho skoršom rozhodnutí sp. zn. 9Co/78/2019 (ods. 40. až 50. odôvodnenia), ktoré neboli zrušujúcim rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 2Cdo/232/2020 dotknuté a boli zopakované tiež v ďalšom jeho uznesení sp. zn. 23Co/93/2022 (ods. 68. odôvodnenia) a nevidí dôvod sa od týchto záverov ohľadom ustálenia zodpovednosti žalovaného za škodu na zdraví žalobcu 1/ odkloniť.

41. Na tomto mieste považuje odvolací súd za vhodné zdôrazniť, že zodpovednosť zdravotníckeho zariadenia za škodu spôsobenú na zdraví pacienta, ktorá má pôvod v lekárskom zákroku, resp. v nesprávnom spôsobe jeho vykonania – zákrok non lege artis (tu vedenie pôrodu s nedostatočným monitorovaním plodu v I. dobe pôrodnej), sa pre protiprávnu povahu (potreba vyhodnotiť, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá zdravotníckym zariadením lege artis alebo non lege artis), posudzuje podľa ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu (t. j. nejde o škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou podľa § 420a OZ), ktorej zavinenie sa prezumuje a je na samotnom zdravotníckom zariadení, aby preukázalo, že spôsobenú škodu poškodenému pacientovi nespôsobilo, resp. že ju nezavinilo (§ 420 ods. 3 OZ). V zmysle ust. § 420 ods. 2 OZ, občianskoprávnu zodpovednosť za škodu vzniknutú pacientovi pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a výkone vyšetrovacích, diagnostických a terapeutických medicínskych úkonov nesie zamestnávateľ – zdravotnícke zariadenie a nie zdravotnícky pracovník, ktorý škodu pacientovi svojim contra legem konaním spôsobil. Ust. § 420 ods. 2 OZ, ktoré vylučuje zdravotníckeho pracovníka, t. j. zamestnanca zdravotníckeho zariadenia ako osobu zodpovednú poškodenému pacientovi, samozrejme nevylučuje individuálnu trestnú zodpovednosť konkrétneho zdravotníckeho pracovníka za konkrétny spáchaný trestný čin, ani zodpovednosť tohto pracovníka v zmysle pracovnoprávnych predpisov. Z uvedeného vyplýva, že poškodený si uplatňuje nárok na náhradu škody voči zdravotníckemu zariadeniu, v ktorom je zodpovedný zdravotnícky pracovník zamestnaný a nie priamo voči zdravotníckemu pracovníkovi, ktorý nepostupoval pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti spôsobom de lege artis medicinae, teda správne. Primárny občianskoprávny zodpovednostný vzťah vzniká medzi poškodeným pacientom a zdravotníckym zariadením, ktoré zamestnáva zdravotníckeho pracovníka ako svojho zamestnanca. Z dikcie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ vyplýva, že škoda je spôsobená právnickou osobou, t. j. zdravotníckym zariadením (alebo fyzickou osobou – súkromným lekárom), keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť, t. j. na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a na výkon zdravotníckeho povolania použili. Použitou osobou treba rozumieť zamestnanca – zdravotníckeho pracovníka zdravotníckeho zariadenia. Za škodu na zdraví, ktorá bola spôsobená nesprávnym zdravotným výkonom ošetrojúceho lekára, nezodpovedá pacientovi priamo tento lekár, ale zdravotnícke zariadenie, ktoré lekára na daný zdravotnícky výkon použilo (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/209/2022 z 26.06.2024, uverejnený ako R 24/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 3/2025).

42. Poškodenie zdravia pacienta spôsobené poskytovaním zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení postupom jeho zdravotníckeho pracovníka non lege artis, môže zároveň spôsobiť neoprávnený zásah do osobnostných práv pacienta a tiež jeho blízkych príbuzných. Zásadne platí,

že povinnosť poskytnúť zadosťučinenie, prípadne náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 OZ, je osobne spätá s osobou, ktorá sa dopustila neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby. V zmysle už konštantnej judikatúry súdov, pri určení subjektu, na ktorý sa vzťahujú sankcie podľa § 13 OZ v prípadoch, ak bol neoprávnený zásah osobnosti spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou, či inou fyzickou osobou na činnosti tejto právnickej či inej fyzickej osoby, je potrebné vychádzať zo zásady, že tieto občianskoprávne sankcie podľa ust. § 13 OZ postihujú s použitím analógie (§ 420 ods. 2 OZ v spojení s § 853 OZ) práve samotnú právnickú či fyzickú osobu, ktorej sa takýto neoprávnený zásah pripočíta (rovnaké právne závery obsahujú aj rozsudky NS ČR z 11.6.2002, sp. zn. 28 Cdo 931/2002; z 27.9.2005, sp. zn. 30 Cdo 2837/2004; z 22.6.2006, sp. zn. 30 Cdo 2712/2005; z 31.5.2007, sp. zn. 30 Cdo 1293/2007; z 11.12.2003, sp. zn. 30 Cdo 73/2003). Ak teda zamestnanec právnickej osoby (tu lekár) konal pri vykonanom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby v rámci plnenia úloh právnickej osoby (tu zdravotníckeho zariadenia), je zásah spôsobený touto právnickou osobou (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 228/2012 a Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 137/07)

43. Na základe vyššie uvedeného je celkom nedôvodné tvrdenie žalovaného v odvolaní, že žalobcovia sa vzdali uplatnenia nároku na náhradu škody voči A. D. E., keďže im trestnom konaní ako poškodeným postačovalo zadosťučinenie v podobe písomného ospravedlnenia touto lekárkou žalovaného adresované žalobcom pred skončením trestného konania, preto sa podľa žalovaného v trestnom konaní už res iudicata rozhodlo o nároku na náhradu škody spôsobenej trestným konaním A. D. E., teda podľa žalovaného nie je možné opätovne rozhodovať o nároku v civilnom konaní voči škodcovi a v danom rozsahu aj nepriamo voči žalovanému v tomto konaní; resp. že voči páchatelovi malo žalobcom v trestnom konaní z titulu náhrady škody postačovať písomné ospravedlnenie, avšak voči žalovanému si uplatňujú iný druh satisfakcie, a to finančné zadosťučinenie, čo má preukazovať ich motiváciu nadobudnúť finančný prospech. Predovšetkým v zmysle trestného rozsudku sp. zn. 9T/46/2017 (č. I. 702) nebola poškodeným priznaná žiadna náhrada škody, ale boli v zmysle ust. § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázaní so svojimi nárokmi na civilný proces, pričom písomné ospravedlnenie obžalovanej bolo vykonané iba v rámci prejavu jej úprimnej ľútosti. Zároveň v zmysle vyššie uvedených právno- teoretických východísk, samotná lekárka, ktorá svojim nesprávnym zdravotným výkonom škodu na zdraví žalobcu 1/ spôsobila, priamo za škodu nezodpovedá, ale za škodu na zdraví zodpovedá zdravotnícke zariadenie (t. j. žalovaný), ktoré lekárku na daný zdravotnícky výkon (pôrod) použilo. Rovnaký záver platí aj pokiaľ ide o zásah do osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/. Odsudzujúci trestný rozsudok, teda v danom prípade nepredstavuje res iudicata vo vzťahu k nárokom uplatneným žalobcami v tomto civilnom sporovom konaní, ani im nemôže byť dané na ťarchu, že si predmetné nároky správne uplatňujú práve voči žalovanému, ako zdravotníckemu zariadeniu, ktoré pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti danú lekárku použilo.

44. Odvolací súd sa ďalej zaoberal odvolacími argumentmi žalovaného a intervenienta ohľadom nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý pre späťvzatie žaloby v časti žalobcom 1/ uplatneného nároku na náhradu za SSU, vo výroku I. napadnutého rozsudku konanie v časti o zaplatenie sumy 228.365 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia napriek nesúhlasu žalovaného a intervenienta zastavil.

45. Súd prvej inštancie rozhodnutie v časti zastavenia konania odôvodnil tým, že dôvodom späťvzatia žaloby žalobcom 1/ bolo, že suma zodpovedajúca nároku na SSU v uplatnenej výške 228.365 eur bola zo strany žalovaného a intervenienta zaplatená na účet právneho zástupcu žalobcu 1/, čo medzi stranami nebolo sporné, teda súd mal za to, že v tejto časti došlo k zániku uplatneného nároku splnením. Z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16Ek/284/2020 zo dňa 14.08.2020 súd zistil, že išlo o dobrovoľné plnenie žalovaného ešte pred začatím exekúcie (tromi platbami v dňoch 12.02.2020, 17.02.2020 a 25.02.2020), preto neskoršie tvrdenia žalovaného a intervenienta o nedobrovoľnom plnení, vyhodnotil ako účelové, tiež s poukazom na to, že žalovaný ani intervenient nepodali dovolaciemu súdu návrh na odloženie vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 29.10.2019 podľa § 444 ods. 1 CSP. Procesnú situáciu súd vyhodnotil tak, že ak by konanie v späťvzatej časti nezastavil a pokračoval by v konaní o tomto nároku, musel by žalobu vzhľadom na zánik záväzku splnením v tejto časti zamietnuť, teda by sa viac ani nezaoberal otázkou premlčania predmetného nároku. Žalovaným a intervenientom tvrdenú potrebu vyriešenia sporných otázok nepovažoval súd za danú. Podľa súdu zastaveniu konania nebránila ani skutková a právna spätosť s obsahom vykonaného dokazovania ku všetkým žalobným nárokom. Súd uviedol, že nárok žalobcu 1/ na náhradu SSU vo výške 228.365 eur existoval, jeho

priznaniu, by bránil iba záver o jeho premlčaní, keďže v konaní bola vznesená námietka premlčania, avšak ani to by neznamenal, že subjektívne právo žalobcu 1/ zaniklo, lebo dlžník má možnosť aj po uplynutí premlčacej doby dobrovoľne dlh splniť.

46. Intervenient v odvolaní namietal, že súd existenciu vážnych dôvodov, pre ktoré konanie nemožno v uvedenej časti zastaviť, posúdil nesprávne, resp. sa s relevantnou argumentáciou žalovaného a intervenienta náležite nevysporiadal. Dôvodil, že žalovaný a intervenient plnili výlučne na základe povinnosti uloženej im rozhodnutím súdu, ktoré bolo následne zrušené. Časť konania, ktoré bolo zastavené, predstavovalo predmet sporu, o ktorom malo byť opätovne rozhodnuté v zmysle záverov zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/93/2022 zo dňa 19. decembra 2022, inak sa zmaril účel dovolacieho konania a znemožnilo sa uplatnenie procesných práv žalovaného a intervenienta, pretože stratili možnosť na jej nové správne a zákonné prejednanie a rozhodnutie. Právoplatné meritórne rozhodnutie vydané vo veci samej, bude podkladom konania vedeného proti žalobcovi 1/ o vrátenie poskytnutého plnenia na základe zrušeného právoplatného rozhodnutia. V zmysle súdnej praxe, zrušením rozhodnutia, na základe ktorého bolo plnené, by došlo k bezdôvodnému obohateniu toho, komu bolo plnené len vtedy, ak by právny dôvod plnenia reálne nespočíval v hmotnom práve. Tento právny dôvod trvá aj v prípade zrušenia rozsudku, ktorý ho deklaroval, takže v takomto prípade nemožno hovoriť o bezdôvodnom obohatení až dovtedy, kým súd opätovne nevydá rozhodnutie o uplatnenom nároku. Preto je nárok žalovaného/intervenienta na vrátenie plnenia (bezdôvodného obohatenia) podmienený meritórnym rozhodnutím v predmetnom konaní, teda súd sa mal ďalej zaoberať skutočnosťou, či právny dôvod plnenia spočíva na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Z dôvodu právnej istoty, vzhľadom na dĺžku trvania sporu, doterajší priebeh, závažný právny názor vyslovený v rozhodnutí dovolacieho a odvolacieho súdu a sporné hmotnoprávne otázky, bolo v záujme žalovaného a intervenienta, aby bolo vo veci rozhodnuté meritórne.

47. Žalovaný v odvolaní namietal, že súd odignoroval, že žalovaný nárok žalobcu 1/ z titulu SSU nikdy neuznal a ani dobrovoľne neplnil. Plnil výlučne pod hrozbou exekúcie, za účelom zastavenia exekučného konania a minimalizácie exekučných trov, s aktívnym využitím mimoriadnych opravných prostriedkov. Naopak konanie žalobcov bolo zjavne účelové, keď napriek uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 232/2020 zo dňa 29.06.2022, nevrátili nedobrovoľné plnenie intervenienta. Žalobca 1/ najskôr pokračoval v konaní ohľadom nároku z titulu SSU, zúčastnil sa pojednávania dňa 20.11.2023 a rovnako požiadal o odročenie pojednávania za účelom mimosúdnej dohody a až po viac ako 2 rokoch od nedobrovoľného plnenia, sa účelne rozhodol zmeniť svoj názor a vzal žalobu v predmetnej časti späť. Súd naďalej nevyriešil skutkovo spornú otázku ustálenia momentu vzniku nároku žalobcu 1/ z titulu SSU, z ktorého konkrétneho dôvodu dovolací a odvolací súd vrátili konanie pred súd prvej inštancie na ďalšie doplnenie dokazovania. Nie je správny záver súdu, že bol nárok žalobcu z titulu SSU dôkazne ustálený, a to ani v hmotnoprávnej rovine, pretože jeho výška sa odvíjala práve od momentu ustálenia jeho vzniku (moment ustálenia vzniku nároku z titulu SSU je podmienkou pre správne určenie koeficientu, na základe ktorého sa má samotný nárok priznať), s čím súviselo aj namietané premlčanie tohto nároku, súd teda konanie zastavil na základe neustáleného skutkového a právneho stavu. Bez ustálenia nároku z titulu SSU, nie je možné tento porovnať s priznaným nárokom z titulu nemajetkovej ujmy. Ak žalobca 1/ zobral svoj nepreukázaný žalobný nárok v časti SSU späť, mal súd v tejto časti rozhodnúť v prospech žalovaného. Žalovaný teda rozporuje záver súdu, že žalovaný a intervenient mali uspokojiť existujúci nárok žalobcu 1/, ktorý podľa § 559 ods. 1 OZ mal zaniknúť splnením, prečo súd odmietol nesúhlas žalovaného so späťvzatím a nedôvodne zastavil konanie.

48. Z doterajšieho priebehu konania vyplýva, že v predmetnej právnej veci rozhodoval súd prvej inštancie prvýkrát rozsudkom č. k. 8C/222/2014-480 zo dňa 09.10.2018, ktorým konanie v časti o zaplatenie sumy 5.855 eur (pozn. bolestné) zastavil (výrok I.), titulom sťaženia spoločenského uplatnenia uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 206.329,60 eura (výrok II.), titulom náhrady nemajetkovej ujmy uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 50.000 eur (výrok III.), a žalobcovi 3/ sumu 50.000 eur (výrok IV.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok V.) a ďalej výrokmi VI. až VIII. rozhodol o trovách konania. Na odvolanie žalobcov 1/ až 3/, žalovaného a intervenienta, odvolací súd prvým svojim rozsudkom č. k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019 prvý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 228.365 eur (výrok I.) a vo výrokoch III., IV. a V. týkajúcich sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov 1/, 2/ a 3/ a v závislých výrokoch o trovách

konania VII. a VIII. ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (výrok II.) a rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v časti sťaženia spoločenského uplatnenia a bolestného v rozsahu 96 % (výrok III.). Odvolací súd v predmetnom rozsudku na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k inému okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/, kedy bolo možné vykonať bodové ohodnotenie sťaženia jeho spoločenského uplatnenia, na základe čoho vykonal nové určenie výšky náhrady za toto sťaženie v priznanej sume 228.365 eur. Tromi platbami v dňoch 12.02.2020 – 500 eur, 17.02.2020 – 170.898,75 eura a 25.02.2020 – 56.966,25 eura, bola suma zodpovedajúca nároku na SSU spolu vo výške 228.365 eur zo strany žalovaného a intervenienta zaplatená na účet právneho zástupcu žalobcu 1/. Na dovolanie žalovaného podaného proti výrokom I. a III. tohto rozsudku odvolacieho súdu (týkajúcich sa nároku na sťaženie spoločenského uplatnenia), Najvyšší súd SR uznesením č. k. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022 rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože odvolací súd odlišným určením okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/, vstúpil do procesu modifikácie skutkového stavu, preto mal za týmto účelom správne nariadiť pojednávanie a vykonať dokazovanie. Následne odvolací súd druhým svojim rozhodnutím – uznesením č. k. 23Co/93/2022-676 zo dňa 19.12.2022 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a V. týkajúcich sa nároku na náhradu škody žalobcovi 1/ a v závislom výroku VI. o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, a to za účelom opätovného posúdenia vznesenej námietky premĺčania nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Preskúvaným rozsudkom, druhým v poradí, súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 228.365 eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia zastavil (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 120.000 eur (výrok II.), žalobkyni 2/ sumu vo výške 100.000 eur (výrok III.), žalobcovi 3/ sumu vo výške 100.000 eur (výrok IV.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok V.) a žalobcom 1/, 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VI.).

49. V danej veci teda došlo k situácii, kedy žalovaný a intervenient plnili žalobcovi 1/ sumu spolu 228.365 eur priznanú mu titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019, ktorý však bol v jeho zmeňujúcom výroku I. zrušený uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 2Cdo/232/2020 zo dňa 29.06.2022. Pohľadávka žalobcu 1/ na náhradu škody na zdraví titulom SSU v zmysle ust. § 559 ods. 1 OZ jej splnením zanikla. Žalobca 1/ preto zobral žalobu v časti nároku na SSU v sume 228.365 eur späť a navrhol v tejto časti konanie zastaviť, s čím žalovaný a intervenient nesúhlasili a podali odvolanie voči čiastočne zastavujúcemu výroku I. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

50. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 18/2016 z 09.02.2017 konštatoval, že zrušenie právoplatného rozsudku na základe mimoriadneho opravného prostriedku zakladá samo o sebe právo na vydanie bezdôvodného obohatenia iba v prípade právoplatného rozsudku, majúceho konštitutívne účinky (ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti subjektov právnych vzťahov), vtedy pôjde o právny dôvod plnenia, ktorý odpadol (§ 451 ods. 2 OZ). Ak zrušeným rozsudkom bola len deklarovaná existencia hmotnoprávneho dôvodu plnenia, teda samotné právoplatné rozhodnutie nepredstavovalo právny dôvod plnenia, ale len formu autoritatívnej súdnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho dôvodu, zrušenie právoplatného rozhodnutia nezakladá bez ďalšieho právo na vrátenie poskytnutého plnenia, pretože rozhodujúce je, či právny dôvod plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Vtedy o vydaní bezdôvodného obohatenia je možné rozhodnúť len potom, čo sa vyrieši, či pohľadávka, ktorá už bola exekučne vymožaná, je dôvodná. Ak by sa totiž táto pohľadávka napokon ukázala ako dôvodná, potom by plnenie nebolo možné považovať za bezdôvodné obohatenie.

51. Rovnaký záver uvádza aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 8Cdo/30/2017 zo dňa 25.10.2017, podľa ktorého o bezdôvodné obohatenie by išlo len vtedy, ak by bolo plnené na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ktoré nezodpovedalo skutočným hmotnoprávnym pomerom strán, teda ak by právny dôvod plnenia nemal oporu v hmotnom práve. Najvyšší súd považoval v danej veci za významné, že ak žalovaná na základe právoplatného a vykonateľného rozsudku súdu, ktorý bol následne zrušený, zaplatila žalobcovi prisúdenú čiastku, bolo potrebné uvedenú skutočnosť zohľadniť pri novom prejednaní veci; ak bola uplatňovaná pohľadávka už uhradená, mal odvolací súd, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase vyhlásenia jeho rozsudku, žalobu zamietnuť, a to aj vtedy ak dospel k záveru, že nárok je opodstatnený; odvolací súd tým, že v rozpore s vyššie uvedeným priznal svojim novým rozsudkom žalobcovi právo na zaplatenie pohľadávky, ktorá už bola uhradená, založil tým neprípustne exekučný

titul na jeho opätovné vymáhanie. Zároveň toto rozhodnutie odkazuje na závery uznesenia sp. zn. 7Cdo 85/2013.

52. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/85/2013 zo dňa 09.04.2014 (R 74/2019) uvádza, že ak sa totiž domáha vrátenia plnenia ten, kto plnil povinnosť uloženú mu súdom, závisí dôvodnosť jeho návrhu na splnenie povinnosti vrátiť plnenie od toho, či právny dôvod jeho plnenia spočíval na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Ak právny dôvod plnenia podľa hmotného práva tu bol, tak potom trvá naďalej, bez ohľadu na to, či právoplatný a vykonateľný rozsudok (ktorý toto právo iba deklaroval) bol či nebol zrušený. Otázkou, či tu bola povinnosť plniť podľa hmotného práva a rozsah tejto povinnosti rieši súd v konaní o návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia ako predbežnú. Zrušením rozhodnutia, na základe ktorého bolo plnené, by došlo k bezdôvodnému obohateniu toho, komu bolo plnené len vtedy, ak by právny dôvod plnenia reálne nespočíval v hmotnom práve (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23.11.2011, sp. zn. 5 MCdo 17/2009). V tomto rozhodnutí najvyšší súd teda uzavrel, že v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia, mal súd ako predbežnú otázku posúdiť, či žalobcovia mali podľa hmotného práva, teda bez ohľadu na právoplatný a vykonateľný platobný rozkaz, ktorý bol následne zrušený, povinnosť žalovanému plniť (pre vyhovenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda nepostačovalo iba zistenie, že platobný rozkaz bol zrušený, pozn.).

53. V zmysle vyššie uvedených rozhodnutí, pri posudzovaní nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia, v dôsledku plnenia na základe rozhodnutia súdu, ktoré bolo neskôr zrušené, je potrebné rozlišovať, či išlo o plnenie na základe rozhodnutia s konštitutívnymi alebo deklaratórnymi účinkami. V prípade plnenia na základe rozsudku s konštitutívnymi účinkami, vedie zrušenie rozsudku samo o sebe k odpadnutiu právneho dôvodu plnenia, čím vzniká nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Za konštitutívne rozhodnutia sa považujú napríklad rozhodnutia o nemajetkovej ujme (napr. priznanie primeraného finančného zadostučinenia, ktorého priznanie závisí od úvahy súdu), alebo tiež výroky o trovách konania (lebo nárok na náhradu trov konania má základ v procesnom práve a pohľadávka na náhradu trov konania vzniká až na základe právoplatného rozhodnutia súdu). Pri konštitutívnych rozhodnutiach je samotné súdne rozhodnutie právny dôvod plnenia (§ 489 OZ), preto zrušením takéhoto rozhodnutia, odpadá aj právny dôvod plnenia. Preto kým nerozhodne súd vo veci opätovne, tak plnenie poskytnuté na základe neskôr zrušeného konštitutívneho rozhodnutia je bez ďalšieho bezdôvodným obohatením.

54. V prípade plnenia na základe rozsudku súdu s deklaratórnymi účinkami, otázka vzniku bezdôvodného obohatenia nezávisí od zrušenia rozhodnutia, ale od hmotnoprávnej existencie dôvodu na plnenie. Najčastejšími rozhodnutiami, ktorými sa žalovanému ukladá povinnosť plniť, sú deklaratórne rozhodnutia, akým bolo aj rozhodnutie odvolacieho súdu vydané v predmetnej právnej veci č. k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019 v jeho výroku I., ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu škody na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 228.365 eur. Nárok na náhradu škody na zdraví, tu konkrétne nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, totiž existuje bez ohľadu na súdne rozhodnutie, vzniká splnením všetkých predpokladov zodpovednosti zdravotníckeho zariadenia za škodu na zdraví, ktoré boli v tomto konaní jednoznačne preukázané. Nárok žalobcu 1/ na náhradu za SSU ostal v predmetnom konaní sporným len čo sa týka jeho výšky a jeho premlčania, ktoré obe otázky súvisia s určením okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/, ktorý bol medzi stranami sporným. V ďalšom konaní by preto z hľadiska posúdenia dôvodnosti nároku žalobcu 1/ na SSU, avšak len z hľadiska jeho premlčania a správnej výšky, bolo nevyhnutné vykonávať dokazovanie ohľadom okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/, kedy bolo možné vykonať bodové ohodnotenie SSU. Je však nevyhnutné zohľadniť, že predmetný nárok žalobcu 1/ zanikol v danom prípade splnením.

55. Nie je pritom relevantné, či povinný (žalovaný, resp. intervenient) plnil dobrovoľne, alebo išlo o nútené vymoženie dlžného plnenia. Motív, prečo žalovaný plnil, úlohu nezohráva, pretože jeho plnenie sa považuje za plnenie s úmyslom uspokojiť záväzok, ktoré vedie k zániku záväzku jeho splnením. Ten, kto plní na základe rozsudku chce, aby jeho povinnosť týmto plnením zanikla. To, že vnútorne nesúhlasí s existenciou tejto povinnosti, ešte nespochybuje to, že chce, aby už záväzok nemal. To platí aj v prípade vynútených plnení, pretože aj nimi sa dosiahne uspokojenie záväzku. Preto ani v predmetnej veci nebolo relevantné skúmať vôľu žalovaného a intervenienta splniť dlh, pretože podstatná bola iba ich vôľa splniť povinnosť podľa rozsudku. Nepodstatná preto bola vo vzťahu k posúdeniu dôvodnosti nesúhlasu žalovaného a intervenienta s čiastočným späťvzatím žaloby

a zastavením konania, argumentácia žalovaného v odvolaní, že zo strany žalovaného a intervenienta išlo o nedobrovoľné plnenie vykonané len pod hrozbou exekúcie, za účelom zastavenia exekučného konania a minimalizácie exekučných trov.

56. Podľa § 146 ods. 1 CSP súd síce konanie nemusí zastaviť, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí, avšak uhradenie žalovanej sumy nie je samo o sebe dôvodom na nezastavenie konania. Judikatúra, v súčasnosti prevládajúca rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu ako bolo uvedené vyššie, vychádza prioritne z toho, že pôvodne žalovaný (ten kto plnil) musí iniciovať samostatné tzv. kompenzačné konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, v ktorom sa bude prejudiciálne zisťovať, či existoval dôvod na plnenie. V takom konaní sa potom bude po vecnej stránke riešiť to, čo sa malo riešiť pôvodne v tomto konaní, t. j. samotný hmotnoprávny dôvod plnenia ako prejudiciálna otázka (pozri doc. JUDr. Kristián Csah PhD., LL.M. – Bezdôvodné obohatenie pri plnení na základe rozhodnutia, ktoré bolo neskôr zrušené, in H., vydané 23.09.2022). Dôvodnosť návrhu na vrátenie plnenia v kompenzačnom konaní, potom závisí od toho, či plnenie spočívalo na reálne existujúcom hmotnoprávnom základe. Ak právny dôvod plnenia podľa hmotného práva tu bol, tak potom trvá i naďalej, bez ohľadu na to, či právoplatný a vykonateľný rozsudok, ktorý toto právo iba deklaroval, bol zrušený. Podľa najvyššieho súdu sa v práve v kompenzačnom konaní rieši ako predbežná otázka aj to, či tu bola povinnosť plniť podľa hmotného práva a rozsah tejto povinnosti (R 74/2019), teda v kompenzačnom konaní súd túto otázku posudzuje samostatne.

57. Takýto záver je logický a pragmatický najmä z toho dôvodu, že ak žalobca nárok v čase podania žaloby skutočne mal, tak plnením žalovaného, hoci na základe neskôr zrušeného rozsudku, bol tento nárok v čase ďalšieho pokračovania konania už uspokojený, teda súdu by nezostávalo iné, ako tento nárok zamietnuť. Nie je preto dôvodné, predovšetkým z hľadiska hospodárnosti konania, ďalej v pôvodnom (tomto) konaní pokračovať a hľadať v ňom odpoveď na otázku, či už splnený nárok, bol pôvodne uplatnený dôvodne, t. j. už nadbytočne v tomto konaní skúmať, či má súd žalobu zamietnuť z dôvodu neexistencie záväzku (právneho dôvodu plnenia), alebo či ju má zamietnuť jednoducho z dôvodu splnenia existujúceho záväzku, t. j. ak rozhodnutie o zamietnutí žaloby je v každom prípade neodvratiteľné.

58. Ani v predmetnej právnej veci teda nebolo dôvodné pokračovať v konaní iba kvôli zodpovedaniu otázok (premlčanie, výška nároku na SSU), ktoré už nemôžu ovplyvniť rozhodnutie v tejto veci, pretože výrok rozhodnutia by musel byť v každom prípade zamietajúci. Takýto výrok nemá význam ani pre žalovaného a intervenienta, ktorý sa v tomto konaní nedomôžu vydania tvrdeného bezdôvodného obohatenia. Zároveň pokiaľ sa rozhodnutie o dôvodnosti pôvodne žalobou uplatneného nároku neprejaví vo výroku rozhodnutia (vzhľadom na zánik záväzku splnením), nepôjde vo vzťahu ku konaniu o vydanie bezdôvodného obohatenia v tejto časti ani o otázku vyriešenú s res iudicata. Súd v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nebude viazaný ani skutkovým stavom zisteným súdom v tomto (pôvodnom) konaní. Neobstojí ani tvrdenie intervenienta, že sa zmarí výsledok dovolacieho konania, pretože dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil preto, lebo odlišným posúdením určenia okamihu ustálenia zdravotného stavu žalovaného 1/ vstúpil do procesu modifikácie skutkového stavu, bez nariadenia pojednávania v danej právnej veci, čiže iba z dôvodu jeho procesného pochybenia. Navyše žalovaný a intervenient uhradili predmetnú sumu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu, ako aj pred začatím exekúcie.

59. Riešenie veci v predmetnom konaní, žalobca mohol dosiahnuť zmenou žaloby a žalovaný podaním vzájomnej žaloby, teda vyžadovala sa príslušná aktivita tej – ktorej sporovej strany. Žalobca by mohol mať záujem na pokračovaní pôvodného konania (v časti SSU), napríklad ak si je istý svojim meritórnym úspechom a chce ušetriť náklady kompenzačného konania (o vydanie bezdôvodného obohatenia), avšak vzhľadom na to, že by nemal šancu na úspech vzhľadom na už splnenie záväzku uplatneného žalobou (ak toto plnenie nevráti), mohol v ďalšom pokračovaní tohto konania zmeniť žalobu a prispôbiť žalobný petit tak, že namiesto žaloby o vydanie plnenia, by žaloval určenie, že si môže pôvodne žalované plnenie ponechať, alebo že žalovaný nemá nárok na vrátenie plnenia, kedy by odstránenie právnej neistoty, mohlo byť dostatočne naliehavým právnym záujmom. Takúto zmenu žaloby na plnenie na určovací žalobu ohľadom existencie právneho vzťahu, plnenia ktorého sa žalobca pôvodne domáhal (§ 137 písm. c/ CSP), však v prvoinštančnom konaní žalobca nevykonal a v odvolacom konaní je zmena žaloby neprípustná (§ 371 CSP).

60. Odvrátiť zamietnutie žaloby z dôvodu splnenia záväzku, resp. zastavenie konania pre späťvzatie žaloby z dôvodu splnenia záväzku, mohol aj žalovaný, ak by podal vzájomnú žalobu, ktorou by sa domáhal vrátenia plnenia, na ktoré nebol právny dôvod. Vzájomná žaloba žalovaného však v tomto konaní podaná nebola. Bolo zistené, že intervenient podal žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Rozhodnutie ohľadom nároku žalobcu 1/ na náhradu za SSU, ktorá pohľadávka nepochybne zanikla splnením, by v predmetnom konaní v prípade nepripustenia späťvzatia žaloby, bolo nevyhnutne zamietajúce, a to už len so zreteľom na úhradu tejto pohľadávky žalovaným a intervenientom v priebehu konania. V tomto konaní žalovaný ani intervenient dosiahnuť vrátenie, podľa nimi neoprávnené uhradenej sumy 228.365 eur nemôžu, preto ani dôvody ich nesúhlasu s čiastočným zastavením konania v tejto časti nemôžu byť dané, pretože súd nemá možnosť vydať taký výrok rozhodnutia, ktorý by bol pre nich v prípadnom kompenzačnom konaní prínosný. Zamietnutie žaloby v tejto časti konania by pre nich bez ďalšieho nebolo titulom na vrátenie už zaplateného plnenia od žalobcu 1/. Je zrejme, že v tomto konaní zatiaľ neboli vykonané všetky dôkazy potrebné na ustálenie dôvodnosti nároku žalobcu 1/ na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, a to pokiaľ ide vznesenú námietku premlčania tohto nároku, s čím súvisí preukázanie okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ a tiež ohľadom správnosti výšky SSU. Avšak odvolací súd má za to, že je nehospodárne v tomto konaní predmetné otázky riešiť, nakoľko v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia by súd takýmito závermi (ktoré by boli iba prejudiciálne a neprejavili by sa vo výroku jeho rozsudku), ani nebol viazaný.

61. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že od účinnosti CSP (§ 228 CSP) výrok o splnení povinnosti už nemôže mať účinok na prejudiciálne posúdenie (určenie) existencie alebo neexistencie práva, ktoré determinuje výrok o plnení, pretože tieto funkcionality prebral medzitýmny rozsudok podľa ust. § 214 ods. 2 CSP. Výrok o splnení povinnosti je tak prekážkou veci rozsúdenej len voči iným (ďalším) potenciálnym výrokom o splnení povinnosti vyplývajúcej z totožného skutkového základu medzi tými istými subjektami, nie voči neexistujúcemu meritórnemu určeniu determinujúceho práva (porov. Števec M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 838 s.). O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Z toho vyplýva, že žalovaný pri nezmenenej žalobe a nepodaní vzájomnej žaloby voči žalobcovi, nemôže dosiahnuť v tomto konaní vrátenie plnenia od žalobcu 1/ a nedosiahne ani určenie, že toto plnenie bolo prípadne neoprávnené, pričom (nevyhnutné) zamietnutie žaloby v predmetnej veci (ani ak by súd v tomto konaní prejudiciálne posúdil otázky okamihu ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/ a otázku premlčania nároku na náhradu za SSU) znamená, že iba prejudiciálne posúdenie týchto otázok v tomto konaní, by nebolo v prípadnom ďalšom súdnom konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia pre súd záväzné, v ktorom konaní by sa opätovne posudzovala otázka existencie nároku žalobcu 1/ na zaplatenie náhrady škody na zdraví titulom SSU zo všetkých jej aspektov.

62. Odvolací súd tak odvolacie námietky žalovaného a intervenienta v odvolaní voči výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodné, pretože rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že dôvody nesúhlasu žalovaného a intervenienta s čiastočným späťvzatím žaloby v časti SSU v tejto časti neboli vážne, preto súd prvej inštancie postupoval skutkovo a právne správne, keď konanie v tejto časti zastavil a nešlo o postup, ktorým by žalovanému a intervenientovi znemožnil realizáciu ich procesných práv tak, že by tým porušil ich právo na spravodlivý proces, ani svojím postupom a rozhodnutím v tejto časti nezaložil inú vadu konania, majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP).

63. Pokračovanie v konaní ohľadom nároku na SSU a vykonávanie ďalšieho dokazovania v tomto smere, pritom nebolo potrebné ani z hľadiska žalovaným v odvolaní tvrdenej potreby komparácie, resp. tvrdeného prekrytia hodnotiacich kritérií skutkového a právneho charakteru pre nárok z titulu SSU žalobcom 1/ a súbežne uplatneným nárokom z titulu nemajetkovej ujmy žalobcov. Žalovaný dôvodil, že bez ustálenia nároku z titulu SSU, nie je možné porovnať skutkový stav veci s nárokom z titulu nemajetkovej ujmy. Sám mal za to, že tieto oba nároky boli uplatnené na rovnakom skutkovom základe. Odvolací súd už vo svojich skorších rozhodnutiach (sp. zn. 25Co/103/2018, ako aj v predmetnej veci vydaný rozsudok sp. zn. 9Co/78/2019) uzavrel, že je zrejme, že v prípade nárokov na náhradu škody na zdraví (tu titulom SSU) a na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnosti poškodeného (§ 13 OZ), ide o odlišné, celkom samostatné nároky, pričom však nie je vylúčené, aby na

základe jedného protiprávneho zásahu, došlo nielen k vzniku tak ujmy na zdraví, ale zároveň aj k zásahu do osobnosti poškodeného.

64. Na to, aby v predmetnej veci súd rozhodol o dôvodnosti nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy, nie je potrebné, aby skúmal otázky, ktoré ohľadom nároku na náhradu za SSU zostali v predmetnej veci sporné (a to okamih ustálenia zdravotného stavu žalobcu 1/, rozhodujúci pre určenie koeficientu, od ktorého sa odvíja výška tohto nároku, resp. otázku jeho premlčania), keď v konaní boli inak preukázané všetky predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu na zdraví žalobcu 1/, bol predložený znalecký posudok, z ktorého vyplýva bodové ohodnotenie SSU na základe zistených diagnóz. Pre rozhodnutie o nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy nie je potrebné, aby bolo v tomto konaní s konečnou platnosťou rozhodnuté, v akej konkrétnej výške má žalobca 1/ nárok na náhradu za SSU, resp. či je jeho nárok premlčaný. Ako správne totiž argumentujú žalovaný a intervenient vo svojich odvolaniach, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy musí byť založený na iných skutkových okolnostiach ako nárok na náhradu za SSU. Skutkové okolnosti nároku na SSU žalobcu 1/ boli v konaní dokazované, pričom výška nároku na SSU nemá vplyv na výšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti žalobcov, pretože kým náhrada za SSU má slúžiť na to, aby si poškodený (tu žalobca 1/) dokázal kompenzovať životné obmedzenia vyvolané škodou na zdraví; náhrada nemajetkovej ujmy vo forme primeraného finančného zadosťučinenia má slúžiť na kompenzovanie zásahov do osobnostných práv poškodených žalobcov 1/ až 3. Preto intervenient v odvolaní nesprávne hovorí o „presahu“ nároku na ochranu osobnosti nad nárokmi z titulu náhrady škody na zdraví, pretože náhrada nemajetkovej ujmy sa tu neposkytuje na pokrytie následkov zásahu do zdravia žalobcu 1/ nad rozsah, v ktorom tieto následky pokrýva náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu (ako je to aj v predmetnej právnej veci), sa poškodený môže domáhať okrem náhrady za škodu na zdraví zároveň (súbežne) aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý nárok je založený na odlišných skutkových okolnostiach.

65. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je parciálnym nárokom, ktorý sa uplatňuje v rámci náhrady škody na zdraví. Ide o nárok, ktorý je uhrádzaný jednorazovo podľa miery obmedzenia možností poškodenej osoby uplatniť sa v bežnom živote a spoločnosti. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodní ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre bežné životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie spoločenských úloh. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia možno charakterizovať ako náhradu za preukázateľne nepriaznivé následky, ktoré trvalo a výrazným spôsobom sťažujú uplatnenie poškodeného v osobnom živote, profesijnom živote alebo iných sférach života človeka. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo na základe lekárskeho posudku. Výpočet výšky náhrady sa realizuje na základe objektívnej tabuľky, ktorá je prílohou zák. č. 437/2004 Z. z. Náhrada musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

66. Občiansky zákonník potom v ustanovení § 11 priznáva každej fyzickej osobe právo na ochranu osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zákon nepodáva výpočet konkrétnych foriem zásahov, ktorými môžu byť dotknuté jej osobnostné práva, stanovuje ale znaky, za prítomnosti ktorých treba určité správanie považovať za zásah do osobnosti (objektívna spôsobilosť zásahu negatívne dopadnúť na osobnosť fyzickej osoby, neoprávnenosť zásahu a príčinná súvislosť medzi určitým konaním a porušením alebo ohrozením osobnostných práv). Mnohorakosti prejavov jednotlivých stránok a zložiek osobnosti fyzickej osoby zodpovedá aj široké spektrum možných zásahov do jednotlivých z týchto stránok a zložiek osobnosti. Právo na ochranu zdravia ako také nepochybne patrí medzi osobnostné atribúty každého človeka a je pre každú fyzickú osobu jedným z najvýznamnejších stránok a zložiek ochrany jej osobnosti (čo je výslovne naostatok uvedené aj v zákonom výpočte v § 11 OZ), pretože má bezprostredný dopad na kvalitu jej života.

67. Pod nemajetkovou ujmov v zmysle ust. § 13 ods. 2 OZ sa rozumie taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry človeka a do jej postavenia v spoločnosti. Ide teda o ujmu, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry postihnutej osoby. Túto nemajetkovú ujmu je nevyhnutné odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa osobitných predpisov (§ 444 OZ). Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy

v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 OZ je dosiahnuť vyváženosť miery ujmy na hodnotách ľudskej dôstojnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takej nemajetkovej ujmy a s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, prípadne optimálne a tým účinne vyvážiť a zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnu ochranu osobnosti fyzickej osoby. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 OZ), je pokúsiť sa poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

68. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.05.2014 publikovanom v Zbierke stanovisk NS a rozhodnutí súdov SR č. 1/2015 ako R 1/2015 uviedol, že ustanovení § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2 a § 4 ods. 1, 2 zákona č. 437/2004 Z. z. jednoznačne vyplýva, že zmyslom náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia je poskytnúť peňažnú náhradu za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby. Z nich, ani zo zásad na hodnotenie bolesti (§ 9 zákona č. 437/2004 Z. z.), zásad na hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (§ 10 zákona č. 437/2004 Z. z.), ale ani zo sadzieb bodového ohodnotenia (príloha 1. zákona č. 437/2004 Z. z.) nie je možné vyvodiť, že by sa náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia poskytovali za ujmu, ktorá sa premieťa do psychickej sféry fyzickej osoby a do jej postavenia v spoločnosti. Právna veta znie: Ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach; tieto nároky treba dôsledne rozlišovať a pri ich posudzovaní mať na zreteli nielen odlišnosť vzťahov, z ktorých sú vyvodzované, ale tiež právnej úpravy, ktorá sa na ne vzťahuje. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov nemožno vyvodiť, že by sa v rámci odškodňovania bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia mal zohľadniť aj zásah do dôstojnosti, súkromia alebo rodinného života poškodeného.

69. Odvolací súd sa teda v tejto otázke plne stotožnil s posúdením vykonaným prvoinštančným súdom, ktorý uzavrel, že ten istý skutkový dej môže zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach a že základným rozdielom medzi týmito nárokmi je, že zmyslom náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia je peňažná náhrada za ujmu spôsobenú zásahom do telesnej integrity fyzickej osoby, pričom zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnosti fyzickej osoby je poskytnúť náhradu za ujmu, ktorá sa premieťa v osobnostnej sfére poškodenej osoby a do jej postavenia v spoločnosti, cieľom je teda vyvážiť ujmu na hodnotách ľudskej dôstojnosti konkrétnym finančným vyjadrením. V praxi môže dôjsť k tomu, že práva zo zodpovednosti za spôsobenú škodu a z porušenia osobnostných práv, si budú najmä v čiastkových nárokoch na odškodnenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia oproti právu na náhradu nemajetkovej ujmy konkurovať, pretože budú založené na základe sčasti totožných a sčasti veľmi príbuzných skutkových okolnostiach.

70. V danom prípade súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy tieto skutočnosti zohľadnil, pričom dospel k záveru, že zavinením žalovaného postupom non lege artis, pri ktorom došlo k trvalému, ťažkému a nenapraviteľnému poškodeniu zdravia žalobcu 1/, žalovaný bezpochyby zasiahol protiprávne tiež do jeho osobnostných práv na súkromie a rodinný život, a to dokonca v značnej miere odôvodňujúcej priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, v danom prípade bez ohľadu na to, či žalobcovi 1/ bol priznaný nárok na náhradu SSU. V konaní teda boli preukázané všetky predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za neoprávnený zásah (poskytnutie zdravotnej starostlivosti postupom non lege artis) do osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/ (§ 11 a § 13 OZ), ako aj existencia príčinnej súvislosti medzi týmto neoprávneným zásahom a vzniknutou ujmu (pričom občianskoprávna ochrana osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe). Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že sa u žalobcu 1/ jedná o mimoriadne intenzívnu a súčasne nezvratnú ujmu na zdraví, žalobca 1/ je absolútne a trvalo ochudobnený o sféru rozvíjania medziludských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, vnímania každodennej radosti z

bytia ako aj vnímania starostí. V dôsledku jeho zdravotného stavu nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií a nebude môcť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti a byť začlenený do bežného života. Pravdepodobne nikdy nezažije citové puto s iným človekom a nespozná lásku svojich rodičov. Od narodenia je hendikepovaný v oblasti mobility, komunikácie, ako aj sebaobsluhy. Trpí detskou mozgovou obrnou - kvadruparetická forma, čo je forma s postihnutím hlavy, trupu, oboch horných i dolných končatín, je nevidiaci a nepočujúci, prijíma potravu prostredníctvom sondy PEG, má najhorší druh epilepsie - Westov syndróm. Je pripútaný na lôžku a jeho okolitým svetom sú pre neho jeho rodičia a neustále absolvovanie rehabilitácií a vyšetrení; je plne odkázaný na starostlivosť inej osoby. Jeho darčekmi sú stimulačné, rehabilitačné a kompenzačné pomôcky. Nie je schopný vyjadriť svoje pocity, či bolesti, ktorá je jeho okoliu skrytá. Nemôže samostatne vykonávať úkony bežnej hygieny, obliecť sa, pripravovať si stravu a prijímať ju prirodzeným spôsobom. Prijíma len rozmixovanú tekutú stravu, a to striekačkou cez hadičku priamo do žalúdka. Je nevidiaci a nepočujúci. Poškodenie jeho zdravia je tak fatálne, že u neho možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti.

71. Intervenient mal v odvolaní za to, že súd prvej inštancie priznal nemajetkovú ujmu na pokrytie dopadov do spoločenského a rodinného života žalobcu 1/, ktoré majú byť odškodnené cez priznanú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v súlade s ust. zák. č. 437/2004 Z. z., resp. že súd žalobcovi 1/ priznal náhradu nemajetkovej ujmy na základe totožných tvrdení s tými, ktoré sú rozhodujúce pre náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, čím došlo k duplicitnej náhrade tých istých nárokov, a teda k porušeniu zásady „ne bis in idem“; v konaní preukázané skutočnosti je pritom možné subsumovať pod náhradu škody na zdraví, ktorá sa nahrádza prioritne inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia.

72. Žalovaný rovnako v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne preskúmal, či boli v danom prípade nároky žalobcu na náhradu za SSU a na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené na rovnakom skutkovom základe, pričom mal za to, že boli a ako sa predmetné právne nároky svojím obsahom prekrývali. Poukazoval na to, že aj náhrada za SSU je náhradou tzv. nemateriálnej ujmy, ktorá má slúžiť na to, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných škodou na zdraví. Ide o náhradu poskytovanú za trvalé následky vyvolané škodou na zdraví, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú možnosti poškodeného uplatniť sa v ďalšom spoločenskom živote, t.j. náhrada za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom ale napríklad aj športovom živote, teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia.

73. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v predmetnej právnej veci dospel na základe vykonaného dokazovania, vzhľadom na okolnosti tohto konkrétneho prípadu, k správny skutkový aj právny záverom, že charakter poškodenia zdravia žalobcu 1/, odôvodňuje v danom prípade priznanie mu nielen náhrady za škodu na zdraví titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ale aj nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za protiprávny zásah do jeho osobnostných práv, najmä práva na súkromný a rodinný život, a to za zásah v značnej miere. Pokiaľ ide o škodu na zdraví žalobcu, zo znaleckého posudku č. 108/2017 znaleckej organizácie forensic.sk vypracovaného v konaní, vyplynul záver, že sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu 1/ možno z hľadiska absolútneho poškodenia duševných funkcií (rozvoj hlbokkej duševnej zaostalosti, čo je jedna z najťažších duševných porúch) hodnotiť položkou 253 – vážne mozgové alebo duševné poruchy, vrátane pourazovej epilepsie maximálnym počtom bodov 1560. Vedúcim prejavom postihnutia pohybových funkcií je absolútna strata zmysluplnej pohyblivosti všetkých štyroch končatín (rozvoj trvalej imobility a neschopnosti akýchkoľvek samoobslužných aktivít), ktorú možno analogicky hodnotiť položkou č. 307 – pourazová kvadruplégia počtom bodov 2600. Absolútnu stratu sexuálnych funkcií v najhoršom slova zmysle položkou č. 321a – strata penisu do 45 rokov počtom bodov 800. Zohľadnená bola strata možnosti komunikovať s okolím, pretože možnosť komunikovať rečou u dieťaťa predstavuje spôsob, akým môže interagovať so svojim sociálnym okolím, pričom žalobca 1/ nemá vôbec možnosť s okolím komunikovať pre poškodenie mozgu, ktoré je z hľadiska prognózy nezvratné, preto je potrebné priznať položku 297b – strata reči centrálného pôvodu po úraze – celý komplex porúch symbolických funkcií na hornej hranici 1000 bodov. Vzhľadom k nemožnosti prehĺtania tuhej stravy ani tekutín bol žalobcovi 1/ zavedený gastrostomický katéter perkutánne (PEG), čo je možné podľa položky 303 (píšťala pažeráka) hodnotiť počtom 300 bodov. Všetky položky vzhľadom k veku, kedy poškodený utrpel škodu na zdraví, trvalej doživotnej invalidite v miere 100 % a vysoko nepriaznivej prognóze jeho ťažkého duševného a telesného

postihnutia s celoživotnou imobilitou, absolútnou nesamostatnosťou s nutnosťou odkázanosti na 24-hodinový dozor a kompletnú opatrovateľskú starostlivosť druhých osôb, možno podľa znalcov zvýšiť na dvojnásobok (§ 10 ods. 4 zákona), t. j. uplatnené položky 253. – hlboká duševná zaostalosť, poúrazová epilepsia, pol. 297b. – strata reči centrálného pôvodu, pol. 303. – pišťala pažeráka, pol. 307. – strata pohyblivosti všetkých končatín, pol. 321a.- strata sexuálnych funkcií, boli ohodnotené spolu počtom 12.520 bodov. Z predmetného znaleckého posudku vyplýva, že ide o závažné postihnutie žalobcu 1/ v oblasti rozumových, pohybových a sexuálnych funkcií, komunikácie a vnímania. V priebehu konania, najmä na základe výpovede jeho rodičov, lekárskeho správ a vypočutej svedkyne A. I. bolo zistené, že žalobca 1/ má ťažko narušenú mobilitu, nevidí, nepočuje, nehovorí, je kŕmený cez PEG sondu mixovanou stravou, je ležiaci, nesedí, nedrží hlavu, má epilepsiu – Wherdov syndróm, musí byť neustále odsávaný, nemá žiadne reflexy, ani mimiku, má inkontinenciu, je plienkovaný. Žalobca 1/ je doživotne odkázaný na 24 – hodinovú osobnú starostlivosť inej osoby vo všetkých oblastiach života, teda sa dá povedať, že je celkovo z hľadiska svojho prežitia absolútno odkázaný na pomoc inej osoby. Od svojho narodenia nie je schopný sociálneho kontaktu, nemôže sa uplatniť spoločensky, kultúrne ani rodinne a jeho prognóza je nepriaznivá. Tieto negatívne následky poškodenia jeho zdravia, sú v zmysle právnej úpravy § 2 ods. 2 a § 4 zák. č. 437/2004 Z. z. odškodňované náhradou za sťaženie spoločenského uplatnenia. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca nie je schopný absolútno žiadneho uplatnenia v spoločnosti. Aj preto znalci zohľadňujúc ťažké duševné a telesné postihnutie žalobcu 1/ s celoživotnou imobilitou, absolútnou nesamostatnosťou s nutnosťou odkázanosti na 24-hodinový dozor a kompletnú opatrovateľskú starostlivosť druhých osôb, dospeli k potrebe zvýšenia bodového ohodnotenia sťaženia jeho spoločenského uplatnenia na dvojnásobok.

74. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu 1/, za zásah do jeho osobnostných práv nebol uplatnený na rovnakom skutkovom základe ako jeho nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Odvolací súd má za to, že dôvody na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ sú dané a sú iné, ako dôvody náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle znaleckého posudku. Súd prvej inštancie tu správne zohľadnil iné závažné následky v jeho súkromnom a rodinnom živote, spôsobené jeho trvalým, ťažkým a nenapraviteľným poškodením zdravia. Poukázal na to, že žalobca je absolútno a trvalo ochudobnený o sféru rozvíjania medziľudských vzťahov, o poznávanie života a jeho krás, vnímania každodennej radosti z bytia ako aj vnímania starostí. Žalobca ako ľudská bytosť nikdy nezažil a nikdy nezažije rozvíjanie sociálnych interakcií s inými ľudskými bytosťami, ani s jeho najbližšími rodinnými príslušníkmi, keď podľa jeho rodičov je jeho sociálna interakcia obmedzená na reakcie na taktilné podnety, nie je schopný byť začlenený do bežného života, nadobudnúť nejaké vedomosti, či zručnosti, ako ani zažiť pre ľudskú bytosť tak podstatné prežitky, ako je pociťiť lásku svojich rodičov, či zažiť citové puto s iným človekom. Nie je vôbec schopný vyjadriť svoje pocity, a to ani prežívanú bolesť. Žalobca 1/ trpí a bude sa podrobovať celoživotnej liečbe. Jeho život je obmedzený na základné životné funkcie, utrpenie, liečbu a pomoc druhých. Tieto následky sú trvalé, neodstrániteľné, môžu byť iba zmiernené poskytnutím náhrady nemajetkovej ujmy.

75. Prvoinštančný súd teda správne vyhodnotil skutočnosti v danom prípade relevantné pre vznik nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jeho osobnostných práv, ktorý na rozdiel od bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia odôvodnil odlišnými skutočnosťami. Žalobca v dôsledku poškodenia zdravia stratil už v momente svojho narodenia nezvratne akúkoľvek šancu rozvíjať svoju osobnosť, akékoľvek citové, rodinné, medziľudské vzťahy, čo podľa odvolacieho súdu predstavuje najhorší zásah do práva na ochranu osobnosti ako takého, pretože v jeho prípade skutočne možno hovoriť o tzv. sociálnej smrti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia, v prípade žalobcu 1/, jednoznačne neodškodňuje celú sféru následkov zásahu tak závažného poškodenia zdravia na osobnostných právach žalobcu. Sťaženie spoločenského uplatnenia zohľadňuje ujmy spôsobené zásahom do telesnej integrity žalobcu, trvalé následky na jeho zdraví a obmedzenia s tým súvisiace, avšak nezohľadňujú zásahy tým spôsobené a prejavujúce sa v jeho osobnostnej sfére v súkromnom a rodinnom živote žalobcu, v samotnom prežívaní a kvalite celého jeho života. Preto súd prvej inštancie správne zohľadnil, že okrem zásahu do zdravia a telesnej integrity žalobcu (odškodňované sťažením spoločenského uplatnenia) je v danom prípade na mieste odškodniť aj nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcovi nastala v jeho osobnostnej sfére, zásahom do jeho súkromného a rodinného života, teda k duplicitnému priznaniu náhrady za ten istý zásah v danom prípade rozhodne nedošlo. Žalovaný ani intervenient vo svojich odvolaniach sami neuvádzajú, ktoré skutkové okolnosti nároku na náhradu SSU a na náhradu nemajetkovej ujmy, sú podľa nich totožné. Intervenient pritom vo svojom vyjadrení zo dňa

06.02.2017 (č. I. 240 spisu) sám uviedol, že je nepochybné, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, najmä práva na rodinný život.

76. Pokiaľ ide o zásah do osobnostných práv žalobcov 2/ a 3/ ako rodičov žalobcu 1/, tu má odvolací súd za to, že túto skutočnosť žalovaný a intervenient ani nerozporovali. Namietali len výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Tu bolo potrebné zohľadniť, že žalobcom 2/ a 3/ sa v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu 1/ nepochybne od základov zmenil celý život. Súd prvej inštancie správne zohľadnil, že pre žalobcov 2/ a 3/ išlo o nečakaný, mimoriadne závažný zásah, ktorý stále pretrváva. Žalobcovia 2/ a 3/ prežívali od narodenia svojho syna beznádej a žiaľ, rozplynuli sa ich sny, plány a radosť. Celý ich život je determinovaný potrebou osobnej 24-hodinovej starostlivosti o syna v bdelej kóme bez vidiny zlepšenia jeho stavu. Situácia poznačila celú rodinu, nemajú normálny rodinný život, žiadne spoločné ani spoločenské kontakty. Majú finančné problémy, obaja sa vzdali pôvodného zamestnania, pričom si predtým budovali kariéru v policajnom zbore. Povinnosti si podelili tak, že o žalobcu 1/ sa stará výlučne žalobkyňa 2/, ktorá spí 2 – 3 hodiny denne a žalobca 3/ sa stará o domácnosť, pričom sám uviedol, že sa cíti ako zlomený človek. Nemajú žiadny manželský život. Netrúfajú si splodiť ďalšie dieťa. V ich živote zostal len nepatrný priestor pre záľuby, oddych a voľnočasové aktivity. Starostlivosť o žalobcu 1/ je psychicky a fyzicky náročná pre oboch rodičov, pričom ich syn si bude vyžadovať ich doživotnú náročnú osobnú starostlivosť. Pravidelne s ním absolvujú rehabilitácie a iné terapie, v snahe zlepšiť kvalitu jeho života. Žalobcovia 2/ a 3/ sa so situáciou dodnes nezmierili. Celý ich život je prispôbený potrebám žalobcu 1/. Poškodením jeho zdravia teda jednoznačne došlo k zásahu do ich osobného, rodinného, pracovného i manželského života.

77. Za primeranú považuje odvolací súd aj výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie žalobcom 1/ až 3/, pričom má za to, že súd prvej inštancie dôvodnosť a primeranosť práve takto priznaných súm náhrad dostatočne vo svojom rozhodnutí odôvodnil. Intervenient a žalovaný naopak v odvolaní namietali, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká. Podľa intervenienta nie je zrejmé, ako súd k uvedeným sumám dospel, neriadil sa princípmi proporcionality a nedostatočne zohľadnil jednotlivé kritériá rozhodné pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, pričom nesprávne zohľadnil okolnosti ako dĺžka vedenia sporu (10 rokov), obdobné pochybenia žalovaného, nezohľadnil výšku nárokov priznávaných v porovnateľných právnych veciach, ktorú považoval s ohľadom na infláciu pre súčasnosť za nedostatočnú. Žalovaný mal za to, že hodnotiace kritériá, ktoré si súd pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy stanovil, sú nesprávne aplikované, keď žalovanému nie je zrejmé, ako trestnoprávna zodpovednosť zdravotníckej pracovníčky žalovaného A. D. E., ktorá mala byť odsúdená za spáchanie obdobného skutku z novembra až decembra 2009, t. j. v inom časovom období, súvisí s posúdením výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/; žalovaný nevie, čo je myslené mimoriadne intenzívnou ujmov; súd nesprávne zohľadnil trvanie súdneho konania, za ktorého dĺžku žalovaný nezodpovedá; rovnako nesprávne súd zohľadnil zvýšenie životnej úrovne od podania žaloby na ťarchu žalovaného; žalovanému nie je zrejmé, v akej súvislosti sú s posúdením výšky nemajetkovej ujmy spájané skoršie porušenia na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného a o aké konkrétne prípady ide a napokon považuje rozhodnutie súdu za prekvapivé v tom, že vo svojom prvom rozsudku č.k. 8C/222/2014-480 zo dňa 09.10.2018 priznal žalobcom 2/ a 3/ každému z titulu nemajetkovej ujmy sumu 50.000 eur, pričom odvolací rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 9Co/78/2019-596 zo dňa 29.10.2019 smeroval k zníženiu priznania žalobného nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia 1/ až 3/ naproti tomu považovali priznané sumy náhrady nemajetkovej ujmy za nízke, nakoľko u žalobcu 1/ došlo protiprávnym zásahom žalovaného k pozbaveniu akýchkoľvek osobnostných práv prislúchajúcich každej ľudskej bytosti, a to v celom rozsahu od okamihu narodenia až do okamihu jeho smrti, preto priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má predstavovať maximálnu možnú výšku náhrady, akú je možné v čase rozhodovania súdu vôbec ľudskej bytosti priznať, a to vo vyššom rozsahu, ako v iných prejednávaných veciach, a to aj na strane žalobcov 2/ a 3/, pretože zo strany žalovaného preukázateľne nedošlo k jednorazovému vybočeniu z inak správnej činnosti poskytovania zdravotnej spravodlivosti, pričom žalovaný neprijal žiadne opatrenia na predchádzanie obdobným pochybeniam, nereflektoval na už skoršie pochybenia A. E. a nevyvodil k nej žiadne následky, čo vyústilo aj do ďalších následných pochybení majúcich závažné následky (mal. F. G.); po celú dobu vedenia sporu odmietal akúkoľvek zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov 1/ až 3/ a jeho konanie smerujúce k uzavretiu mimosúdnej dohody bolo iba formálne.

78. Odvolací súd už vo svojom skoršom rozhodnutí sp. zn. 9Co/78/2019 v predmetnej veci konštatoval, že výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje

ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška reľutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti, pričom nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, avšak má odrádzať rušiteľa od protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie; prisúdená výška náhrady síce nesmie byť pre zodpovedný subjekt likvidačná, avšak musí pôsobiť na zodpovedný subjekt tak, aby sa snažil obdobným zásahom do práva na súkromný život, spôsobený hrubou nebalosťou svojich zamestnancov, predchádzať a to obzvlášť v situácii, že sa jedná o zdravotnícke zariadenie. Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade C. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02 uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, avšak nesmie byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. Je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v obdobných prípadoch.

79. Na základe vyššie uvedeného súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil okolnosti, že rozhodovacia činnosť súdov v otázkach nemajetkovej ujmy by mala pôsobiť aj preventívno-sankčne, a to s dostatočnou dôraznosťou, avšak nie likvidačne, pričom hoci je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv objektívneho charakteru, potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu; je potrebné prihliadať predovšetkým na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, keď v danom prípade bol pôvodcom zásahu poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, kam pacienti prichádzajú s dôverou, že im bude poskytnutá adekvátna lekárska starostlivosť kvalifikovanými zamestnancami v súlade s lekárskou etikou, pritom žalovaný trvalo a vážne poškodil zdravie žalobcu 1/ a jeho ujmu je možné odčiniť iba poskytnutím primeranej satisfakcie, ktorá bude zohľadňovať aj životnú úroveň v krajine a to, ako rýchlo sa jej poškodený domohol, ako aj čiastky tejto náhrady prisúdené v obdobných prípadoch, pričom súd prvej inštancie konkrétne vychádzal z rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/88/2009 z 10.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 z 02.10.2013, ktorým bol pacientovi, ktorý zostal v bdelej kóme, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 90.000 eur, ako aj z rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/58/2017 z 07.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/94/2020 z 24.03.2021, ktorým bol pacientovi, ktorý trpí závažnou formou hypoxicko - ischemickej encefalopatie s postihnutím mozgového kmeňa, detskou mozgovou obrnou, epilepsiou, Westa a Ohtaharovým syndrómom, poruchami spánku, zraku a sluchu, mikrocefáliou, absenciou sacieho a prehltacieho reflexu, spasticitou a hypertóniou, celkovou imobilitou s flekčným držaním končatín a trvalo zavedeným PEG a tracheostómiou, priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 80.000 eur.

80. Konkrétne u žalobcu 1/ súd prvej inštancie zohľadnil, že ide o mimoriadne intenzívnu ujmu na zdraví v dôsledku ktorej došlo k tzv. sociálnej smrti žalobcu 1/ a závažnosť okolností, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do jeho zdravia (poškodenie zdravia zdravotníckym zariadením), obdobie uplynuté od podania žaloby (10 rokov), vzhľadom na čo mal súd za primeranú náhradu na zmiernenie zásahov do jeho osobnostných práv v sume 120.000 eur, pričom zohľadnil vyššie uvedenú rozhodovaciu prax súdov, ako aj okolnosť, že životná úroveň v krajine sa od obdobia, kedy bolo súdmi rozhodované v porovnávaných veciach zvýšila, ako aj že priznaná výška nebude pre žalovaného likvidačná, keďže je poistený. Do úvahy vzal aj skutočnosť, že na gynekologicko-pôrodníckom oddelení žalovaného došlo pred tu súdeným skutkom už viac krát k obdobným pochybeniam, pričom bol aj prípad s následkom smrti novorodenca, čo značí o tom, že žalovaný neprijal náležité opatrenia, aby k ďalším pochybeniam nedochádzalo. Súd tiež uviedol, že je zrejme, že hodnota ľudského života a zdravia je nevyčísliteľná,

preto ani nie je možné nemajetkovú ujmu žalobcu 1/ reparovať v celom rozsahu, iba poskytnúť mu určitú satisfakciu na jej zmiernenie. U žalobcov 2/ a 3/ súd zohľadnil, že zásah do ich osobnostných práv bol taktiež mimoriadne závažný a naďalej pretrváva, nakoľko musia denne vnímať zdravotný stav ich syna bez prognózy zlepšenia; od základov sa im zmenil celý život, ktorý je determinovaný predovšetkým potrebami ich syna, rozplynuli sa ich plány a sny, preto za primerané zadostučinenie súd považoval sumu 100.000 eur pre každého rodiča, tiež so zreteľom na to, že od doby priznania nemajetkovej ujmy v porovnávaných rozhodnutiach sa životná úroveň v krajine zvýšila, došlo k inflácii, v dôsledku ktorej možno za tam priznané nároky zaobstarať menej statkov, keď predmetné konanie sa vedie neprimerane dlhú dobu 10 rokov, počas ktorej rodine vznikali aj zvýšené výdavky.

81. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pri určení výšky finančného zadostučinenia žalobcom 1/ až 3/ vychádzal z úplne zisteného skutkového stavu a opieral sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská, pričom zdôrazňuje, že skutočne zavineným protiprávnym konaním žalovaného tu v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu 1/, došlo k závažnému zásahu do celého spektra osobnostných práv žalobcu 1/, ktorý bol v podstate absolútne pozbavený možnosti ich realizácie po celý svoj život, od narodenia až do svojej smrti, nakoľko u neho neexistuje prognóza zlepšenia zdravotného stavu, naopak, možno očakávať, že jeho zdravotný stav sa bude komplikovať. Rovnako nie je možné pri rozhodovaní o výške jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nezohľadniť okolnosti, za ktorých k zásahu došlo, a to pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v nemocnici, ktorá na vedenie pôrodu použila zdravotníckeho pracovníka, ktorý sa už predtým pochybenia pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dopustil, a to s následkom ublíženia na zdraví a usmrtenia za skutok spáchaný v r. 2009 (odsúdenie A. D. E. vo veci sp. zn. 6T/85/2013), ktorá okolnosť vyplýva z odôvodnenia trestného rozsudku sp. zn. 9T/46/2017 na č. I. 702 spisu, pričom z Dohody o vysporiadaní nárokov na náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 23.09.2015 (na č. I. 204 spisu) vyplýva, že k pochybeniu došlo na gynekologicko – pôrodnickom oddelení žalovaného aj následne, a to v súvislosti s pôrodom mal. F. G., kedy rovnako zdravotnícke zariadenie nezabezpečilo adekvátne monitorovanie stavu matky a plodu, v dôsledku čoho sa dieťa narodilo so závažným a trvalým poškodením mozgu (hypoxická ischemická encefalopatia ťažkého stupňa), čo skutočne svedčí o tom, že žalovaný na základe predchádzajúcich pochybení, zrejme neprijal adekvátne opatrenia na svojom pôrodnickom oddelení, teda predchádzajúce zistenie pochybení nepôsobilo na žalovaného dostatočne preventívno – sankčne. Súd prvej inštancie pritom správne za porovnateľné prípady k predmetnej veci považoval vec, ktorá bola predmetom rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/88/2009 z 10.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/330/2012 z 02.10.2013 (pacientovi, ktorý ostal v bdelej kóme bol priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 90.000 eur), ako aj z rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 9C/58/2017 z 07.02.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25Co/94/2020 z 24.03.2021 (pacientovi, ktorý trpí závažnou formou hypoxicko - ischemickej encefalopatie s postihnutím mozgového kmeňa, detskou mozgovou obrnou, epilepsiou, Westa a Ohtaharovým syndrómom, poruchami spánku, zraku a sluchu, mikrocefáliou, absenciou sacieho a prehĺtacieho reflexu, spasticitou a hypertóniou, celkovou imobilitou s flekčným držaním končatín a trvalo zavedeným PEG a tracheostómiou bol priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur a každému z rodičov 80.000 eur). Neobstojí ani obrana žalovaného, ktorý tvrdí, že nemožno prevziať závery vo veci mal. F. G., pretože sa má jednať o skutkovo a právne odlišnú vec, avšak na druhej strane žiada, aby súd vychádzal z rozhodnutí súdov o priznaní nemajetkovej ujmy pozostalým príbuzným usmrtených poškodených, čo je ale celkom odlišná skutková situácia od predmetnej. V tomto prípade predmet konania nebolo možné porovnávať s prípadmi odškodňovania pozostalých obetí usmrtených pri dopravných nehodách, resp. pozostalých súrodencov (tu navyše ani žiadny súrodenec odškodňovaný nie je), na čo poukazoval žalovaný v jednom z vyjadrení v odvolacom konaní, pretože ide o odlišné následky, keď žalobca 1/ sám priamo utrpel trvalé a závažné poškodenie zdravia, ktoré obmedzilo celý jeho život na prežívanie vo vegetatívnom stave a jeho rodičia žalobcovia 2/ a 3/ okrem toho, že došlo k neočakávanému a zásadnému zásahu do ich životov, ktorý museli vo všetkých smeroch podrobiť potrebám žalobcu 1/ a jeho režimu, musia tiež denne od narodenia svojho syna vnímať jeho stav a prežívať nepredstaviteľnú beznádej. Ako tiež správne uviedol súd prvej inštancie, náhrada nemajetkovej ujmy nepredstavuje náhradu za život a zdravie človeka, predstavuje iba určitú satisfakciu, ktorá má vzniknutú nemajetkovú ujmu zmierniť. V predmetnej veci tiež nie je možné ponechať bez povšimnutia, že žalovaný ponúkol žalobcom za účelom jednorazového vyrovnania všetkých nárokov, v rámci prvých mimosúdnych rokovaní v 1/2016, sumu 480.000 eur (emailová komunikácia na č. I. 189 – 190 spisu). Tiež z Dohody o vysporiadaní nárokov na náhradu škody na zdraví a náhradu nemajetkovej ujmy z 23.09.2015 vo veci mal. F. G., ktorý rovnako v súvislosti

s nezabezpečením adekvátneho monitorovania stavu matky a plodu utrpel závažné a trvalé poškodenie mozgu, bolo maloletému, jeho bratovi a rodičom, poskytnuté celkové vyrovnanie vo výške 480.000 eur. Aj z uvedeného vyplýva, že výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná súdom v tomto konaní, žalobcom 1/ až 3/ zodpovedá odškodňovaniu v obdobných prípadoch, pričom skutočne pri určovaní proporcionality treba vziať na zreteľ aj životnú úroveň krajiny, ako aj dĺžku konania, na základe ktorého sa žalobca tejto náhrady domohol. Tu pritom nejde o sankcionovanie žalovaného za dobu trvania súdneho sporu a za to že uplatňoval prostriedky procesného útoku a obrany, ale za to, že sám nereagoval promptne a ústretovo s cieľom tak závažnú ujmu na osobnostných právach žalobcov 1/ až 3/ zmierniť a poskytnúť im pomoc v ich ťažkej životnej situácii. Na rozhodnutie o náhrade nemajetkovej ujmy v prípade žalobcov 1/ až 3/ nemožno ani analogicky použiť úpravu zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov, ktorej podmienky a rozsah úpravy odškodňovania obetí trestných činov a ich príbuzných reflektujú okolnosť, že finančnú náhradu tu vypláca štát, teda subjekt odlišný od škodcu. Rovnako neobstojí argumentácia žalovaného, že predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/78/2019 malo smerovať k zníženiu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, lebo proti prvému rozhodnutiu súdu prvej inštancie č. k. 8C/222/2014-486 zo dňa 09.10.2018 podali proti výroku V. zamietajúcemu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcu 1/ v celom rozsahu a zamietajúcemu nároky na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov 2/ a 3/ nad rozsah priznanej sumy 50.000 eur odvolanie tiež žalobcovia 1/ až 3/, pričom odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy zrušil predovšetkým z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, ako i z dôvodu nesprávneho posúdenia otázky možnosti súbehu nárokov na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy.

82. Na druhej strane však odvolací súd odvolanie žalobcov 1/ až 3/, ktorí sa v odvolaní domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy až do výšky nimi v žalobe požadovaných náhrad (u žalobcu 1/ v sume 600.000 eur, žalobkyne 2/ v sume 200.000 eur a u žalovaného 3/ v sume 200.000 eur) vyhodnotil ako nedôvodné a v odvolaní požadované výšky náhrad nemajetkovej ujmy už ako neprimerané okolnostiam prejednávanej veci, tak ako boli ustálené vyššie, nezodpovedajúce súdnej praxi v obdobných veciach, ako i likvidačné pre žalovaného. Je zrejmé, že v prípade žalobcu 1/ ide o maximálny možný zásah do jeho osobnostných práv, čím boli vo výraznej miere poznačené aj životy žalobcov 2/ a 3/, avšak priznanie takejto sumy náhrady nezodpovedá ani životnej úrovni v krajine, ani možnostiam žalovaného, na strane ktorého je potrebné zohľadniť, že je síce poistený, avšak ide poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ktorá by priznaním požadovaných súm mohla byť ohrozená, pričom je potrebné opakovane zdôrazniť, že suma náhrady nemajetkovej ujmy, nepredstavuje odškodnenie za život človeka, ale predstavuje satisfakciu zmierňujúcu vzniknutú nemajetkovú ujmu.

83. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov teda súd prvej inštancie rozhodol nároku a o výške náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ až 3/ vecne správne, zistený skutkový stav správne vyhodnotil a právne posúdil (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

84. Odvolania žalovaného a intervenienta smerovali výslovne tiež voči výroku VI. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, kedy súd prvej inštancie priznal žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov celého doterajšieho konania v rozsahu 100 %, vychádzajúc zo záveru, že v časti SSU žalovaný a intervenient zavinili zastavenie konania, keď uspokojili predmetný nárok žalobcu 1/ a v časti nároku žalobcov 1/ až 3/ mal súd za to, že pokiaľ boli žalobcovia 1/ až 3/ úspešní čo do základu tohto nároku, ktorého výška závisela od úvahy súdu, treba ich považovať za plne procesne úspešných. Intervenient konkrétne odvolacie dôvody voči výroku VI. o trovách konania neuvádzal. Žalovaný ako odvolacie dôvody uviedol, že vzhľadom na čiastočné zastavenie konania, je povinný znášať trovy konania vo vzťahu k uplatnenému žalobnému nároku z titulu SSU výlučne žalobca 1/ a vo vzťahu k uplatnenému nároku z titulu nemajetkovej ujmy, sú rovnako vzhľadom na nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej povinný znášať trovy konania žalobcovia, buď v celom rozsahu alebo minimálne v rozsahu, ktorý zodpovedá podielu neúspechu v žalobnom nároku, pričom poukázal na to, že hoci súd konštatuje čiastočný neúspech v zamietnutej časti žaloby žalobcov, podiel tohto neúspechu pri percentuálnom výpočte úspechu v trovách konania nebol zohľadnený.

85. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Zásada úspechu vo veci, ktorá je aj zásadou zodpovednosti za výsledok sporu, charakteristická pre sporové konanie, sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane

trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli, pričom v zásade musí ísť o trovy, ktoré sú preukázané, odôvodnené, účelne vynaložené a ktoré vznikli v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Procesný úspech vo veci sa skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. V zmysle zásady procesnej zodpovednosti za zavinenie, je potom trovy konania povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Náhrada týchto trov sa posudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pojem procesné zavinenie použitý v ust. § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska a rozhodujúcimi skutočnosťami sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Pojem procesné zavinenie je potrebné vykladať komplexne a extenzívne, pričom za osobu, ktorá zavinila zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Dôvodnosť žaloby sa posudzuje procesne a bez ohľadu na to, aký by bol výsledok konania, keby k späťvzatiu žaloby nedošlo. Rozhodnou je skutočnosť, že žalovaný splnil to, čoho sa žalobca domáhal a že len z tohto dôvodu vzal žalobca žalobu späť.

86. V predmetnej veci je nepochybné, že žalobca 1/ sa (okrem nároku na náhradu nemajetkovej ujmy) domáhal zaplata náhrady za SSU vo výške 228.365 eur, ktorá suma bola žalovaným a intervenientom na jeho strane v priebehu konania uhradená, čím predmetný nárok žalobcu 1/ zanikol splnením a bol teda v celom rozsahu uspokojený. Žalobca sa teda domohol toho, čo (v časti nároku na SSU) požadoval podanou žalobou. V zmysle už vyššie uvedených právno – teoretických východísk, potom dôvodne zobral žalobu v tejto časti konania späť, pričom o prípadnej ne/existencii tohto nároku, sa môže rozhodovať v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia. Avšak vzhľadom na to, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, bolo možné prihliadať len na tú okolnosť, že žalovaný a intervenient splnili to, čoho sa žalobca 1/ v spore titulom náhrady SSU domáhal, z ktorého dôvodu vzal žalobca žalobu dôvodne späť a teda žalovaný a intervenient zavinili zastavenie konania v tejto časti.

87. K časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že základným kritériom priznania nároku na náhradu trov konania je v zmysle Civilného sporového poriadku zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), pričom súd prvej inštancie správne vychádzal z názoru, že zásada úspechu vo veci sa uplatňuje aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu, čo je aj daný prípad rozhodovania o nároku žalobcov 1/ až 3/ na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do ich osobnostnej sféry. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Nie je totiž spravodlivé a v súlade so satisfakčnou funkciou nemajetkovej ujmy požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade je rozhodujúce, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Úspech sa teda skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Aj v tomto konkrétnom prípade je preto nevyhnutné žalobcov 1/ až 3/ čo do uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, považovať za plne procesne úspešných, pretože mali úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Súd prvej inštancie preto správne považoval žalobcov 1/ až 3/ za plne procesne úspešných, keď sa jednak domohli nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorého výška závisela od úvahy súdu a žalobca 1/ sa domohol aj zaplata požadovanej náhrady na SSU, v ktorej časti ho preto rovnako treba považovať za procesne úspešného. Odvolací súd preto považuje rozhodnutie prvoinštančného súdu aj v časti náhrady trov celého doterajšieho konania za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP), keďže súd prvej inštancie správne posúdil otázku zavinenia zastavenia konania v časti SSU, ako aj plný úspech žalobcov pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Iba z formálnych dôvodov, odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom výroku II., z dôvodov procesnej čistoty precizoval, že žalobcom 1/, 2/ a 3/ sa priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne, pretože mal za to, že výrok rozsudku o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP), má obsahovať aj uvedenie subjektu, proti ktorému sa nárok na náhradu trov konania priznáva a pri pluralite týchto subjektov aj spôsob ich zaviazanosti.

88. Z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 442/2022 z 20.09.2022 vyplýva (právna veta), že ústavne udržateľným je taký postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý sa pri rozhodovaní o priznaní nároku na náhradu trov dovolacieho konania intervenienta riadi procesným úspechom tej sporovej strany, popri ktorej sa na konaní intervenient zúčastňuje. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že podľa ústavného súdu má nárok na náhradu trov konania vo všeobecnosti aj intervenient,

príčom sa primárne viaže na procesný úspech tej sporovej strany, popri ktorej sa na konaní intervenient zúčastňuje.

89. Nepochybne intervenient nie je sporovou stranou, avšak vychádzajúc z uvedeného uznesenia ústavného súdu, je súd povinný v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov konania, vyhodnotiť účasť intervenienta na konaní, ktorý svojou účasťou v spore rovnako ako strana, popri ktorej sa konania zúčastňoval, prispel k vzniku trov konania protistrany. Preto pokiaľ intervenient vo všeobecnosti má nárok na náhradu trov konania, musí platiť aj opak, teda že je povinný sa podieľať na náhrade trov konania protistrany v prípade jej úspechu, hoci CSP výslovne takéto ustanovenie neobsahuje (čl. 4 ods. 2 CSP).

90. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VI. o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, pretože súd prvej inštancie správne procesne vyhodnotil plný procesný úspech žalobcov 1/ až 3/ v spore, avšak s formálnym precizovaním subjektov, voči ktorým majú žalobcovia nárok na náhradu trov konania (žalovaný a intervenient) a ich solidárnej zaviazanosti na náhradu týchto trov.

91. Odvolací súd nezistil ani pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v porušení práva na spravodlivý proces žalovaného, resp. intervenienta, ako ani nedostatok spočívajúci v nepreskúmateľnosti, či arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Žalovaný a intervenient pod tento odvolací dôvod podradili tvrdenie, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nereaguje na ich relevantnú argumentáciu. Odvolací súd však dospel k záveru, že ani tento odvolací dôvod nebol v danom prípade naplnený. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku je zrejmé, že prvoinštančný súd v odôvodnení vyčerpávajúco opísal rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, citoval právne predpisy a normy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Právne závery i primerane vysvetlil. Prvoinštančný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne vysporiadal so všetkou pre vec relevantnou argumentáciou sporových strán a intervenienta. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd z týchto dôvodov dospel k záveru, že odôvodnenie preskúmaného rozsudku spĺňa parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Za tohto stavu nemožno považovať za opodstatnenú námietku žalovaného a intervenienta, že rozsudok je nepreskúmateľný. Odvolací súd nezistil, že by rozhodnutie súdu prvej inštancie vykazovalo namietané znaky nelogickosti a vnútornej rozpornosti. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Za procesnú vadu konania nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok. Preto skutočnosť, že sa žalovaný a intervenient s názorom súdu prvej inštancie nestotožňujú, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

92. Odvolací súd nezistil ani inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci. Odvolací súd nezistil v postupe súdu prvej inštancie pochybenia alebo vady v procese dokazovania a jeho hodnotenia, predstavujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie (t. j. závažné deficity v dokazovaní v intenzite odôvodňujúcej porušenie uvedeného práva žalovaného), ani iné konanie či postup, ktorým by porušil princíp rovnosti sporových strán. Podľa názoru odvolacieho súdu, vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové a právne závery prijaté súdom prvej inštancie a obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

93. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. až V., vrátane vecne správneho závislého výroku VI. o nároku na náhradu trov konania, s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdil (s tým, že nárok na náhradu trov konania sa priznáva voči žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne).

94. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

95. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania, rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

96. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

97. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania, so zreteľom na to, že odvolanie podali v rôznom rozsahu všetky sporové strany, ako aj intervenient, bolo nevyhnutné, aby odvolací súd osobitne rozhodol vo vzťahu k nároku žalobcu 1/ na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a vo vzťahu k nárokom žalobcov 1/ až 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy. V odvolacom konaní nebolo totiž možné naďalej vychádzať zo záveru, že pokiaľ boli žalobcovia 1/ až 3/ úspešní čo do základu nároku, je potrebné ich považovať aj v odvolacom konaní za plnene procesne úspešných, pretože predmetom odvolacieho konania sa v zmysle odvolania žalobcov osobitne stala aj len výška uplatneného nároku, pričom odvolací súd odvolaniu žalobcov 1/ až 3/ nevyhovел. V opačnom prípade by súd absurdne, v prípade odvolania len žalobcov proti výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, musel i v prípade ich neúspechu v odvolacom konaní, priznať žalobcom, nárok náhradu trov odvolacieho konania proti inak v odvolacom konaní v tejto časti úspešnému žalovanému, a to len pre ich úspech čo do základu nároku v prvoinštančnom konaní.

98. V časti nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, bol odvolacom konaní plne úspešný žalobca 1/, keďže výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie o zastavení konania v tejto časti bol odvolacím súdom potvrdený, preto mu odvolací súd podľa § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v tejto časti voči žalovanému a intervenientovi spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.

99. V časti nároku žalobcu 1/ na náhradu nemajetkovej ujmy, však musel odvolací súd prihliadnuť na prevažný úspech žalovaného a tým aj intervenienta na strane žalovaného v odvolacom konaní, keď žalobca 1/ bol neúspešný v časti v odvolacom konaní požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy v sume ďalších 480.000 eur, avšak bol úspešný čo do potvrdenia sumy náhrady nemajetkovej ujmy už priznanej súdom prvej inštancie 120.000 eur, v ktorej časti podali odvolanie žalovaný a intervenient; celkom teda predmetom odvolacieho konania bola suma náhrady nemajetkovej ujmy 600.000 eur, teda neúspech žalobcu 1/ v odvolacom konaní predstavuje 80 % (480.000 eur z 600.000 eur) a úspech 20 % (120.000 eur z 600.000 eur), čo činí čistý procesný úspech žalovaného a intervenienta v tejto časti konania v odvolacom konaní v rozsahu 60 % (80 % - 20 %), preto odvolací súd priznal podľa § 255 ods. 2 CSP žalovanému a intervenientovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi 1/ každému v rozsahu 60 %, pričom v zmysle § 10 ods. 8 zák. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb je tarifnou hodnotou veci v tomto prípade suma 5.000 eur. Aj vzhľadom na takto ustálenú tarifnú hodnotu veci v tejto časti, odvolací súd nezistil dôvody na aplikáciu ust. § 257 CSP, ktorého aplikácie sa ani žiadna zo sporových strán nedomáhala.

100. V časti nároku žalobkyne 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy, prihliadol odvolací súd na úspech žalobkyne 2/ čo do potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100.000 eur, avšak tiež neúspech, pokiaľ ide o žalobkyňou 2/ v odvolacom konaní požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume ďalších 100.000 eur, preto vzhľadom na rovnaký pomer úspechu a neúspechu žalobkyne 2/, žalovaného a intervenienta v tejto časti konania, rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán ani intervenient nemá v tejto časti konania právo na náhradu trov odvolacieho konania.

101. V časti nároku žalobcu 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy, prihliadol odvolací súd na úspech žalobcu 3/ čo do potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v sume 100.000 eur, avšak tiež neúspech, pokiaľ ide o žalobcom 3/ v odvolacom konaní požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume ďalších 100.000 eur, preto vzhľadom na rovnaký pomer úspechu a neúspechu

žalobcu 3/ a žalovaného a intervenienta v tejto časti konania, rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán ani intervenient nemá v tejto časti konania právo na náhradu trov odvolacieho konania.

102. O výške náhrady trov odvolacieho konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

103. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

- 2 -

28Co/82/2025

28Co/82/2025-

2114225344

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).